

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézslai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	3 ft. —
Félévre	2 „ 50
Negyedévre	1 „ 50

Hirdetések jutányosan számítottak.

Árverés és egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. helyigényelést kell 100 máig 1 ft. annál minden szóért egy fél kr.

Nyiltár postára 10 kr.

A csár szeszélyei.

Háromszor, részint félhivatalosan, minden hivatalosan, intéztek Berlinben kérdést Gacsinába, hogy mikor számítani a csár látogatására. Orosz császári székelyről eredetileg a tudósítás érkezett, hogy a csár mindenestre még augusztus hó végén elhagyja megtenni a látogatását a maga részéről minden képzelhető pompát ki akar fejtetni, hogy megmutassa, mily rendkívül nagyra tartja a találkozást német un-katesztánsával. Sándor csár hajón fog jönni nemcsak fényes kísérettel hoz magával, hanem egy impozáns hajóhadalal is kísérteti magát. Ha Vilmos császár örömet akar neki szerezni, győzzék bele, hogy az ősszejövettel egy tengerparti városban történjék a csár látogatása. Sándor csár igen fog örülni, ha csatlakoztatja ama nagy haladásokat, melyeket a német flotta az utóbbi évek alatt tett. Erre Vilmos császár Kieft ültette ki a találkozás helyéül és intézkedett, hogy egy impozáns német hajóraj teljesítse a császári tiszteletét az orosz vendégnek. Ekkor az az üzenet jött Pétervárról, hogy a csár és csárné rosszul érzik magukat és személyes biztonságuk okából legelőször a császári pár ez időszakra egy társas házkot átszélő utra induljon. Itt már számoltak ama határozott tényre, hogy a csár most már semmi esetre sem jön augusztusban. A hajóraj visszarendelték a lapoknak irkoni értékesítékre adták, hogy ne szellőzessék tovább a dolgot. Egyszerre csak a császár éppen Osborneban volt, azt kérdezette a csár, hogy látogatása mikor és hol lenne kellemes és valjon nem ellentét a, ha a nagy kísérettel kívül még egy tekintélyes politikai-diplomáciai apparátust is hoz magával. Nem szeretne pusztán udvarias-

sági tényt végezni, hanem az európai béke érdekében teljesen ki akarná aknázni az alkalmat, és a világnak eklatáns bizonyítékot akarna szolgáltatni arról, hogy Oroszország a legmelegebb és legönzettelenebb barátja a világbéke fenntartásának. A német császár természetesen a legnagyobb örömmel adta beleegyezését a teljesen orosz rokona tetszésére bízta a találkozás helyének és idejének meghatározását. Ekkor Sándor csár ép azokat a napokat jelölte ki, melyeket a császárnak Görögországban kell töltenie. Ez már jócskán hasonlított egy gonosz ingerkedéshez, de itt mégis megőrizték hideg vértükét és sajnálatukat fejezték ki a tőlött, hogy e terminust nem fogadhatják el. Ez épp oly udvarias, mint mélyen érzett szavakkal történt. Ugy látszik, ez mélyebb hatást kéltett. A csár sajtókezüleg irt levelet küldött a császárnak, mely — mint udvari körökben beszélnek — igen udvariasan és szívélyesen hangzik, melyben Sándor csár látogatása f. hó 28-ára van jelente a a találkozás helyéül Potsdamot kéri, vagyis azt a helyet, hol a Hohenzollern és Romanow házak közt a rokonság kötötött a sokszorosan a legbensőbb módon megpecsételtetett. A csár csekély kísérettel jön, mint kijelentette azért, hogy a látogatás ki ne vetköztesse a belső családi jellegéből. A politika — véli a csár — csak elidegenít.

Öszintén megvallva, itt még ma sem igen hiszik, hogy a csár csakugyan eljön a ha jön, látogatásának — legújabb szeszélyének megtelelőleg — semmiféle politikai értéket nem tulajdonítanak, a mint hogy a kan-czellár sem törődik tovább a dologgal és csak úgy akar Potsdamba, illetve Berlinbe jönni, ha a csár határozottan kívánja, a mit azonban ő nem hisz.

Ha tehát alig lehet arra számítani, hogy a csárral és kormányával

a világbéke érdekében érdemleges megbeszélés, vagy megállapodás történjék Sándor csár látogatása mégis kedvező következményekkel járhat a világbéke fenntartására. A csár mindenestre látni fogja itt, hogy Németország és szövetségesei egy részt távol vannak attól, hogy Oroszországot tekintélyben és jogos hatalmi szférájában meg rövidítsék, másrészt pedig szilárdan el vannak tökéve, hogy a béke minden dolyfős megzavarása a minden oly kísérlet ellen, melynek célja a status quo t a Balkán félszigeten megsérteni a berlini szerződés-el ellenkező aspirációk érdekében, egész hatalmukkal katonái s politikai posztójuk egész súlyával fognak fellépni. Szeretetre kényszeríteni senkit, még a csárt sem lehet, de tiszteletet a üdvös félelmet bizonyosan fog beléje csepegtetni az, mit itt talál. Szeszélyein uralkodni a azt tenni bizonynyal kénytelen lesz, mit a helyzet diktál neki.

Ezért, de csakis ezért tulajdonítanak jövetelének végtére is politikai értéket. Hogy Giers nincs kísérettel nem tesz semmit; ő már különben is tudja, hogy a hármass szövetség mily súlyt képes dobni az európai mérlegbe.

A főváros és a vidék.

A ki hazánk fővárosát időkönként újra meg újra meglátogatja, az nemével a büszkeségnek és örömeinek személti annak haladását, óriási mérvet öltő fejlődését, mi most is már világvárosias szint kölcsönöz neki, a bizonyára némsokára elmondhatjuk, hogy Budapest világváros. Az utolsó két évizet e városban nemcsak hogy nyomtalanul el nem tűnt, hanem valóságos csodákat létesített, a miről mindenki meggyőződhetik, ki az alig múlt időben Budapestet ismerte, s most újra megnézi. Ez a haladás és fejlődés azonban nemcsak egy irányu, hanem minden irányu: művészet és tudomány, ipar és kereskedés, szellemi és anyagi

érdek, mindannyin az utolsó két évizet tevékenységének erős nyoma látszik; s a mi ebben a tekintetben meg nagyobb büszkeséggel tölthet el, ez az, hogy hazánk fővárosa magyar rajta és benne teljesen elmosódott az a cosmopolitikus szin, a mely azelőtt annyira észrevehető volt rajta. Budapest tényleg a magyar főváros, mely kiválóan magyar jellegét mint világváros is meg fogja tartani. Intézményei olyanok, hogy máris sok külföldi szívesen látogatja, s nem egy tekintetben a külföldiek bámulatát kelti fel intézményeinek mintaszerűségével. Ki akarná tagadni, hogy van azért még hiány és fogyatkozás elég; de az is bizonyos, hogy van akarat és erő azok leküzdésére. Min egy óriás, ki erejét érzti, úgy nyújtja ki tagjait e virágzásnak és emelkedésnek induló város; egészségügyi viszonyai is mindinkább javulni fognak, mihelyt a víz kérdése teljesen és minden irányban kielégítőleg meg lesz oldva.

A főváros, a mint az a dolog természetében lezajlik, mintegy gyúponban magában egyesíti a nemzeti közművelődés minden tényezőit; s természetesen ő adja ismét az ösztönzést is a vidéknek. Ebből azonban még eddig keveset lehet látni. A főváros missiója kifelé hatni a vidékre is, a nemzeti közműveltség előmozdításáért a vidékeikben gyámoltgatni, buzdítani. A sajtó utján még is teszi, csak hogy eddig meg kevés nyomát látni a főváros befolyásának a vidékre, habár az sem tagadható, hogy a főváros fejlődése éppen nem maradt egészen befolyás nélkül a vidék haladására is. Az okok, melyek miatt a haladás nem oly rohamos, nem oly szembeszökő inkább közgazdasági állapotainkban, anyagi rossz viszonyainkban keresendők. Egy rossz termés megbénítja törekvésünket, megakasztja a vállalkozási szellemet, s arra kényszerít bennünket, hogy jobb időkre halasztjuk azt, a mit létesíteni oly igen szükséges volna.

A magyar társadalomnak annyi tere akad az áldozatkészségre kisebb dolgok körül, hogy nagyobbak létesítésére hiányzanak az eszközök, de sokszor hiányzik az erő,

Tárcza.

Zugliget.

— A „Zala” eredeti tárczája —

Szerencsés helyzete van annak a szép magyar fővárosnak. A természet, mintha pakis játékot ültet volna vele, letele az a búska város a gyönyörű zöld hegyek mellé. A természet és művészet egyetemes összhangzatban.

Fellétek a fő vápjáyra s háromnegyed óra alatt elűnik a fűsikeitő szaj, a folytonos zakatolás, tolongás, s kint vagyunk a Zugliget árnyas láj köz.

Gyönyörű kép tarul élénk. Azok a sötétzöld hegyek méltóságuk ezében komolyan emelkednek eg tele, azok a kiszéllő halomszék épült nyári lakok oly mosolygva tekintenek az únsókra, az ég kéjke tisztább, a lég üdöbb mint a városban.

A vidék formációja nagylepő hasonlóságot tüntet fel Glinchenbergével, sőt sokan levegőt is hasonlónak találják.

Különbö a Zugliget egész klimatikus együttyébe, 1500-an keresnek itt menedéket a nyáron a főváros ódólló melegé nől. Sőt a gyönyörű szőlőkkel telekkel is lát Szepep rendezett szaj vannak, arnyalynó borászata Dunavárosoké, forrásai, telephón a város minden részébe. A hely s a vidék legnagyobb részének tulajdonosa Ferencsik tábor, a ki gondoskodott is hogy mind a környékessé tegye az ő birtokai.

A hegyek között egy kis völgyben csinos (belső) áll a lakók szőlőitára, gyönyörű palatya árnyas birtokkal, naposkint zenével, sőt még orvos is áll rendelkezésre. A fogyasztási szövetkezetnek áruháza van is, úgy hogy a külföldi szőlőretek pesti árak mellett szereshetők be.

Ilyen a Zugliget, melynek tehát egy kelleke sem hiányzik, hogy világhírűvé lehessen egykor; a formatio, a talaj meg van adva. A főváros valóban a szőlőbiztonság ugyan sokat tett már a Zugliget építése érdekében, de természetesen annyit nem áldozhat, hogy megadja neki mindazon eszközöket s szükségleteket, melyek által világhíre lehetne szert. Ezt az ügyet magánosoknak, vagy valamely áldozatkész társaságnak kellene magáévá tenni s bizonyára megteremő a várt gyümölcsöket.

Nevezetességei és kirándulási helyei is vannak. Ott van a Norma-fal, melyhez több érdekes esemény törtődik már.

Az első opera, melyet Budán előadtak: Norma volt. Az előadás napkában folyt le a végestével az egész személyzet kivonult e ven lához s ott nagy közönség jelenlétében újra elénekelték a dalművet. E szép és érdekes esemény volt a vén fa keresztapja. Azóta számtalan hőcsülés s ünnepeies esemény színhelye e fa. Tizenöt év előtt is Szent István napján tanítónők adtak egymásnak legyötött e lához 1889. aug. 20-ára, s meglögyta bár, de többen szavukat tartották. Abban a találkozásban 15 év törénete folyt le.

A Norma lától gyönyörű kilátás nyílik a magyar fővárosra. Ott terül el előünk a főváros két része Buda és Pest, közöttük szép lék szalagként kigyózik a hatalmas királyi tölgyes. Látható a lánchidat nem messze tőle a magyar Tud. Akademi. épületet Nagy Alapítójuk szobra elvész a tömkelegben. Az egyes épületek, utak, templomok kidonborodnak. Az egész kép mintha ködtáryallal volna borítva. Látni a komor Gellert-hegyet a citadellával. Oly mogorván tekint maga köré a ven hegy, mintha még most is szegyenlő a gyászatos eseményt, mely történt rajta. Látható a királyi vár.

Az egyszerű épület annyit méltóságot gerjeszt. A Dunán járnak ide-oda a gőzhajók s propellerek, oly komolyan, oly lassacsán, mintha valami bánat nyomná őket. A gyönyörű képet a szent-andrei hegyek koszorúzzák, melyek havasokként tűnnek fel a távol ködében.

A város épületei közül azonban hatalmasan emelkedik ki a lipótvárosi basilika templom, dacojva sorsával, mely úgy látszik arra kárhoztatva, hogy soh-e legyen készen. De mi a hatalmas templom ezekhez a hegyekhez képest?

Ott benn a művészet emelt templomot magának; itt kinn, a természet. Ezek a hegyek itt, borítva azokkal a sötétzöld fákkal, ezek az igazi templomok, melyek ormain az ember valóban istenhez érzi magát közel. Az ég felbőlben kéjke, a fak sötét zölde elrejt az oly titkos sejtelmet az emberi szívben; melynek tárgya az, ki mindezeket alkotta.

Azok a büszke paloták, melyeknek kapulái lenyt szörva ragyognak a nap arany sugaraiiban, azok az ember keze munkái; ezek a sötétzöld hegyek, ezek a mély völgyek a természetet: azokat lerombolja az idő, ezeket csak szelbő teszi.

A legmagasabb a hegyek között a János-hegy, lenét nyílik a legszébb kilátás a messze távolba. Innen látó a Svábhegyet vállával, melyek oly kicsinyeknek tűnnek e-ő, látni a csillag-völgyet, melynek gyönyörűsége minden utazót bámulatra ragad. E hegyről, oromról, melyen egy gloriette is épült, minden csak elattunk van fölötünk csupán az ég. Viharos időben itt leibők közt jár az ember De e nagasba fáradtságos, hosszú út vezet.

A János hegy több száz méter magason tekszik a tenger szine felett. Innen felőlől nézve nagy tájakot járhat be a szem s a messze nyúló vidéknek csak kis része

a főváros. Messzire lehet követni a Dunafolyását, láthatók azok a kanyarodások, melyekkel utját végzi a királyi folyam. Azon a két szalagon aztán járnak-kelnek azok a telete pontocskák, melyeket oda lenn győzhajóknak neveznek. Tiszta időben midőn nincs nagy meleg meglehet sokat különbözteni a fővárosban, de midőn forróság uralkodik a felszálló párák mindent ködbe vonnak s akkor a merre csak a szem tekinthet mindenütt a természet munkáját látja az ember s csak sejtetheti, hogy az a kód egy fővárosi rejt lejt alatt.

A Svábhegy is közvetlen közelében van a Zugligetnek. Tény, hogy a művészet itt már többet alkotott, gyönyörű villák épültek, szép fasorok, egyenes jól járható utak, de a művészet törpe maradt a természettel szemben, nem s hátha meg a Svábhegynek azokat az árnyas fákat, azokat a zöld hegyeket, azokat a völgyeket, hol a szél s a nap heve csorbitva érzi hatalmát. A Svábhegy levegője sem oly üde tiszta, mint a Zugliget hegyi levegője.

A kirándulást szeretőknak is szép helyek kínálkoznak. Ott van a Ferenczalom, Budakesz nem nagy távolagsnyira. A Lipótváros épületét is világon látható a Zugligetből. Sokan oda is tesznek kirándulást. Közé van Szép Ilona is. A Dixán-óv pedig, a hol a legjobb forrás-víz kapható alig egy félórányi távolagra van a zugligeti állomásól, jól berendezett vendéglővel s zenével.

Öz közepén aztán kihal itt is az élet. A vendégek beköltöznek ismét a fővárosba, mely megéltük. De midőn a nap forró sugarai közleledt jeleik a meleg időszaknak, akkor mindenki, ha csak teheti, menekül a zödbe, s megléik a Zugligetnek is minden rúga és ligete.

H. N.

... az önkormányzat, a személyes áldozatkészség és türelem, mely azt kivívta. Innen van az, hogy az akarat rendszeresen meg van a vidék létező körében, hogy valamit megtegyenek, de hiányoznak az eszközök, sokszor a kivételre szükséges erő és erély.

De nézetünk szerint még egy hiányzik, s mi a legszükségesebb volna: az egységesség, mely felkészülten követné a kezdeményezőit, magától alája tudná rendelni. E miatt is sok jó ügy dugába dől nagy kárba a gyorsabb fejlődésnek.

Azokról a nehézségekről, melyek a vidék haladását gátolják, a fővárosiaknak rendszeresen nincs fogalmuk; mindent nagyobb méretekkel, magasabb szempontokkal néznek meg, s azért nem is látják a dolgokat messziről oly tisztán, mint mi azt közelelről látjuk. Mégis a tanítvány haladásának is megvannak a maga előnyei, s a mi nagy küzdelmek árán létesül, leggyakrabban melyekben ver győkeket és tiszteletet, mint a mi nekünk nincs oly alapja, mely tartósságát biztosítja.

Püspökfogadattási készülődések

Lapunk múlt számában említettük, hogy a képviselőtestület egy bizottságot küldött ki a püspökfogadattási program elkészítésére. A bizottság a feladatot héten két ízben is tartott értekezletet. Elő alkalommal a saját köréből küldött egy, Varga Lajos, Székely József és Szalay Sándor biz. tagokból álló szűkebbkörű bizottságot a részletes program megbeszélésére; második alkalommal a megbeszélés programot pontiról pontra tárgyalván, a következő programban állapodott meg:

Püspökfogadattási program.

Előszó.

1. A bizottság körlevél útján meghívja az önkormányzati vidéki vendégeket.
2. A városi utcák és terek tisztába hozatala. Öntözés. Ezeknek logosztatiszár Plozner Ignác és Farkas Ferencz kiküldetnek.
3. A város fölbogozása és lefektetése. Diadalkapu. Sátorok, zöld galyak a templomig. Felirat. Dr. Neusiedler, Botly erdmester, Simon Gábor és Szalay Sándor a város fölbogozásával, a diadalkapu felállításával, a merre a püspök bevonul: az utcák mindkét felének zöld galyakkal való beültetésével, a templomfeljárt besátorozásával, a piaristák előtti kert díszítésével és kivilágításával megbízatnak.
4. A diadalkapu következő feliratot fogja viselni: „Áldott, ki az Úr nevében jár.”
5. Indulás. Szakonyi főkapitány, Imrei és Ifj. Hegedűs László gondoskodnak a banderista felkészüléséről. A bizottság meghívja a kerület országgyűlési képviselőit, a városi képviselőket s általában halragaszkon a polgárságot a püspök ünnepes fogadattásában való közreműködésére, lehetőleg ünnepi, vagy díszruhában való megjelenésre. A meghívók kibocsátásával Dr. Neusiedler, Varga Lajos és Szalay Sándor megbízatnak. A fogatok beszerzéséről Szakonyi József és Farkas Ferencz gondoskodnak. Ezek 7-én reggel eleve közlendő időben a városban előtt és a főteren gyűlnek össze s a fontlebbi bizottsági tagok, a fogatokra való beszállás, a banderiumok s a kocsi-sornak elindítása iránt intézkednek. Ugyancsak a bizottság intézkedik a püspöknek lazasnakhoz való érkezéséről, valamint a a piaristák kertjében az ebéd státi mozsárjáról. Lazasnaknál a püspököt a polgármester röviden üdvözlő s adott jelre a menet megindul. Megérkezés. A püspöknek lakására, vagy a templomba való kísérése.
6. Felügyelet a rendre általában s különösen a templom körül, a tisztelet egyet s egyéb meghívandó testületek közreműködésével. — E célból átirat az egyeteket és testületekhez — a rendre való felügyeletet a testületek elnökei, s a 2 alkaptány vezetik.
7. Tisztelet. — Bejelentése a püspöknek a tisztelet küldöttségeinek, s ezekkel a fogadattás idejének közlése. — A városi hatóság és képviselő testület küldöttségeinek tiszteletése a város nevében, a polgármester vezetés alatt. A kath. egyházi egyeteket, s egy plebánia létesítése iránt a püspök pártfogásának kikérése.
8. Szeptember 8-án újhol a püspöknek a templomba való kísérése, a bérmelet szerzetesek státi a rendre való felügyelet ugyanazonos módon, mint 7-én.
9. A püspök elutazásakor, küldöttség az elbocsátásához és elkíséréséhez a városi hatóság, az országgyűlési képviselő, polgármester, és képviselőkből. — Banderium. Néccsor.
10. Amennyiben a püspök tiszteletéhez tudakozódás ment az iránt: vajjon a püspökre kedves benyomást tenne-e az ünnepes lényet minden esetre leginkább emelhetek és lakymenget rendezés? — a tisztelet igéző válassza esetében a bizottság mindkettőnek megválasztást proponálja.
11. A tisztelet programot a bizottság jóváhagyva végül a képviselőtestület elé terjesztve; vidékre pedig a következő körlevél küldendő:

Megyeispüspökünk: Hornig Károly, báró, öméltsága, szept. 7-ikén városunkba érkezik, a bérmelet szentességének kiosztása végett. Nagy-Kanizsa városi öméltségeivel méltanyolva lőpásztorának a hitélet szempontjából való magasztos misszióját s tanujelét ohajtván adni mindenkor tanusított, hagyományos ragaszkodásának, örömmel ragadja meg az alkalmat hódolatának nyilvánítására s öméltságnak ittlete idejét (szept. 7. és 8-ikat) a város polgárságának általános örömlőnépévé kívánja tenni.

E mellett azonban, tekintettel arra, hogy megyeispüspök ur öméltsága ez alkalommal első ízben szerencsétlenül meggyentel látogatásával, városunk az iránta mindenkor tanusított szives érdeklődés viszonzásul tartozó kötelességeinek ismeri t. czimedel tisztelettel fölkeri, hogy az ünnepes lényet megjelenésével és részvételével ez alkalommal is emelni sziveskedjék!

Öméltsága tudomásul szept. délután érkezik körünkbe és szept. 7. és 8-án fog itt tartózkodni. Az e tekintetben létesítendő változást a helyi lapok tudatni fogják.

Nagy-Kanizsán, 1889. aug. 29.

Tisztelettel:

a rendező bizottság.

Különlélek.

Tanév kezdete. Megelőnkül a város. Mindenönnen visszatérnek a munkások, hogy két havi pihenés után ismét hozzatogjanak a munkához, mely öket ezélljűkhoz közelebb vigye. Mennyi érzékeny jelenet játszódik le ilyenkor a családok körében a vidéken. Azok, a kik már egy vagy két esztendő távol töltöttek a szülői háztól, azoknak könnyű, de a kik legelőször mennek el hazáról, s hagyják ott szülői hájukot, azok nem oly könnyedén adják. Remény és aggodás között telik le minden percük, míg a kocsi, mely öket a városba szállítja az ajtó előtt áll. A kíváncsiság fürja a kis nebulót, mi mindent fog ő látni, s nemével a buszkeségnek tölti el a gondolat, hogy már most ő is diák számba megy; de ha rá gondol, hogy ezentúl jó iteig nélkülözni fogja a jó mamát, a ki annyira gondját viselte, s hogy vége azoknak a szép napoknak, melyek örömlét meg azonnal elbeszárja a szülői szeretete, akkor bizony keserű érzés fogja el a szívecskét. De hát nem lehet változtatni rajta. Az apa már utrautól adta jó tanácsait, hogy 10 hónap múlva a fia szegény ne hozzon a hátra, a mama pedig betarisznyázta a jó pogácsákat, hogy az első napokban legyen egy kis vigasztaló, meg egy kis emlékeztető. Mikor ez megtörtént nem egy könnyű workzótt s őt szemében a gondos anya; de hát nem mutatja a fia előtt. Így jönnek ök mind nagyja apraja, jó lelkeséssel, szép reményekkel, miknek megvalósulása jó részben öökük függ. C-nak azután legyen elég szorgalom és kitartás, a jobban, s a viszonyítás odahaza olyan lesz, mely bőven kárpótol egy esztendő harminc bárt és fáradságért. Adja Isten, hogy így is legyen!

A püspökfogadattás tárgyában kiküldött bizottság kétszer is ülésezett a feladott bizon. A részletes program elkészült; a képviselőtestület elé terjesztetett. A polgárság halragaszkokon fog az ünnepes mikénti megtartásáról értesíteni. Megyeispüspökünk Lazasnaknál fogadja a város küldöttsége Babócsay György polgármester vezetésével, mozsárövének s üdvözlő beszéd kíséretében. Az utcák föl lesznek galyazva s a lámpák régig meggyújva. Alkalmas helyen diadalkapu lesz felállítva e felirattal: „Áldott, ki az Úr nevében jár.” A város templom besátorozott lépcsőjénél fehér ruhás lánykák fognak virágot hinteni a fölbáradó lőpásztor elé. Városi hatóságunk s a képviselőtestület küldöttsége a polgármester vezetésével tiszteletelni fog a lőpásztorral, mely alkalommal a kath. egyházgyűlés rendezése s egy plebánia létesítése iránt pártfogását kéri ki. A lőpásztor távozásakor az elkísérés szintén banderiummal s ünnepesen történik.

Gyászhir. Vettük a következő gyászlapot: Tauber Henriette, szül. Mayer-hofer a saját valamint gyermekei és az összes rokonság nevében melyen szomorodott szívvel jelentik Tauber Alajos urnak Schwarz és Tauber cég főnökének aug. hó 27-én reggel 2 órakor, életének 45-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászolt elhunytát. A boldogult hült tetemei e hó 28-án délután 5 órakor fogtak az úr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Béke körükre!

Eljegyzés. Schön Adolf n. városi községi tanító eljegyzte Kanizsai Zsófi községben N. Kanizsán.

Képviselő-testületi ülés. Kossuth városi képviselő-testület aug. hó 28-án rendkívüli ülést tartott, melynek első tárgyat a pehi első harai takarékpénztár által folyósított 30.000 ft városi község föl feléire meghatározottak válassza képezte. Megválasztották egyhangúlag id. Reischl Vincenz városi főnök, Szegedy Mihály a városbíró, Lénárd Ernő ügyész és Csörke Iván v. jegyző. — Enkölt város bíró, id. Reischl V. tájékoztatást jelenté, hogy Götz Ferenc városi községvezető hozott elő öta súlyos beteg s hogy ő a képviselőtestület jóváhagyására reményében Szabó

János városi adópénztáros által helyettesít. Az ülés a bejelentett helyettesítést tudomásul vette, a pénztáros betegségeiről pedig részvétellel értesült. Ezután Pap Sándor képviselő meleg és ékes szavakkal szóló Sós Mihály nyugalmába tévő gazd. int. tanár ur sokoldalú érdemeiről, melyet a tanügy és közoktatás körében közügyének előmozdítása körül hosszú évek során kifejtett. Indítványozta szót, hogy a nyugalmába tévő tanárnak nagy érdemei a mai ülés jónéhven örökíttessenek, meg s távozása feletti tájékoztatást a jónéhven szavakban nyerjen kifejezést s hogy a mai ülés jónéhven ezen része szép kisérő levei képsan Sós tanár urnak küldessék meg. Az indítvány nagy lelkesséssel elfogadtott.

Kossuth Lajos nevenapját Keszthelyen aug. hó 24-én este az „Amazon” szaloda éttermében is megünnepele. Fölköszöntöket mondottak Kossuthra Unger Alajos orsz. képviselő, Szabó Pal ügyvéd Trsztyanszky Lajosra, Beck Kaima Unggerra és családjára, Henz Antal Szabót ellette.

Trachoma. Aug. 27-én egy Zsigrai István nevű bocska illetőségű, 13 éves fiút szállítottak be a helybeli kórházba. Szemen az egyiptomi szembetegség (trachoma) észleltet.

Badacson. e kitünő bortermő szőlőhegyünk nagy veszélyben van. Mint biztos forrásból tudjuk, hogy ott, t. i. Badacsonban a filoxera károsodhatatlannul jelenvan és pedig nem egy, — hanem az egész szőlőhegy több helyen.

Unger Alajos, a keszthelyi kerület orsz. képviselője a múlt napokban meglátogatta keszthelyi váaszót. Beszámolt nem tartott; ünnepes fogadattása sem volt, mert a képviselő most csak tisztán barátaiból és tisztelőiből jött rövid pár napi látogatásra.

Fecskendő próba. Karmacs község Váizer bpesti gyárosól egy 800 trtos tűzi fecskendő vásárolt. Ezen fecskendő kipróbálására meghívta a keszthelyi önk. tüzoltó-egyletet. A próba múlt vasárnap eszközlötetett. Keszthelyről kiment Pöitz P. főparancsnok vezetés alatt 6 tüzoltó és Herman V. szolgabíró. A fecskendő nagyon jónak bizonyult, hordképessége 30 méter. A próba után a bizottságot Isó Miklós piebános megvédegette s körben megbeszéltek a Karmacsban alakítandó önk. tüzoltó-egylet módosztatit. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a keszthelyi és pacsi járas köz-égei már nagyobb részben beszerzeték a kívánt tűzi fecskendöket.

Kiskunizsai esztendő. A vitez kiskunizsai szuhancokban még az idei löre is fűpesdül a hősi vért. Aug. 25. este Weher László korcsinájában 3 kiskunizsai szuhanc ita a helyi idei krisztusdala levét. Borozás közben összeszóllalkoztak, minek e'inte barátságosan ölekezés, majd bieszkálás lett a következménye. Viadal közben Magyar (Hrp-z) Janos két társát megbieszkázta; az egyiket súlyos, a másikon könnyű testi sértést ejtet.

Bó István áldás. A gyenesdiási szőlőhegyben egy szőlőmives fiatal felesége múlt vasárnap reggel 3 leány-gyermekeket szült, másnap d. e ugyanaz meg egy 4-ik leányt is hozott a világra. Az új szülöttek és az anya — a körülményekhez képest jól vannak.

Magyar zeneköla. A Jótékony-célú zenegyűlési iskolája egy felsőbb kiművelési magyar zeneköla osztályával folyó évi szeptember hó 10-én nyitja meg 1889-90. évi tanfolyamait. A zeneköla: 6 renes és egy előkészítő osztályból áll, mely utóbbiba olyanok is felvételenek, kik semmi előismerettel nem bírnak. Gyakorlati tantárgyai: zongora, hegedű, mely hegedű, nagy bőgő, fuvola, klarinét, cimbalom, karének és zenekari gyakorlat. A felsőbb kiművelésű zeneköla 3 osztályból áll. Gyakorlati tantárgyai: hegedű, mely hegedű, zongora, fuvola, magánének szinpadraképzéssel egy s opera imnt az opereti számára, öszjáték, primaviszta olvasás, kísérés, betanítandó zenei övek körüli eljárás (kariszerkedés) zeneszerzés (u. m. öszhangzatlan ellenpont, ellenpont, és szabad műformák hangszeres) Elméleti és mellet-tantárgyak: Zeneelmélet, öszhangzatlan, általános és magyar zenei történel, magyar nyelv és verszen, a magyar zene sajátosságai, esztetika és hangtan. Paedagogiai tanfolyam: Azok számára, kik a tanítványra készülnek külön paedagogiai tanfolyamban (minő eddig zeneiintézetekben nincs); ez általános nevelésben és tartásban adatik elő a tényleg: tanítás gyakorlatával öszszelölve. A paedagogiai tanfolyam a zeneköla 3 felsőbb osztályával, vagy a felsőbb kiművelési osztályokkal párhuzamosan hallgatható. Tanárok: id. Ábrányi Kornél, Csillag Armin Erkel Gáty, Hochhalt Ferencz, Küldy Gyula, Kismörky Árpád, Major J. Gyula, Nikólsz Sándor, Schüller Lajos, Szepessy Eugenia, Wessely Ödön, stb. A magyar zenei történelmet Bartalus István fog leolvasni oktatni. A beiratkozás mindkettőm növendékekre nézve folyó évi augusztus hó 25-én kezdődik az egyesület helyiségében: Váczsi-körút 16. sz. II. emelet 52. ajtó déli old. — 12-ig és délután 3-5 ig. Beiratási díj a zeneköla: 3 ft, tanári havonként 4 ft, Beiratási díj a felsőbb kiművelési osztályokba 5 ft, tanári havonként 8 ft, a szinpadra képzés önköszintájában 10 ft. Az elméleti és mellet-tantárgyak

külön tandíj/nem jár. Beiratkozhatni oly hangszerekre is, melyek a fentebbiekben elősorolva nincsenek, amennyiben ha valamely hangszere 3 tanítvány jelenkzik, számukra külön társas tanfolyam nyitattik. A zenekari iskolába előhaladottabb műkedvelők díjazatlanul vételnek tel. Kiváló tehetségű szegény növendékek tandíjmentességben részesülnek. Nikólsz Sándor, az egyesület elnöke. Wessely Ödön, titkár. Küldy Gyula, alelnök.

410 — **Süketeknek.** Egy oly egyén, ki egy egyszerű eszköz által 23 évig tartó süketiség és fülzúgástól gyógyított meg, kész annak leírását német nyelven minden megkeresőnek ingyen átküldeni. Cím: Nicholson I. H. Bécs, IX. Kolingasse 4.

Mecoda szert használunk? miédig azt, mely régén már mint jó ismeretes gyomorbetegség ellen bizonyára Dr. Rosa Helbalzsama Fragner B. gyógyszerárától Prágában régóta mint a legjobbnak ismert, mert már 30 év óta az egész birodalomban mindenki kipróbáltuk becsülették. Kapható minden gyógyszerárban.

Csarnok.

Kossuth ünnepély.

Letenye, 1889. aug. 25-én.

Letenye közönsége rég nem látott oly lelkes és látogatott minden pártszínezet nélküli ünnepélyt, mint a mai Kossuth-ünnepély volt.

A délelőtti órákban taraczkölvések hirdették a nap jelentőségét s a délután 3 órára rendezett dísz-tekeverseny, melynek tiszta jövedelme 47 ft az egyedurali tükárosultak javára fordítottak, a szép számú közönség résztevése mellett lényesen sikerült s a nagy hazánkia Kossuth Lajos s a páris-turini kirándulók arcakepet képező főnyereményt Dobrovics Gyula helybeli csendőr őrsparancsnok nyerte el.

A teke verseny befejezése után 8¹ órákor az ismételt taraczkölvésekkel hirdett társasvacsora kezdődött, mely a nagyvendéglő éttermében rendeztetett, ahol Kossuth aranykeretű arcakepe Rlavatu János urodalmi ökerész által zálesesen fel-díszítve volt.

A társasvacsorán Letenye és vidékéről nagy számban minden várakozáson felül megjelent nagy közönség vett részt.

Az első pohár köszönlőt Laskovics Ferencz esperes plebános mondotta Felsőges urakodónkra a királyra, királynéra és az urakodó házra, melyet a közönség álva hallgatott végig. Az élénken megélt beszéd után Dr. Csepessz Kálmán helybeli ügyvéd mondott nagy hazánkia Kossuth Lajosra következő lelkes és harsogó éjjezzel fogadott ünnepi beszédet:

A legelső magyar ember után emlékezzünk meg a legnagyobb magyarról.

Emlékezz. Édes, meleg, szelíd szó, melyen beszél az álombarátság legelső bölcsődánáról a megdedzett férfi; rég porladó ösökről a hálás maradék; letűnt nagyág felágrázoló dicsőségéről a késő korszak epigonja és beszéünk ma illeltörténelmünk legényesebb korszakának vezéregyenységéről, a magyarok szent háborújának apostoláról, mi az új nemzedék, mely sovargva veti pillantását az örökké mosolygó egő messze idegen föld felé, hol a természet remekelt csodái közt pálmák, ligetek árnyékában erre felé, haza felé szegzett szemekkel mereng egy dicső aggastyán, kinek tenesges homlokára a dicsőség és szenvedés sugárkoronájából von fényes góri a lassan lealdzó nap bucsuzó csillama. Így mereng el ottan példátlan multjának kaprázatos álmain mint távol honától egykoron a nagy Belizár, a hű Regu'us, mint Rodosto kietlen magányában a fejtérbetelen Rakóczy. Így él a bontalanság sádtalan kenyéren Kossuth Lajos... Kossuth Lajos kinek szava edesebben zengett, mint a csecsemő fölébe zsongó dajkamese; és hatalmasabban mint szélvihar zúgása, mint az eget csapkodó tenger húrja; féltelésebben, mint haragvó orkán üvöltése, kinek szavára lázba esett egy ország, s egy országnak minden embere!... Így ül abban elgondolva örökké hazája üdvéért esengve, kinek minden gondolat imádság értünk, ki a magyarok hűzját álmában is szívszakadva áldja s neki megbocsát.

Oh, miért is, hogy olyan a nemzetek történelme, mint s éhes tomető, mely léletlen mohósággyal nyeli el a legjobbakat? De hát a büszkén delelő nap is alshanyatlik magas pályájáról, s a történelemnek is martyrok kellenek, kiknek szenvedéséből millióknak övde fakad... Igazán, olyan virágó a népiélet, mely csak akkor virít, ha gyökerét vértől s könnyel öntözik.

Oh, leltünk nagy korszak isteni látománya. Midőn kérges szívekből egyszerre felenged a százados közhagyomány, midőn ösö-képa helyett ösillgő legyver villámolt a szabad jobbágy kezében; mikor esellen gyermekök öszszeverdött csoportjából elszánt, hűzke hűzök hadserege lett; mikor győzedelmes legiók nőttek ki s földet — egy üzenetre, mert a Kossuth Lajos, azt üzenté! Furulyák panaszos bugásk, mely csendes este végigzengtek a borongó tájon felváltva a harcos tárogatók hangozó harsogása; szerelmes ártek epedő dalai helyett kipírult arcos hűzök riadozó rugóit

Spessa, Cormons mellett, 1889, február hó 22.-én.
Ajánlás folytán a múlt évben önöktől egy legújabb szerkezetű 3 sz. „Hercules” borsajtót kettős emeltyűszerkezettel és nyomerőszabályzóval és 4 részre osztható kosárral hozattam, a mely szilárd szerkezete és nagy munkaképessége által minden tekintetben kielégített.

Ezen oknál fogva teljes elismerésemet fejezem ki, s alkalomadtán önöket ajánlani fogom.
Tisztelettel
Völkli Rezső, ögróf.

Lozice, Brazza szigetén, Dalmatország, 1889, február hó 4.-én.

Becses tudakozásukra, hogy az önöktől tavaly vásárolt 2a sz. Hercules elnevezésű sajtót miként vagyok megelégedve, van szerencsém tisztelettel értesítem, hogy a prés igényeimnek a legnagyobb mértékben megfelel.

A préseles jól és gyorsan folyik, a törkölben nedv nem marad vissza, a kiürítés epoly gyorsan és kényelmesen történik és ezen kitűnő eredmény indított arra, hogy nem rég még egy ilyen prést rendeltem önöktől.

Mind Ezeket gyártmányaik ajánlása céljából közölve maradtam
kiváló tisztelettel
Dr. Nator Mihály.

Pola, 1889, február hó 11.-én.

Ezennel örömet elismerem, hogy az önök által a múlt tavaszkor szállított 2 sz. sajtó kitűnőnek bizonyult. A gépezet nagyszerűen működik minden tekintetben, az egész prés kidolgozása valóban pompás és az elért eredmények várakozásomat jóval meghaladták.

Megrendelésem pontos eszközése által kielégítve, örömet fogom sajtóikat a venni szándékozókna melegen ajánlani.

Kitűnő tisztelettel
Frank Károly, cs. k. posta-ellenőr és nagybirtokos.

Baden, Bécs mellett, 1889, február hó 10.-én.

Folyó hó 6.-án kélt becses levelük kézhez vételét elismerve örövendek, hogy tudakozódnak az iránt, hogy az önöktől tavaly a birodalmi gyümölcs-kiállításon vásárolt új szerkezetű 4a sz. borsajtóval kettős emeltyűszerkezettel és nyomerőszabályzóval miként vagyok megelégedve; erre válaszólag biztosíthatom önöket legnagyobb elismerésem és megelégedésemről.

A sajtó szerkezete a legzöltszerűbb, melyet eddig láttam, s meg vagyok győződve, hogy ennél jobbat már feltalálni nem lehet; ennek folytán a sajtóval a gyárunkból szállított legújabb szerkezetű 3a sz. „Hercules” elnevezésű sajtó (Mabille rendszer), várakozásomat jóval meghaladta; az igen elmes gépezet, mely a kettős emeltyűszerkezet és a nyomerőszabályzóval áll, felülmúlhatlan, s a prés munkaképessége szintén igen kitűnő; kivált azon utjás, hogy a felső fele a kosárnak, mely 4 részből áll, a préseles vége felé levehető, mi által a gép kezelése igen meg van könnyítve, itt elismerésre akadt.

A mondottakat ezennel közhírré tétel végett közlöm, s magam sem fogom elmulasztani, borsajtóikat minden alkalommal melegen ajánlani.
Tisztelettel
Dr. Matiazza Antal, plébános.

Scardona (Dalmatország), 1889, január hó 18.-án.

Sietek becses kérdéslükre válaszólni, hogy a tavaly szállított 3 sz. borsajtó igen kitűnőnek bizonyult. A szerkezet minden tekintetben kifogástalan, a munkaképessége igen nagy, s mivel a gép szilárd alkotása folytán a munkát sosem kellett félbe szakítani, tehát ezen sajtóval nagyon meg vagyok elégedve, s az érdeklődőknek ajánlhatom, hogy sajtók beszerzésénél csakis az ön gyárukhoz forduljanak.

Kiváló tisztelettel
Sinobath Fülöp.

Trau, 1889, február hó 1.-én.

Vonatkozással folyó év január hó 26.-án kélt becses levelükre sietünk önöket értesíteni, hogy a tavaly szállított 2a sz. prés legnagyobb megelégedésünkre állott ki, emel-fogva gyártmányait a legmelegebben ajánljátjuk.
Kiváló tisztelettel
V. A. Fratelli Madirazza.

Milna, Brazza szigetén (Dalmatország), 1889 január hó 29.-én.

Becses levelüket megkaptam, melyből azt értem, hogy tudósítást kérek a múlt tavaszkor a hírneves gyárukból hozott új, kettős nyomerőszabályzóval ellátott 4a sz. borsajtó használhatóságára iránt.

Nem késem, önöknek a szolid kiszolgálásért legnagyobb megelégedésemet kifejezni; a sajtó kitűnően dolgozik, az elért eredmények már felülmúlhatlanok, ésse sem hasonlíthatók más prések munkaképességeivel; ezen sajtó szilárd alkotása biztonságot nyújt arra néve, hogy a munkánál felbeszakítás nem fog előfordulni, s tekintettel ezen előnyökre e prést valóban jutányosnak nevezhetem.

Kivánatos lenne, hogy a gyáraikban készült sajtók mindenütt alkalmazást nyerjenek; a memyre csak hozzájárulhatok ehhez, örömet fogom tenni.
Teljes tisztelettel
Antonio Vicich per Girolamo.

Villanova di Fana, Gradiska mellett, 1889, február hó 25.-én.

Múlt hó 21.-én kélt becses levelükre válaszólni tisztelettel értesítem, hogy a tavaly önöktől vásárolt, kettős emeltyűszerkezettel és nyomerőszabályzóval és 4 részre osztott kosárral ellátott 2a sz. borsajtó igen meg vagyok elégedve, úgy hogy a gyáraikban készült sajtókat minden birtokosnak melegen ajánlhatom.
Teljes tisztelettel
Dr. Alberto Levi.

Spessa presso Cormons, 22. Febbrajo 1889.

In seguito a raccomandazione acquistata lo scorso anno da Lei un torchio „Ercolo” Nr. 3 a con doppia opera di pressione e con regolatore per forza e pressione con fondo di ferro e con corba divisibile in 4 parti. Il quale mi ha pienamente soddisfatto dal lato della solida costruzione e dall' alto grado di prestazione.

In base a ciò le esprimo colla presente la mia piena soddisfazione, e raccomandando caldamente a tutti le macchine della vostra fabbrica.
Con stima
Marchese Rodolfo Völkli.

Lozice isola Brazza (Dalmazia), 4. Febbrajo 1889.

In risposta alla vostra pregiata domanda, se sia contento del grande torchio Nr. 2a detto „Ercolo” che comperai da Lei lo scorso anno, per me è un piacere il poterla assicurare, che questo torchio corrisponde nel massimo grado alle mie pretensioni.

La pressione avviene rapidamente ed esattamente, tanto che nella grappa non resta nessun succo, il vuotamento succede rapido e facile, tanto che il distinto effetto ottenuto mi decidero di ordinare da Lei ancora un simile torchio.

Le notifico tutto ciò allo scopo della più calda raccomandazione dei di Lei fabbricati.
La riverisco e son con special stima
Michele Dr. Nator.

Pola, 11 Febbrajo 1889.

Le partecipo con sommo piacere, che il torchio Nr. 2 che comperai da Lei la scorsa primavera ha sperimentato nel miglior modo. Il meccanismo lavora distintamente, il lavoro di tutto il torchio è veramente massiccio, ed i risultati ottenuti hanno oltrepassato tutte le mie aspettative.

Pienamente contento dell' esecuzione della mia ordinazione, mi sento in dovere di raccomandare caldamente a tutti i possidenti i torchi della vostra fabbrica.
Con tutta stima
Carlo Frank, i. r. Controllore postale e possidente.

Baden presso Vienna, 10. Febbrajo 1889.

Le faccio noto il ricevimento del vostro scritto del 6 corr. e mi piace, che Lei mi domanda informazione se mi trovi contento col novissimo torchio Nr. 4a a doppia pressione e regolatore per forza e pressione, che comperai da voi l'anno scorso all' esposizione di frutta del Regno in Vienna; io sono necessitato di esprimerle il mio illimitato riconoscimento e soddisfazione.

La costruzione di questo torchio è la più pratica che io abbia fino ad ora veduta, ed lo sono pienamente convinto che è impossibile inventare un migliore; perciò il risultato che si ottiene con questo torchio è distinto, la solidità del materiale e dell' impianto di questo torchio sono malleadori per una durata quasi eterna, perciò non temo una interruzione della prestazione causa riparature, e mi rallegro soltanto ciò che il mio giudizio sui vostri torchi viene condiviso da tutti quei che s' intendono in materia, e che Lei alla passata esposizione dei frutti del regno si meritò il primo e più alto premio.
Con tutta stima
Giorgio Gröschl.

Grohote isola Solta (Dalmazia), 9. Marzo 1889.

In pronta risposta al pregiato vostro scritto del 3 del corrente mese ho il piacere di poter le partecipare che il torchio Nr. 3 a „Ercolo” sistema Mabille fornitomi dalla vostra fabbrica nello scorso anno ha oltrepassato tutte le mie aspettative, l' ingegnoso meccanismo nell' opera della doppia pressione e nel regolatore per forza e celerità di pressione non trova un simile, e la prestazione di questo torchio è veramente distinta; l' innovazione veramente pratica della metà superiore della corba che si compone di 4 parti e che dopo avanzata la pressione facilmente si può portare via, per la qual cosa la manipolazione viene di molto facilitata ha trovata la generale approvazione.

Jo l' autorizzo di poter divulgare la presente lettera e non tralascio io qualsiasi occasione di raccomandare i torchi della vostra pregiata fabbrica.
con stima
Don. Antonio Mattiazza, Parroco.

Scardona (Dalmazia), 18. Gennajo 1889.

Mi affretto a dare risposta alla vostra domanda; il torchio Nr. 3 fornitomi da Lei lo scorso anno ha dato stupendi risultati. La costruzione del medesimo è distinta in ogni rapporto, la prestazione è considerevole, perchè in seguito al lavoro solido non avvengono disturbi nell' esercizio dello stesso, perciò dichiaro d' essere pienamente contento di questo torchio, e consiglio ad ogni possidente di rivolgersi per torchi soltanto alla vostra fabbrica.
Con tutta stima
Filippo Sinobath.

Trau, li 1. Febbrajo 1889.

In pronto riscontro alla stimata vostra 26. decorso gennajo ci affrettiamo a parteciparvi, che il torchio Nr. 2a sistema Mabille a doppia pressione con regolatore per forza e velocità da voi speditoci l'anno scorso fu di nostro pieno aggradimento, e possiamo quindi caldamente raccomandare i torchi della vostra fabbrica.
Con tutta stima vi riveriamo
V. A. Fratelli Madirazza.

Milna Isola Brazza Dalmazia, 29. Gennajo 1889.

Ho ricevuto il vostro pregiato scritto e rilievo del medesimo che Lei mi domanda informazione riguardo all' utilità del Torchio Nr. 4 a a doppia pressione ch'io comperai la scorsa primavera nel vostro rinomato stabilimento.

Jo non ho veruna difficoltà di esprimerle la mia sincera gratitudine per il servizio recomi, il torchio lavora stupendamente, non v'è nessun confronto cogli altri torchi, risultati che si ottengono con questo non possono essere superati; la solida costruzione di questo torchio mi dà piena sicurezza contro ogni perturbazione nell' esercizio; prendendo in considerazione tutti questi pregi, dichiaro i vostri torchi veramente apprezzabili.

Sarebbe da desiderarsi che i torchi della vostra fabbrica trovassero ingresso dappertutto, e ciò ch'io potrò fare a tale riguardo lo farò con piacere.
Con tutta stima
Antonio Vicich qu Girolamo.

Villanova di Fana presso Gradiska, 25. Febbrajo 1889.

In risposta alla pregiata vostra del 21 corr. le partecipo d'essere pienamente contento del torchio Nr. 2a comperato da Lei nello scorso anno, a doppia pressione e con regolatore per forza e pressione, con tino che si lascia dividere in quattro parti, tanto che non posso che raccomandare ad ogni possidente i torchi della vostra fabbrica.
Con tutta stima
Dr. Alberto Levi.

Spessa bei Cormons (Küstenland), 22. Februar 1889.

Ich habe in Folge Recommendation im v. J. von Ihnen eine Ihrer neuesten Weinpresse „Hercules” Nr. 3 a mit Doppeldruckwerk und Druckkraftregulator mit Eisen-Biet und in vier Theilen abnehmbarem Presskorb bezogen, welche mich durch solide Construction und hohe Leistungsfähigkeit in jeder Richtung bestens befriedigt hat.

Aus diesem Grunde spreche ich Ihnen hiefür meine volle Anerkennung aus und werde Sie vorkommendenfalls wärmstens anempfehlen.
Achtungsvoll Marquis Rudolf Völkli.

Lozice Insel Brazza, Dalmatien, 4. Februar 1889.

Anf Ihre geschätzte Anfrage, wie ich mit der im vorigen Jahre von Ihnen gekauften grossen Presse Nr. 2 a, genannt Hercules zufrieden bin, ist es mir ein Vergnügen Sie versichern zu können, dass diese Presse meinen Anforderungen in höchstem Masse entspricht.

Die Pressung geht rapid und exact von Statten, so dass in der Malsche kein Saft zurückbleibt, die Entleerung erfolgt ebenso flink und bequem und hat mich der erzielte vorzügliche Erfolg bestimmt, Ihnen vorerst noch eine solche Presse zu bestellen.

Ich theile Ihnen alles dies zum Zwecke der wärmsten Anempfehlung Ihrer Fabrikate mit und begrüsse Sie mit besonderer Achtung Michael Dr. Nator.

Pola, 11. Februar 1889.

Ich bestätige Ihnen hiedurch mit Vergnügen, dass sich Ihre mir im vorigen Frühjahr gelieferte Presse Nr. 2 bestens bewährt hat. Der Mechanismus arbeitet vorzüglich in jeder Beziehung, die Arbeit an der ganzen Presse ist wirklich gediegen und die erzielten Resultate haben meine Erwartungen weit übertroffen.

Bestens befriedigt von der Ausführung meiner Bestellung, halte ich mich angenehm veranlasst, die Pressen aus Ihrer werthen Fabrik allen Ankaufstigen auf das Wärmste zu empfehlen.
Mit aller Achtung
Carl Frank, k. k. Postcontrolor und Grossgrundbesitzer.

Baden bei Wien, 10. Februar 1889.

Ich bestätige den Empfang Ihrer werthen Zuschrift vom 6. d. und finde mich sehr erfreut darüber, dass Sie sich nachfragen, wie ich mit der von Ihnen im vorigen Jahre auf der Reichs-Obstaustellung gekauften neuesten Weinpresse Nr. 4a, mit Doppelschaltwerk und Druckkraftregulator zufrieden bin; es ist mir ein Bedürfniss, Sie dieserhalb meiner unbeschränkten Anerkennung und Befriedigung versichern zu können.

Die Construction dieser Presse ist die praktischste, welche ich bisnun gesehen habe und bin ich der vollen Ueberzeugung, dass sich besseres schon nicht mehr erfinden lässt; dementsprechend ist auch das mit der Presse erhaltene Resultat ein eminent Vorzügliches, die Solidität des Materials und der Herstellung dieser Presse bürgt mir für eine fast unverwundliche Dauerhaftigkeit, ich befürchte sonach keine Betriebsunterbrechungen durch Reparaturen und freue mich nur, dass mein ausgezeichnetes Urtheil über Ihre Pressen von allen Fachleuten getheilt wird und dass Sie auf der verflorenen Reichs-Obstaustellung in Wien durch Luerkeanen der fünf ersten höchsten Auszeichnungen die verdiente öffentliche Anerkennung gefunden haben.
Hochachtungsvoll Georg Gröschl.

Grohote, Insel Solta, Dalmatien, 9. März 1889.

In sofortiger Beantwortung Ihrer gesch. Zuschrift vom 3. d. Mts. habe ich das Vergnügen, Ihnen mittheilen zu können, dass die mir v. J. aus Ihrer Fabrik gelieferte neueste Hercules-Kelter Nr. 3 a, System Mabille, meine Erwartungen weit übertroffen hat; der äusserst sinnreiche Mechanismus, in dem Doppeldruckwerk und Druckkraft-Regulator bestehend, findet seinesgleichen nicht, und muss die Leistung dieser Presse wirklich als sehr vorzüglich bezeichnet werden; die besonders praktische Neuerung, die obere Hälfte des Korbes, welcher aus 4 Theilen besteht, bei vorgeschrittener Pressung abnehmen zu können, wodurch die Manipulation ungemein vereinfacht wird, hat hier allseitig Anerkennung gefunden.

Es gereicht mir zur Gemüthung, Ihnen Vorstehendes zum Zwecke der geeigneten Verbreitung bekannt geben zu können und werde ich nicht unterlassen Ihre Weinpresse bei jeder Gelegenheit bestens zu empfehlen.
Achtungsvoll Dr. Antonio Mattiazza, Pfarrer.

Scardona (Dalmatien), 18. Januar 1889.

Ich beile mich Ihnen auf Ihre werthe Anfrage zu erwidern, dass sich die mir im v. J. von Ihnen gelieferte Wein-Press Nr. 3 vorzüglichst bewährt hat. Die Construction derselben ist in jeder Hinsicht ausgezeichnet, die Leistungsfähigkeit sehr bedeutend und da in Folge der soliden Arbeit Betriebsstörungen nicht vorgekommen sind, so erkläre ich mich mit dieser Presse bestens befriedigt und empfehle jedem Interessenten, sich bei Anschaffung von Pressen nur an Ihre Fabrik zu wenden.
Hochachtungsvoll Filipp Sinobath.

Trau, 1. Februar 1889.

In sofortiger Beantwortung Ihres Geschätzten vom 26. Jänner d. J. beileen wir uns Ihnen mitzuthellen, dass die uns im vorigen Jahre von Ihnen gesandte Presse Nr. 2 a System Mabille, mit Doppeldruckwerk und Regulator für Druckkraft und Geschwindigkeit, zu unserer vollsten Zufriedenheit ausgefallen ist und können wir daher die Pressen aus Ihrer Fabrik wärmstens empfehlen.
Mit aller Achtung V. A. Fratelli Madirazza.

Milna, Insel Brazza, Dalmatien, 29. Januar 1889.

Ihr werthes Schreiben ist mir zugegangen, und entnehme ich demselben, dass Sie von mir Anskunft rücksichtlich der Brauchbarkeit der von mir im vorigen Frühjahr aus Ihrem renomirten Etablissement bezogenen neuen Weinpresse Nr. 4 a mit Doppeldruckwerk wünschen.

Ich nehme keinen Anstand, Ihnen meine höchste Zufriedenheit für die solide Bedienung auszusprechen, die Presse arbeitet ausgezeichnet — die damit erzielten Resultate können nicht mehr übertroffen werden, es ist gar kein Vergleich zu den Leistungen anderer Pressen; die solide Construction dieser Presse bietet mir volle Sicherheit gegen Betriebsstörungen und kann ich dieselbe mit Rücksicht auf diese Vorzüge als wirklich preiswerth bezeichnen.

Es wäre zu wünschen, dass die Weinpresse aus Ihrer Fabrik allseits Eingang finden; was ich dazu beitragen kann, werde ich mit Vergnügen thun.
Mit voller Achtung Antonio Vicich per Girolamo.

Villanova di Fana bei Gradiska, 25. Februar 1889.

In Antwort auf ihr Geehrtes vom 21. v. M. theile Ihnen höflich mit, dass ich mit der im v. J. von Ihnen gekauften Weinpresse Nr. 2 a mit Doppeldruckwerk, Druckkraftregulator und in vier Theile abnehmbarem Presskorb bestens zufrieden bin, so dass ich die Pressen aus Ihrer Fabrik jedem Besitzer wärmstens empfehlen kann.
Hochachtungsvoll Dr. Alberto Levi.

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági és borászati gépek gyárai
Bécs, II, Taborstrasse 76,
 Frankfurt a M. m. és Berlin.

PH. MAYFARTH e C^o

Fabbriche
 di Macchine agricole e vinicole
Vienna, II, Taborstrasse 76,
 Francoforte s. M. e Berlino.

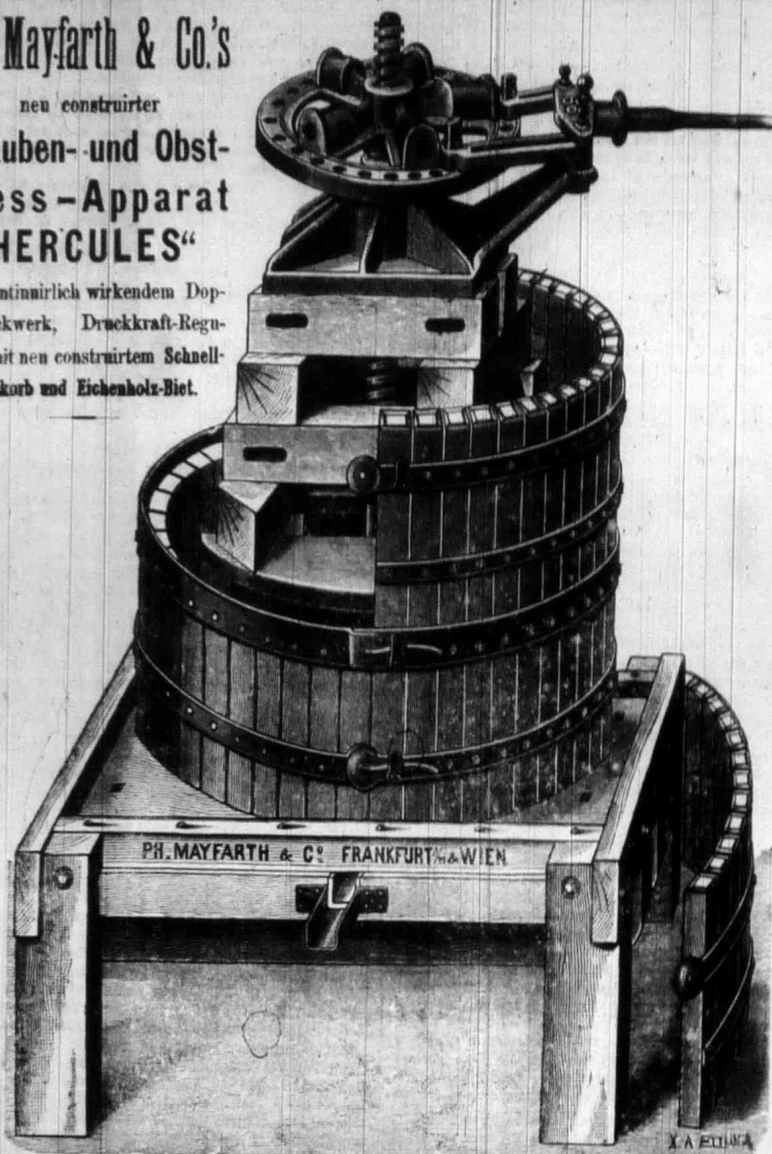
PH. MAYFARTH & Co

Fabriken
 landwirthschaftlicher- u. Weinbau-Maschinen
Wien, II, Taborstrasse 76,
 Frankfurt a. M. und Berlin.

Ph. Mayfarth & Co's

neu construirter
**Trauben- und Obst-
 Press-Apparat
 „HERCULES“**

mit continirlich wirkendem Doppeldruckwerk, Druckkraft-Regulator, mit neu construirtem Schnellpresskorb und Eichenholz-Biet.

Mayfarth Ph. és társa

uj szerkezetű
**„HERKULES“ elnevezésű szőlő- és
 gyümölcs-sajtója**

folytonos hatású kettős emeltyűszerkezettel, nyomóerő-szabályzóval, új szerkezetű gyorsajtókosárral és tálgya-tányérral.

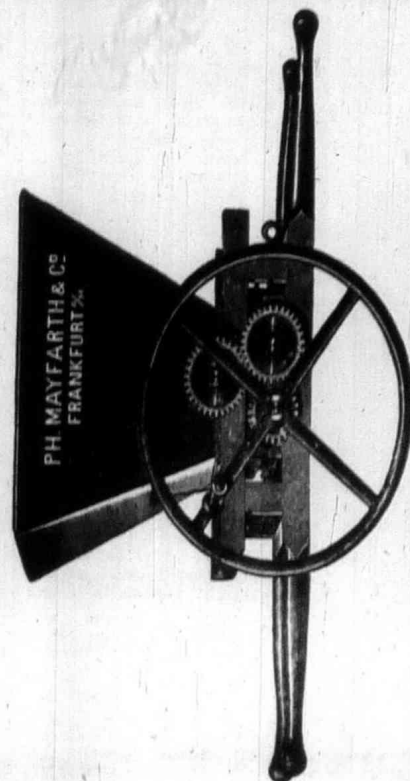
Torchio per uva e frutta di nuovissima costruzione detto „Ercole“

di **Ph. Mayfarth e Co.**

con azione continua della doppia opera di pressione e del regolatore per forza e celerità di pressione, con tinazzo di nuova costruzione e con bacino di legno di quercia.

Mayfarth Ph. és társa

uj szerkezetű
szőlő-zúzója
 vas-hengerekkel.

Ph. Mayfarth & Co.'s
 neu construirter

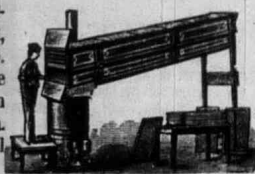
Trauben-Quetsch-Apparat
 mit eisernen Walzen.

Pigiatojo per l'uva

di nuova costruzione
 con cilindri di ghisa

di **PH. MAYFARTH e C^o**

Dr. Ryder-féle szabadalmazott aszaló készülék, gyümölcs és főzelek stb. stb. aszalására illetve szárítására; Európában kizárólag Mayfarth Ph. és társa cég által gyártva.

Dr. Ryder's Patent-Dörr-Apparat

zum Dörren von Obst und Gemüse etc. etc.; ausschliessliche Fabrikation in Europa durch

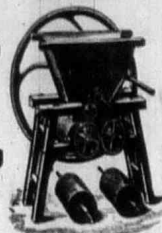
PH. MAYFARTH & Co

Apparato disseccatore patentato di Dr. RYDER per disseccare le frutta le civaglie ecc. ecc.; fabbricazione in Europa soltanto presso

PH. MAYFARTH e C^o

Uj szerkezetű
gyümölcszúzó
 köhengerekkel.

Uj szerkezetű
olajbogyó-zúzó
 keményöntvény-hengerekkel.

**Nuova macina per
 frutta**

con cilindri di pietra.

**Nuova macina per
 olive**

con cilindri di ghisa dura.

Neuer Obstmahl-Apparat mit Steinwalzen.
 Neuer Olivenmahl-Apparat mit Hartgusswalzen.

MAYFARTH PH. és T^{sa}. BÉCSBEN.

Sajtóink a múlt évben a következő legnagyobb díjakkal lettek kitüntetve:

Birodalmi gyümölcskiállítás Bécsben: 5 díj, első díj ezüst állami érem.

Leitmeritz: Első díj arany érem.

Világkiállítás Barcelonában: Első díj arany érem.

Nemzetközi kiállítás Triestben: Első díj arany érem, ezüst érem.

PH. MAYFARTH e C^o di VIENNA

ricevettero negli anni trascorsi sui loro torchi i seguenti alti premi:

All' esposizione di frutta del regno in Vienna, 5 premi, primo premio medaglia d'argento dello stato.

Leitmeritz, primo premio, una medaglia d'oro ed una medaglia d'argento.

all' esposizione mondiale di Barcellona, primo premio medaglia d'oro.

all' esposizione internazionale di Trieste, il primo premio medaglia d'oro e medaglia d'argento.

PH. MAYFARTH & Co WIEN

erhielten im abgelaufenen Jahre auf ihre Press-Apparate speciell folgende höchste Auszeichnungen:

Reichs-Obstausstellung Wien: 5 Preise, Erster Preis silberne Staats-Medaille.

Leitmeritz: Erster Preis eine goldene Medaille u. eine silberne Medaille.

Weltausstellung in Barcelona: Erster Preis goldene Medaille.

Internationale Ausstellung Triest: Erster Preis goldene Medaille u. eine silberne Medaille.

➡ **Arjegyzékek ingyen és bérmentve! – Megrendelések idejekorán kéretnek!** ➡

➡ **Cataloghi gratis e franco. – Pregasi di dare a tempo le commissioni.** ➡

➡ **Cataloge gratis und franco! – Aufträge werden frühzeitig erbeten.** ➡

A tavali szüretkor működésben volt

Mayfarth Ph. és társa-féle

új szerkezetű

szőlő- és gyümölcs-sajtókra vonatkozó

elismerő nyilatkozatok kivonata.

A nagyszerű eredményeknek hite, melyeket a

Mayfarth Ph. és társa-féle

szőlő- és gyümölcs-sajtók mindenütt, a hol csak eddig alkalmazásban voltak, elértek, mindinkább szélesebb körökben terjed el, s örvendetes elégtétellel utalhatunk azon tényre, hogy szőlő- és gyümölcs-sajtóink a gépipar ezen terén az első helyet foglalják el.

Ezen körülménynek köszönhető, hogy jelenleg sajtóink évi termelése már több mint 1000 darabra rög, mely szám bármely más gyár által aligha elérett!

Új szerkezetű szőlő- és gyümölcs-sajtóink rövidesen összefoglalva a következő előnyökkel bírnak:

A legfőbbkétesebb kiszajtolás! 20%-ival több mint bármely más szerkezetű sajtónál!

A leggyorsabb munka!

A legnagyobb munkaképesség!

A munkálatnál a legcsekélyebb erőszükséglet!

A legnagyobb tartósság!

A bor ki nem árad!

A tányér meg nem reped!

A bor meg nem feketül!

Az alapzat nélkülözhető!

A sajtónak a talajhoz való erősítése szükségtelen!

A sajtótengely legfinomabb aczél (nem vas)!

A tengely meg nem laxul!

A tengely meg nem hajlik!

A csavarment finom metszessel és lassu emelkedéssel bír.

Az összehajlás folytonos!

Kettőzött gyorsaság és nyomerő!

A must könnyen folyik le!

A legkisebb térszükséglet!

A legnagyobb szilárdság!

és tényleg legolcsóbb ár!

Olcsóbb árú sajtóknál a szakértő vizsgálat mindenkor ki fogja deríteni, hogy lényegesen drágábbak mint a mieink!

MAYFARTH Ph. és T^{SA}.

új szerkezetű

szőlő- és gyümölcs-sajtói

26-féle különböző nagyságban gyártatnak, külön megrendelésre azonban bármily tetszés szerinti nagyságban is készíttetnek. Kívánatra kimerítő árjegyzékeket ábrákkal és leírásokkal ingyen és bérmentve küldünk.

Estratto delle ricognizioni dei nuovi torchi per uva e frutta

della fabbrica

Ph. Mayfarth e Co.

che nella scorsa stagione furono messi in lavoro.

Sempre più si estende la fama dei stupendi successi, che ovunque ove fino ad ora sono comparsi, ottennero i torchi per uva e frutta della premiata fabbrica PH. MAYFARTH e Co. e con orgoglio possiamo dire, che i nostri torchi per uva e frutta occupano oggi il primo rango sul rispettivo terreno dell'industria delle macchine.

Questa circostanza cagionò l'aumento della nostra produzione annua a più di 1000 apparati di pressione, un numero che difficilmente verrà raggiunto da qualsiasi altra fabbrica.

I nostri torchi per uva e frutta presentano in sostanza i seguenti vantaggi:

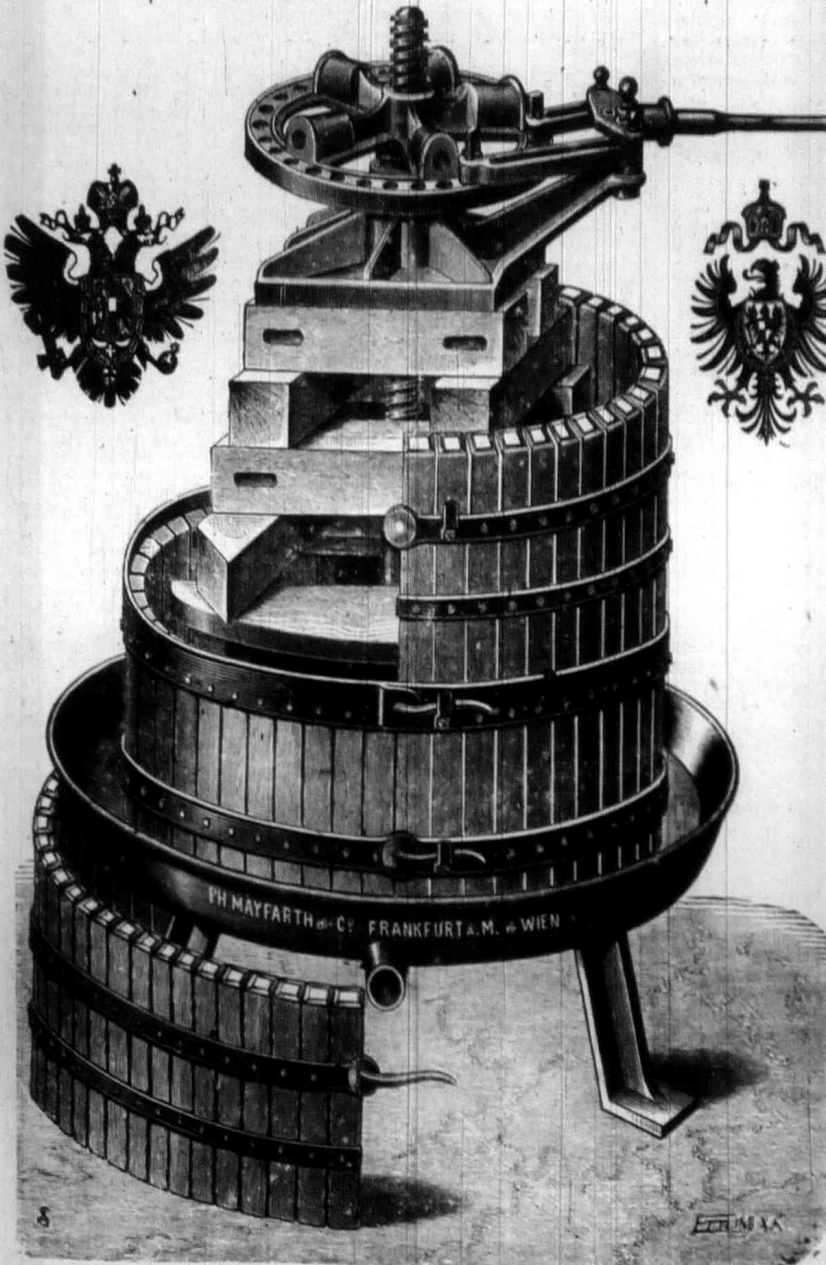
Massima utilizzazione! fino al 20% più che simili apparecchi d'altri sistemi!

Massima celerità di funzionamento!

Massima capacità di produzione!

Minimo impiego di forza!

Massima durezza!

Auszug aus den Anerkennungen

über die

in der vorjährigen Saison in Betrieb gesetzten

PH. MAYFARTH & CO.'S

neu construirten

Trauben- und Obstpress-Apparate.

Immer weiter und weiter dringt die Kunde von den grossartigen Erfolgen, welche

Ph. Mayfarth & Co.'s

preisgekrönte Trauben- u. Obstpress-Apparate überall dort errungen haben, wo dieselben bishin erschienen sind, und

können wir mit Stolz darauf hinweisen, dass unsere Trauben- und Obstpress-Apparate heute den ersten Rang auf dem einschlägigen Gebiete der Maschinen-Industrie einnehmen.

Dieser Umstand erforderte die Steigerung unserer Jahresproduction auf mehr als 1000 Press-Apparate, eine Anzahl, welche kaum von irgend einer anderen Fabrik erreicht wird!

Unsere neu construirten Trauben- und Obstpress-Apparate bieten kurz gefasst folgende Vortheile:

Höchste Ausbeute! bis zu 20% mehr als Pressen anderer Systeme!

Schnellste Arbeitsleistung!

Höchste Leistungsfähigkeit!

Geringste Betriebskraft!

Grösste Dauerhaftigkeit!

Kein Ueberlaufen des Weines!

Kein Zerspringen des Bietes!

Kein Schwarzwerden des Weines!

Keine Fundamentirung!

Kein Aufschrauben am Fussboden!

Keine Eisenspindeln!

Kein Leckwerden der Spindeln!

Kein Biegen der Spindeln!

Keine Grobgewinde steiler Steigung!

Continuirliche Zupressung!

Verdopplung von Schnelligkeit und Druckkraft!

Erleichterter Abfluss des Saftes!

Kleinster Raum zur Aufstellung!

Höchste Widerstandsfähigkeit!

und effectiv billigster Preis!

Wo immer scheinbar billigere Preise geboten sein mögen, wird sachverständige Prüfung darthun, dass sie dennoch stets wesentlich theurer sind, als die unsrigen!

Ph. Mayfarth & Co.'S

neueste Trauben- u. Obstpress-Apparate

werden in 26 verschiedenen Nummern fabricirt, je nach Verlangen aber auch in jeder beliebigen Grösse angefertigt und versenden wir auf Wunsch ausführliche Cataloge mit Zeichnungen, Beschreibungen und Preisen gratis und franco.

Non più pericolo che il vino trabocchi!
Non più pericoli che schioppi il bacino!
Non più pericoli che il vino deperisca in colore od aroma!
Non più bisogno di basamenti fissi!
Non più bisogno d'invitare il torchio sul pavimento!
Non più viti di ferro!
Non più rilassamenti di vite!
Non più storcimenti di vite!
Non più spirali ordinarie di rigido saliscendi!
Continuità di spremitura!
Successivo aumento di celerità e di pressione!
Facile scolatura del succo!
Minimo spazio pell'installazione!
Massima resistibilità!
ed effettivamente moderatissimo prezzo!

Dovunque si avessero a trovare prezzi in apparenza più bassi, un perito esame dimostrerà ben tosto che in sostanza quei prezzi sono più alti dei nostri.

I nuovi torchi di PH. MAYFARTH e Co. vengono fabbricati in 26 differenti grandezze, a richiesta però se si vuole d'una grandezza, qualunque; a chi desidera spediamo cataloghi con disegni, descrizioni e prezzi gratis e franco.

Salzburg, 1889, február hó 4.-én.

Az önként taval vásárolt 2a sz. gyümölcs- és szőlő-sajtó (Mabille rendszer) kettős emeltyű-szerkezettel és nyomó-szabályzóval, ugyancsak az ugyanakkor hozott gyümölcs-szűrő a mult preceszió idény folyamában jó ideig volt alkalmasan, úgy hogy kérdésére, vajjon a gépek hogyhgyt felelnek meg várakozásomnak, határozott válasszal szolgálhatok.

Midőn ezen gépeknek czél szerű szerkezetéről és szilárd alkotásáról dícsérőleg nyilatkozhatom, egyszersmind a legnagyobb elismerésemet kell kifejeznem a gépek munkaképességére nézve is. A sajtó kitűnően működik, a kezelése igen egyszerű és könnyű és a lepréselés nemkülönb a sajtó kiürítése a gepeszt elmes szerkezete folytán gyorsan eszközölhető, a törköl annyira tökéletesen preseltetik ki, hogy azt majdnem hibetelennek lehetne tartani; a must kicsordulása be nem következhetik, mivel a tányér igen czél szerűen van alakítva és aránylag igen nagy; ez oly előny, melynek fontosságát el kell ismernünk és másfajta sajtóknál nem találhatók.

A szállított tárgyakkal tehát nagy mértékben meg lévén elégedve, csatlakozom a taval Bécsben megtartott birodalmi-gyümölcs-kiállítás bíráló bizottságához, a mely az önk gyárában készült borsajtókat és gyümölcs- és szőlő-szűrőket az első és legnagyobb díjakkal tüntette ki. Örömet fogom gyártmányait a legmelegebben ajánlani, s azoknak terjesztéséhez hozzájárulni.

Tisztelettel

Auer Albert.

Bécs, 1889, február hó 25.-én.

Van szerencsénk a nekünk mult nyáron szállított gyümölcs-szűrő és 4 darab 3a sz. bor- és gyümölcs- és szőlő-sajtó emeltyű-szerkezettel és nyomó-szabályzóval ezennel meglegedésünket kifejezni; gépek jól működnek és az igényeknek teljesen megfelelnek.

Tisztelettel

Első osztrák gyümölcs- és bogyó-must-termelés
Kunz testvérek.

Visnava (Istria), 1889, január hó 21.-én.

Mintán épen egy szőlőmorzsolót szándékoztam önknek rendelni, ezen alkalmat felhasználva értesitem önököt, hogy a gyárakból a mult évben hozott 2a sz. legújabb szerkezetű sajtó tölgyfa tányérral nekem jóles szolgálatakat tett; nevezetesen a kitűnő szerkezet, a nagy munkaképesség és a sajtónak szilárd alkotása dícsérőleg emledek; örövendé valóban hogy a számos ajánlat közül az önkét fogadtam el, mert a sajtóval annyira meg vagyok elégedve, hogy kötelességemnek tartom gyártmányait mindenkinek a legjobban ajánlani.

Teljes tisztelettel

Maraston Domokos.

Sebenico, 1888, november hó 30.-án.

Tisztelettel értesitem önököt, hogy a nyáron szállított 4a sz. borsajtó kettős emeltyű-szerkezettel valamint a szőlő-szűrő a lefolyt szüretkor sokat dolgoztak, s örömet bizonyíthatom, hogy ezen gépekkel teljesen ki lettem elégítve; kiváltképp a gép szerkezete érdemel említést, mely által lehetőséggé vált a szűréshez képest kettős sebességgel preselni, vagy pedig ketszerakkora nyomást gyakorolni, az ön gyárakban készült sajtókat tehát az elsőseg megilleti valamennyi hasonló más gyártmány közül, mely atöbbiak az önkéhez képest tökéletlenebbek nevezendők.

Midőn ezennel sajtóikat a legmelegebben ajánlanám maradtam

teljes tisztelettel

G. B. Montanari.

Castelvechio, Trau mellett, 1889 február hó 5.-én.

A becses czégüktől a mult évben vásárolt legújabb szerkezetű kettős emeltyű-szerkezettel és nyomó-szabályzóval ellátott, Mabille-féle 4a sz. borsajtó iránt tett szives kérdésükre, sietek értesítéskre adni, miszerint ezen prés munkaképesség tekintetében nem hagy kívánni valót, s helyben a legjobb sajtónak van elismerve; a szerkezete kitűnő, a kezelése kényelmes, csak kevés erőt igényel, s az eredmény igen kielégítő.

A kitűnő kiszolgálásért fogadják teljes elismerésemet.

Kiváló tisztelettel

Katincz Fülöp.

Veglia (Dalmácia), 1889, február hó 2.-án.

A mult hó 25.-én kelt becses iratára tisztelettel válaszolva tudósítom, hogy az önként a mult évben hozott kettős emeltyű-szerkezettel és nyomó-szabályzóval ellátott 3a sz. sajtóval felettje jó eredményeket értem el, s nagyon örvelek, hogy a kapott, számos ajánlatok közül az önkét fogadtam el; az egész gepeszt oly szabatosan dolgozik, hogy öröm nézni; munkafelbeszakitás nem fordult elő és a temérédek sok munkát a legrovidebb idő alatt elvégeztük; ezen borsajtók megeredemlik, hogy előnyei mindenütt ismeretössé valjanak, magam is fel fogom használni az alkalmat mindenkor, hogy sajtóikat a bortermelőknél ajánljam.

Tisztelettel

Mascolini Antal.

Castel vecchio, Trau mellett, 1889, január hó 19.-én.

Folyó hó 13.-án kelt becses levelük folytán van szerencsénk tisztelettel jelenthetni, hogy mindkét, taval önként hozott Hercules-sajtó 3a és 4a sz. a mult szüret alkalmával helyet jól megállotta.

Ezen sajtók tömör alkotásán és czél szerű szerkezetén mindjárt meg lehetett ismerni, hogy ezek itt valamennyi eddigre ismert sajtókat felül mulják; hogy azonban az eredmény a gyakorlatban oly kitűnő lesz, azt senki sem várhatta; a siker teljes volt s mindenké által elismertelteti.

Ezen kitűnő sajtók gyártása által belföldi bortermelésnek körül nagy érdemeket szereztek maguknak és meg-tisztelettel lesz ránk nézve, ha ezen nyilatkozatunkat felveszik azon bizonyítványok sorába, melyeket a bortermelők érdekében nyilvánosságra hozni szándékoznak.

Az aratot sikerhez önöknek szerencsét kívánva fogadják üdvözlöttnket.

Teljes tisztelettel

Ivanac János és fia.

Salzburg, 4. Febbrajo 1889.

Le scorse vendemmie misi in opera il torchio per frutta e vino Nr. 4 a Sistema Mabille a doppia pressione e con regolatore per forza e pressione che comperai da voi lo scorso anno come pure il molino per frutta, e sono per conseguenza in stato di rispondere alla vostra domanda, cioè come agivano le macchine.

Concedendo io alla costruzione pratica e solida di questi oggetti ogni possibile lode, anche dal lato dell'ottenuta prestazione devo esprimere il mio riconoscimento. Il torchio lavora eccellentemente, il maneggio è assai semplice e facile, il torcolare od il vuotare riesce assai facile grazie all'ingegnosa costruzione del meccanismo di pressione, la massa vien così bene compressa che sembra impossibile, il traboccare dell'imbutto è affatto impossibile perché il medesimo è molto pratico ed in proporzione è molto grande, un vantaggio molto importante che presso gli altri non si può trovare.

Dal sopradetto mi trovo molto contento degli oggetti a me spediti e mi unisco pienamente al collegio dei giudici dei premi che trovi di premiare i torchi ed i molini per frutta ed uva della vostra fabbrica col primo e più alto premio all'esposizione di frutta del Regno ch'ebbe luogo a Vienna lo scorso anno, e per me sarà sempre un piacere di raccomandare le vostre macchine nel miglior modo ed il più caldamente possibile e contribuire alla diffusione delle stesse.

Con tutta stima

Alberto Auer.

Vienna, 25. Febbrajo 1889.

Colla presente prendiamo occasione di esprimerle la nostra soddisfazione, per il molino per frutta e per i quattro torchi per vine e per frutta Nr. 3 a con doppia opera di pressione e con regolatore per forza e ceterità di pressione, fornitici da Lei la scorsa estate; le di Lei macchine lavorano bene e corrispondono pienamente alle richieste.

Con stima

Prima fabbricazione di mosto di frutta e coccole
Fratelli Kunz.

Visnada (Istria), 21. Gennajo 1889.

Aprofitto della bella occasione, volendo io avere da Lei un apparato per la separazione delle coccole, per parteciparle che il nuovo torchio con letto di legno di quercia acquistato nella vostra fabbrica mi ha fatto servizi distinti, specialmente in distinta costruzione, la grande potenza di prestazione e l'impianto veramente solido di questo torchio meritano tutte le lodi possibili; veramente mi rallegro che delle molte offerte giunte preferirli la vostra, poichè col torchio son tanto contento, che mi sento in dovere di raccomandare ad ognuno il più caldamente possibile le macchine della vostra fabbrica.

Con tutta stima

Domenico Maraston.

Sebenico, 30. Novembre 1888.

Colla presente mi affretto a parteciparle, che nelle or passate vendemmie misi in opera il torchio Nr. 4a sistema Mabille con doppio meccanismo di pressione e il pigiatojo che comperai da Lei quest' estate, e mi rallegro li poteria assicurare d'esser del tutto contento della medesima macchina, special menzione merita in forma di costruzione colla quale è possibile a seconda il bisogno a lavorare con doppia velocità oppure con doppia forza di pressione, perciò i torchi della vostra fabbrica devono essere preferiti a tutti gli altri delle fabbriche del medesimo genere, i quali in confronto alle vostre devono esser detti imperfetti.

Prendendo io l'incarico di raccomandare in qualsiasi occasione i torchi della vostra fabbrica resto

con tutta stima

G. B. Montanari.

Castelvechio di Trau (Dalmazia), 5. Febbrajo 1889.

Mi rallegro la vostra gentil domanda riguardo il nuovo torchio Nr. 4 a sistema Mabille con doppia opera di pressione e con regolatore per forza e pressione, che comperai lo scorso anno nel vostro rinomato stabilimento, mi affretto tosto a farle noto, che questo torchio in ciò che riguarda la capacità di prestazione non lascia nulla desiderare, e qui generalmente è riguardato come il migliore, la costruzione del medesimo è distinta si lascia lavorare comodamente e richiede poca forza.

Le rendo perciò per il servizio fattomi i miei più sinceri ringraziamenti.

Con tutta stima

Filippo Katincz.

Veglia (Istria), 2. Febbrajo 1889.

In risposta al vostro pregiato scritto del 25 dello scorso mese, le partecipo che ricevetti distinti risultati dal torchio Nr. 3 a con nuova opera di pressione e con regolatore per forza e pressione, che comperai da Lei lo scorso anno, e veramente sono contento che delle molte offerte pervenute mi lo scorso anno, prescelsi la vostra; l'intera macchina lavora con precisione che fa veramente piacere a guardare, ed il lavoro colossale abbiamo condotto a fine nel più breve tempo possibile. I privilegi dei vostri torchi meritano d'esser conosciuti, io stesso in ogni occasione prenderò cura di raccomandare i vostri torchi ad ogni possidente.

Con stima

Antonio Mascolini.

Castelvechio di Trau, 19. Gennajo 1889.

In risposta al vostro gentil scritto del 13 corrente mese, prendiamo l'occasione per parteciparle che ambi i torchi Nr. 3a, e Nr. 4a „Ercolie“ che comperammo da Lei lo scorso anno lavorarono le passate vendemmie con una precisione veramente distinta.

Subito da bel principio si poteva arguire che questi torchi per la loro costruzione veramente pratica sorpassavano in perfezione tutti i torchi fino ad ora qui conosciuti, ma che il risultato sarà così pratico e tanto distinto non ci potevamo neppure immaginare, veramente meraviglioso.

Coll' introduzione di questo nuovo torchio Lei si è molto meritato dei possidenti della mia patria, e per noi sarà un onore se Lei riporterà questo nostro certificato nella serie, degli attestati, che Lei pensa dare al vantaggio di tutti i possidenti.

Ce ne congratuliamo con Lei per i risultati ottenuti; e vi salutano

con special stima

Giovanni e figli Ivanac.

Salzburg, 4. Febbrajo 1889.

Ich habe die in vorigen Jahre von Ihnen gekaufte Obst- und Traubenpresse Nr. 4 a System Mabille mit Doppeldruckwerk und Druckkraftregulator, sowie die gleichzeitig bezogene Obstquetsche während der verlossenen Presscampagne ausgiebig benützt und bin somit in der Lage, Ihre Anfrage, wie sich die Maschinen bewährt haben, zuverlässig beantworten zu können.

Indem ich der praktischen Construction, der soliden Bauart dieser Objecte volles Lob angedeihen lasse, kann ich Ihnen auch mit Rücksicht auf die erzielte Leistung meine höchste Anerkennung aussprechen. Die Presse arbeitet ausgezeichnet, die Bedienung ist sehr einfach und leicht und die Abpressung sowie die Entleerung geht vermöge der sinnreichen Construction des Pressmechanismus äusserst rasch von statten, die Maische wird so vollkommen ausgepresst, dass man dies kaum für möglich halten könnte, ein Ueberlaufen des Pressabtes kann nicht eintreten, weil dasselbe praktisch geformt und verhältnissmässig sehr gross ist, ein Vorzug der sehr ins Gewicht fällt und bei anderen Kelterern nicht anzutreffen ist.

Ich finde mich nach all' dem Gesagten mit den mir gelieferten Objecten in besonderem Maasse befriedigt und schliesse mich dem Preisrichter-Collegium der v. J. in Wien stattgehabten Reichs-Obstausstellung, welches die Weinpresse, Obst- und Traubenmühlen aus Ihrer Fabrik mit den ersten und höchsten Preisen ausgezeichnet hat, vollkommen an, es wird mir immer ein Vergnügen sein, Ihre Fabrikate auf das Beste und Warmste empfehlen, und zur Verbreitung derselben beitragen zu können.

Achtungsvoll Albert Auer.

Wien, 25. Febbrajo 1889.

Wir nehmen hiermit Veranlassung, Ihnen über die uns im vorigen Sommer gelieferten vier Wein- und Obstpressen Nr. 3a mit Doppeldruckwerk und Druckkraftregulator, sowie für die Obstquetsche unsere Zufriedenheit auszusprechen. Ihre Maschinen arbeiten gut und entsprechen den Anforderungen vollkommen.

Achtungsvoll

Erste österreichische Obst- und Beeren-Mosterei Brüder Kunz.

Visnada, (Istria) 21. Jänner 1889.

Ich benütze die willkommene Gelegenheit, da ich beabsichtige einen Entbeerungsapparat von Ihnen anzuschaffen, um Ihnen mitzutheilen, dass mir Ihre im vorigen Jahre aus Ihrer werthen Fabrik bezogene neueste Presse Nr. 3 mit Eichenholz-Biet vorzügliche Dienste geleistet hat; namentlich verdient die ausgezeichnete Construction, die grosse Leistungsfähigkeit und die wirklich solide Anfertigung dieser Presse ungetheiltes Lob; es freut mich wirklich, dass ich von den vielen mir vorgelegten Offerten die Ihre vorgezogen habe, denn ich bin mit der Presse so zufrieden, dass ich mich verpflichtet halte, Ihre Fabrikate Jedermann auf das Beste zu empfehlen.

Hochachtungsvoll ergebener Domenico Maraston.

Sebenico, 30. November 1888.

Ich beile mich hiermit Ihnen freundlichst bekannt zu geben, dass ich die mir im heurigen Sommer von Ihnen gelieferte neueste Weinpresse Nr. 4 a System Mabille mit Doppeldruckmechanismus sowie die Traubenmühle während der verlossenen Presscampagne tüchtig in Betrieb gehabt habe und es freut mich Ihnen bezeugen zu können, dass ich mit diesen Maschinen bestens zufrieden gestellt bin; besonderer Erwähnung verdient die Constructionseierichtung, welche es ermöglicht, je nach Bedarf mit doppelter Geschwindigkeit zu pressen, oder aber doppelt starke Druckkraft ausüben zu können; den Pressen aus Ihrer Fabrik gebührt somit entschieden der Vorzug vor allen anderen derartigen Fabrikaten, welche im Vergleich zu den Ihren unvollkommen genannt werden müssen.

Indem ich hiermit Veranlassung nehme, Ihre Pressen Allen auf das Angelegentlichste zu empfehlen, verbleibe mit vollkommener Achtung

G. B. Montanari

Castelvechio bei Trau, Dalmatien, 5. Febbrajo 1889

Erfreut durch Ihre gefällige Anfrage betreffs der von mir im vorigen Jahre aus Ihnen geschätztem Etablissement angeschafften neuesten Weinpresse Nr. 4 a System Mabille mit Doppeldruckwerk und Druckkraftregulator, beile ich mich Sie zu verständigem, dass diese Presse in Bezug auf Leistungsfähigkeit nichts zu wünschen lässt und hier allgemein als die beste gilt; die Construction derselben ist ausgezeichnet, die Bedienung bequem und wenig Kraft erforderlich und die Ausbeute sehr zufriedenstellend.

Ich spreche Ihnen für die vorzügliche Bedienung meine ungetheilte Anerkennung aus.

Mit aller Achtung Filippo Katincz.

Veglia, Dalmatien, 2. Febbrajo 1889.

In höflicher Erwiderung auf Ihre geehrte Zuschrift vom 25. v. M. theile ich Ihnen mit, dass ich mit der von Ihnen im verlossenen Jahre bezogenen Presse Nr. 3 a mit neuem Doppeldruckwerk und Druckkraftregulator unswarwart gute Resultate erzielt habe und bereit es mir hohe Genugthuung, dass ich von den vielen mir zur Begutachtung vorgelegten Offerten die Ihre vorgezogen habe; das ganze Werk arbeitet präcise, dass es eine Freude zum Ansehen ist, wir hatten keinerlei Unterbrechungen beim Betriebe und haben die colossale Arbeit in kürzester Zeit bewältigt; die Vorzüge Ihrer Weinpresse verdienen allerorten bekannt zu werden, ich selbst werde bei jeder Gelegenheit Anlass nehmen Ihre Pressen allen Weinproducenten auf das nachdrücklichste zu empfehlen.

Achtungsvoll Antonio Mascolini.

Castelvechio b. Trau, 19. Jänner 1889.

Angenehm veranlasst durch Ihr werthes Schreiben vom 13. d. M. benütze ich hiermit die Gelegenheit Ihnen anzuzeigen, dass die beiden, von uns im vorigen Jahre von Ihnen bezogenen Hercules Pressen Nr. 3 a und Nr. 4 a die abgelaufene Presscampagne mit Vorzug bestanden haben.

Man konnte an dem massiven Bau und der praktischen Construction dieser Pressen wohl gleich Anfangs erkennen, dass dieselben allen anderen hier bisher bekannten Pressen weit überlegen sind, dass das Resultat in der Praxis jedoch ein so ausgezeichnetes sein werde, haben wir nie und nimmer erwartet; der Erfolg war ein durchschlagender und wurde unumwunden zugegeben.

Durch die Einführung dieser vorzüglichen Pressapparate haben Sie sich um unsere einheimische Weinproduction hoch verdient gemacht und werden wir es uns zur Ehre anrechnen, wenn Sie dieses Zeugnis in die Reihe jener Atteste aufnehmen, welche Sie zum Nutzen aller Interessenten zu veröffentlichen beabsichtigen.

Wir gratuliren Ihnen bestens zu den von Ihnen erzielten Erfolgen und begrüssen Sie mit besonderer Achtung

Giovanni & figli Ivanac.

Szerkesztőség.
Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Bérmegtelen levelek csak ismert személyekből fogadhatók el.
Kérjétek vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 8 ft. — kr.
Félévre 4 . 50
Negyedévre 1 . 25
Hirdetések jutányosan számítottak.
Arverési és egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. bánygátló felül 100 szög 1 ft. azontal minden szövegért egy fél kr.
Nyitlitter peltisora 10 kr.

Megyes püspökünk: **Hornig Károly** báró ömeltósága városunkba érkezett.

Nagy Kanizsa városa, attól a pillanattól kezdve, hogy megyés püspökének leendő ideérkezéséről hírt vett, lázas örömmel várta a napot, hogy őt falai közt vendégül üdvözölhesse.

Ez a nap, melyhez annyi remény, annyi vágyódás fűződött, elérkezett.

A magas vendég itt van körülünkben. Láttuk őt színről színre s alkalmunk volt hódolatunknak, lelkesedésünknek — habár csak pillanatnyilag is — kifejezést adni.

De ez a hódolat, ez őszinte öröm — mely csak pillanatnyilag nyilvánulhatott — meg van gyökerezve e város kath. hívőinek lelkében. Meggyökeresedett a szívekben az a tudat, hogy **Hornig Károly** báró ömeltóságában oly főpásztort nyert ez egyházmegye, kinek fényes multja, nagytudományossága s a vallásos alapon nyugvó kulturális törekvések iránti meleg érdeklődése az itteni közszellem egészséges fejlődésének s a korszellem követelménye szerinti jóirányú haladásnak biztosítékául tekinthető.

Már **Hornig Károly** báró ömeltóságának kineveztetése és beiktatása alkalmával is kifejezést adtunk annak, hogy minő reményt fűzünk áldásos

működéséhez s hogy mily szép missio vár reá egyházmegyénk hitéletének és vallás-kulturájának fejlesztése, emelése szempontjából. Tevékeny multja ismeretes volt előttünk s ennél fogva nem alaptalanul reméltünk.

Jól esett már maga a remény is egyházmegyénk minden kath hívőjének, különösen pedig Nagy-Kanizsa város kath. polgárságának, kik a hitélet szempontjából régtől epednek hajnalhasadásért.

És most, midőn ömeltóságát körülünkben üdvözölni szerencsések vagyunk, kifejezést ohajtunk adni egyfelül az ő magas személye iránt táplált reményeinkből eredt rokonszenvelésnek, másfelül pedig tanúságot akarunk tenni hitéletünk s az egyházügyi állapot iránti őszinte és erős érdeklődésünkről s annak emelése iránti lelkes törekvéseinkről.

Biztat bennünket a remény, hogy ömeltósága, kinek most módjában lesz e város hitéletének és egyházügyének állapotáról, körülményeiről és sajátos viszonyairól személyesen is meggyőződni, e város polgárságának törekvéseit nemcsak méltányolni, hanem főpásztori akaratával is gyámolítani, célhoz juttatni kegyeskedik.

Hisz csak egy pillantás kell belátni azt, hogy hitéletünk, egyházügyünk meg sem közelíti azt a színvonalat, mit Zalamegye legnépesebb kath. városának már rég el kellett volna érnie. Pedig a város kath. hívőiben mindenkor megvolt s megvan ma is az őszinte törekvés a magasabb színvonalra való emelkedéshez. Csupán a külső erő hiányzott.

De most újból reményre élednek a hívők tudva, hogy körülünkben időző főpásztorunk mily meleg érdeklődéssel van irántunk és szent ügyünk iránt, mely az ő főpásztori magas missiojával szoros kapcsolatban áll.

Midőn tehát magas vendégünket hagyományos hívői ragaszkodásunk és hódolatunk őszinte nyilvánításával reszszük körül: egyuttal vágyó lélekkel nézünk hitéletünk hajnalhasadása elé s magas vendégünknek, kiben az őbredési korszak megteremtőjét, az Ur küldöttjét, hisszük és reméljük: hívői szívünk teljes odaadásával mondjuk: „Isten hozott!”

Pécs a királyi táblaért.

A „Pécsi Hirlap” f. évi augusztus 25. és a „Pécs” f. évi aug. 31-iki számában a kir. tábla szétosztásáról vezércikkelve, előbbi különös gúnyosan nevetgeti „Kanizsácsák-karól” s az utóbbi csak azon esetlegesen beálháló fájdalomai felett kesereg, ha Pécsét alárendelnék egy tizedrendű városkához, N. Kanizsának, melyet magához képest csak falunak tart s ezen szakgató fájdalomtól gúnyokat szeretne irkálni. Utóbbi azonban sokkal szelidebb, mert a satyrát elég helyesen tollában hagyta, mint amaz, mely azon tévhitben él, hogy Nagy-Kanizsa város Pécs városal akár versenyezni; de mindketten elfeledkeztek arról, mit nem céloztak, hogy vezércikkük megírása által elismerést jelentettek ki annak, hogy Nagy-Kanizsa is jogosan számít országpolitikai helyzete és fekvése úgy a szomszédos Horvátországot s Murakózt tekintve kulturmissiojánál fogva aranyit, mint hasonló tekintetből Pécs a városok numerusában, s hogy nem olyan „kicsike” (bírván 19—20000 lakossal), miszerint a „Pécsi Hirlap” és „Pécs” ne vezércikkéhezessen róla, — jelet adván ez által nem kis mérvű féltékenységeknek.

Tudja meg azonban úgy a „Pécsi Hirlap” és „Pécs” cikkirója is, hogy Nagy-Kanizsa város soha sem fog Pécs városal versenyezni, s nem is igyekszik neki lábatlanzkodni, s előtte ugrandozni, pedig nagyon sokszor az éger is megboszantja az eléántot, hanem más körülmények azok, melyek a kir. tábla szétosztásánál szerintem irányadók s igazságügy politikai tekintetből irányadóknak is kell lenni.

En tehát nem fogom Pécs város érdekében cikkező urakat irigykedő s Nagy-Kanizsát kicsinylő irányukban követni, bár elég bizonyítékkal szolgálhatnék; mert kiindulási alapunk lényegében elüt egymástól, minthogy én a jogkereső községek egyis általános, nem pedig Nagy-Kanizsa város magán érdekelt, mely szerintem szintén fontos, de a kir. táblai székhelyek megállapításánál másodrendű kérdés, tartam a leglényegesebbnek vagyis első sorban azt, hogy valamely kismélt városnak, mely egyaránt képes a hivatalok, hivatalnokok és a jogkereső közönségnek kényelmét és szállást nyújtani, s azok minden kigondolható igényét kielégíteni, (s ebben Pécs Nagy-Kanizsa felett nem áll, legfeljebb egyforma) mint gyóponnak geográfiai helyzete, ennek a kört képező legvégső pontoktól is könnyen és olcsón hozzáférhetősége vagyis az egyes székhely városok leendő kir. táblai területe s ez által képződött kerékített vidéke összlakosságának — mint legfőképp figyelembe veendő kívánalmának — versenye legyen a másik város leendő táblai területe összlakosságának közös érdekével szembe állítva, habár egyik város valamilyen kisebb is a másiknál.

No e tekintetben azt hiszem Pécs megadja magát, s cikkező urak is megretírnak a szerintök (kis) Nagy-Kanizsácska előtt, mert beláthatják, hogy e tekintetben vele nem versenyezhetnek! Itt már Zákány előtt is meghajolhatnak!

Talán nem feledtek el a „Pécsi Hirlap” és „Pécs” cikkirói, hogy Közseg is volt kerületi táblai székhely azon időben, mikor

Tárhoza.

Falun.

Fülbred a hajnal és kinyitja legott Szép tündöklő szemét, a hajnalcsillagot, Melynek nézésétől a föld homlokáról Lassan lassan lehull a fekete fátyol. Kikorokolni kezd a kakas a héjba,*) A komondor egyet zakkont néha néha. A sárnya holdvilág a hegy mögé burik. Fakó torony falán elhallgat a kukik. A bakter is, minthogy dolga immár nincsen, Szerepet cserél a többi emberekkel. Megcsendül a harang hajnali imára. Kigyúlt egy egy mécsnek pislógó világa, S oly szeliden bálmul ki a fülhomályba, Mint bokorból a kis szentjános-bogárka. Fülbred a bérés, nagyot üsit s rendben Megforgatja öklét két szemé gödrében; Nem azért hogy álmos hanem mert megszokta, S természet a szokás, mint a példa mondja. Éhesek a marhák, már nem is kérőznek, Kiveri tehát a legelőre őket: Maga meg ledül a halom oldalába S elaltatja egy fűj ptypalatnyolása. — Kéleten a napnak aranyos tekéje, Fülhengeredik a hegyek peremére. S a kanász, a csikós, gulyás és a többi Nagyokat kurjantatva tereli a nyáját ki. Népesül az utca, nő a zaj, a lárma, És hogyha befürkészik egyik másik házba, Ott a kis apró nép sűrű mint a sziszak: Egyik széken mosdik, másik fészülködik, A harmadik pedig a ház pítvarában Künn foglalkozik az apró majorsággal. Hát a legkisebbik, a csintalan pajkos! Ugyan korá lett, tán érette a drótos? Aluszik csendesen, dunyháját ölelve, Azt gondolja anyja fekszik ott mellette.

Előzben az utcán, tigan fűtyörésze, Nyalka legény ballag ki a szeszögre, Négy ökör előtte, ostor a markába, Nyikorog ekéje, vésott taligája. Nem igen süregel bárki mellett mien el, Legfőbb az éget bizcent a fejérel; De ha szép leány jön, könnyebb a lelkének Hogyha csiphet ajkán, piros ajkán egyet. — Üresül a falu s le is csendesülne, Ha nem maradt volna a sok gyerek benne, Mely a porta fűrdre, mint a szunyog zibong, Majd meg a patakól halázzaza a csibort, S hogyha foghat egyet, önmaga csinálta Papiroshajósokát akaszt a nyakába. Vagy pedig a vízre épít kártyamalmot S a malomnak pergő nádkeréket alköt. S hogy bajok nem esik, a megmondhatója Egy egy othon maradt jó öreg anyóka, Ki mindig körülük mireg-morog, dudog, Mint vigyázó kottás a csibéi között. — A nap utjának már a jelét beérte, Egyenesen néz a sziktag mezőre, Melyen lomha szellő bujkál az avartan, Mintha el akarna szenderülni ottan. A kicsi pacsipta elfáradt már régen, Meglapulca hüsel egy bokor tövében, A párja is ott van nem messzire tőle, Csendesen zuzmitol tolla közt a csőre. Nagy íreket rajzol a legény a héja S ürgefiért lecapa az ugarra néha. Andalog a kuzasz, nincsen keze neki Hosszan lógó nyelvel éger után nézni, Inkább belefekszik a hús barázdába, S hever egész nap mint holmi kényes dáma. A tengernyi széles ingorányoson át Messzire látszik egy óriási pókláb, Avagy áyaskodó, hórhorogás gémes; Kereszbehányt nyakkal ott bököl a ménes S oldalt a gulyának fehérű csoportja, Minthacsak amannak nőtestére volna Amodóbb a csürbe fetreny a förenyben, A szűrét maga se, más se tartja beeben; De ha majd hizottan kifejtik belőle,

A gazdája száját gyakran nyulja tőle. Legszűl egynagyon áll a füles ottan, Tűri a meletet hősi nyugalommal; Szunyog, bogár, bangócs kuzja, csipi, rájja, Szóllamul busul a én kokony nyakába. Hát a nyalka bérés? Hasul a barázdán, Mutatra a napnak; ebéd után van már. Hej csak a galambja ne volna oly távol, Mi se hiányoznék a boldogságból? — Lassan, lassan színt vált az ég fényes arca; Kijakad millió piros róza rajta. Ugy pirul, ugy lángol; akkor ég lejjobban Mikor a napsugár legutolsó lobban. Letekint a földre a legelső csillag, A hova néz ottan pásztortűzek gyulnak; Pászortűzek mellett calami busongó Szerelmi dalt nyögdel egy sorány tülök. — Csendül az estharang; a napnak im vége. Jállakott a jószág s van hazamenőbe. A fáradt munkás nép összeczehelődik, Kettesen, lármásan megy a faluregig, Ott ki jobbra fordül, ki meg balra hátat; Szerencsés jó jszakát kívánva egymásnak. — Alom jött már a zaj mindakét szemére, Búdyadtan hanyatlak az ég keblére. Szólna a tücsök is, de egy dalra hallgat, Megrázza a végét még annak a dalnak; Pedig azt se tudja, ki mondja hol mondja: „Este van, este van; kiki nyugalomba!”

Hédey István.

Reflexiók a vallásról.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

A vallásos érzelmei kitéphetetlenül gyökereznek az ember szívében, s nyilvánkzik a becsületes cselekedetben, az erényes életben, az erények s az emberbaráti szeretet műveinek gyakorlásában. Némely emberben a vallásos érzelmei szánnyad, mint titkos sejtelen, némelyikben tisztá öntudat, mely áthatja minden cselekedetét, vezérli minden tetteiben s örökös leletle mikor csüggedés

és kétségbeesés borul lelkére. Az eleven hitre bizonyára mindenkinek szüksége van; a vallásos érület zománcz, mely büvös varázsszal vonja körül az értelmet. Maga az értelmi lensőbbég hidegen hagy, ha a vallás nem kölcsönöz neki meletet és fényt mint a napsugár a földnek s a körűle keringő hollyoknak. A hitelenség általában sokkal ritkább, mint azt sokan hiszik. Mert azon embernél is, kinek lelke egészen megkérgesedettnek látszik az anyagiak iránti gondtól, van még egy rejtekhelyeske, hol a vallás vigasztaló érzelmének legalább egy szikrája vonult meg, mely az élet egyik másik viszonyában lángra is lobbanhat.

Ha vallás nem volna, fel kellene találni, mert olyan ember aligba van, ki nélküle ellehetne. Azok a nagy tudósok, kik a természet örök törvényeit kutadják, s kiknek lábai alatt a pozitív vallás talaja ingadozni kezd, csak más nevet találnak lel annak az örök rejtélyű fogalomnak, melyet a hívő ember Istennek nevez, a világon kívül állónak képzelve azt, ki létrehozza a mindenségnek, kormányozója a világon is az örök törvényei szerint mozgó milliányi élő lénynek.

Oly eszmét, fenséges magasztos eszmét mely az emberek millióit boldoggá teszi, nem törülhetnek el az ész törvényei, bármily merész speculációnak is legyenek tolyományai.

Nincs megindítóbb, mint az az élő hit, mely a gyermek szívet és elméjét foglalkoztatja. A gyermeki elmét nem bántja kétség, szent borzalommal emelkedik lelke az Isten fenségéhez, s imája oly tisztá, mint az angyalok szolozsmája.

Azért örömtől repes szíve, mikor megjelenik a püspök, ki őt a bérmálás szentességében részesíti. A gyermeki szív megerősödik hitében, ragaszkodik azon szent hit elvekhez, melyek életének vezércsillagjai

*) Balatonvidéki tájnév — új, padlás.

Pécs tisztelte nagyobb volt és tisztelte több lakóssal birt mint Kőszeg, pedig akkor, ha alárendeltségről (?) szó lehet, ennek volt Pécs is alárendelve.

Az igazságszolgáltatási állami szempont tehát szerintem az, hogy a közel küszöbön álló szabéliség és közvetlenségnek még a felsőbb bíróságoknál is mindenki által óhajtott s várva várt behozatala esetében, a kir. táblai székhely a jogkereső közönségnek ép úgy mint az igazság szolgáltatás érdekében oda hivandó tanu stb. érdekeltnek lehetőleg közel legyen; mert csak így lehet az igazság szolgáltatás olcsó is. — Ezen közelség előnyösebbikét a Pécs és Nagy-Kanizsa városokkal összeköttetésben levő vasuti hálózataik egymással szembeállítására állapíthatja meg egyrészt s másrészt az oda és ide közlekedő vasuti vonatok egy 24 óra alatti forgalmának száma és időpontjait, mit ha a két város vasuti menetrendjeit vizsgálatra vesszük: Pécs ismét messze túl marad Nagy-Kanizsa mögött, mert a Nagy-Kanizsára közlekedő vasuti vonatok a jogkereső közönségnek annyira kényelmére szolgálnak, hogy egy 24 óra alatt még akkor is, ha hivatalos foglalkozása egész nappalát igénybe venné és székhelyen kellene töltenie, visszatérhet családjához a leendő táblai terület bármely pontjára; ha pedig foglalkozása csak dél-élelőtti idejét venné igénybe, akkor is már délben visszatérhet tüzelyéhez.

Ezen szempontokból kiindulva, állítsák fel cikkező urak saját képzelti ideájuk szerint a leendő pécsi kir. táblához csatolható területeket, és vele szemben alkossák össze a leendő nagy-kanizsai táblához csatolható területeket s azt fogják találni, hogy ha pl. egy szögmerőt véve ennek központját a térképen Pécs városára teszik és a szögmerő szárnyait odáig terjesztik a meddig a pécsi kir. táblához terület volna csatolható, azt fogják találni, hogy a szögmerő szárait egy részről a Dunáig, más részről pedig a Drávaig nyithatják, de tovább nem, s ezen csúcs szög (túrósszák alakú) területbe a saját törvényszéki területükön kívül csak a kaposvári és szekszárdi, megerősítés és sérelemmel a zalamegyei két törvényszék területe volna csatolható, mert az ezen területen lakóknak mind Nagy-Kanizsán kellene keresztül járniok; azt pedig lel sem teszem czikkirő urakról, hogy tőlük Dunán túlra eső Bács megyei területet a leendő pécsi kir. táblához kombinálni merészelnek, mert ez esetben a szóbeliség és közvetlenségnek a Duna gátul szolgálhatna, — míg ellenben tegyék a szögmerő csúcs pontját Nagy-Kanizsára és nyissák annak szárait szorosan veit Magyarország területén szét, a meddig a határok engedik; úgy fogják találni hogy a szögmerő szárai az egyenes szögön is alul domboru szöget képezve szárai közt lelik a pécsi kaposvári szekszárdi, zalaegerszegi, szombathelyi és veszprémi törvényszéki területeket is, háta mögött pedig a mi legfőbb — és e miatt nem is számíthat Pécs kir. táblára — a fumei törvényszéki területet, melynek jogkereső közönsége bárhol lenne is Dunánál a kir. tábla, csak Nagy-Kanizsán keresztül juthatna oda. És ha áll az, mit a »Pécs« czikkirőja ír, hogy a fennálló 64 törvényszéki terület

képezendik, s örömteljes, benső megnyugvást talál azon gondolatban, hogy az Úr kegye nem távozik tőle, míg érényes, jámbor életet fog élni. Magasztos pillanat az, melyben a kath. hívó a bérálás szentségében részeseül. Az ég megnyílik előtte, s kegyelem árasztja el őt, mely hatását nem veszi sohasem, s folytonosan élénk tévkenységére ösztönzi a vallásosság terén.

A vallás pedig valóban alapja az erkölcsnek. Az egyszerű emberi elme a kettőt nem is képes elválasztani egymástól, mert hábar lehetnek erkölcsös emberek, kik azt vallják magukról, hogy ok öntudatosan cselekszik a jót, s nekik erre nézve a vallásra semmi szükségük nincsen, azért még bizonyos, hogy azok az erkölcsi fogalmak, elvek, melyek cselekedeteikben irányozzák, a vallási parancsok révén jutottak lelkükbe.

A tudomány és a szabadság egyaránt összehajtható az igaz vallásossággal. S tényleg azt találjuk, hogy az emberiség történetében a tudomány és szabadság legnagyobb hősei mely vallásossággal bírtak, s igazi vallásos ember mivelőre lehet a tudományok s barátja a szabadságnak.

Bizonyára egy lözrsől fakadt mindhárom, s bármennyire is távozzanak egymástól az emberi elme okoskodásában, bizonyos, hogy a végcélnál találkoznak egymással, mind meganyi sugár egy göczpontonban.

A vallásos ember kétségtelenül jobbat lát. Az a hi a több vallásosságát állag

9 kir. táblára osztatik szét, akkor ebből egy-egy táblai területre 7 törvényszéki terület esik, s az osztó igazság követelménye szerint nem tudjuk elképzelni hogy a pécsihez gravitáló 2 törvényszéki terület (?) kedvéért a másik négy pl. kanizsai, egerszegi, szombathelyi és veszprémi területeken lakók oly jogsérelmet szenvedjenek, hogy egy pár órai teendő miatt 48 órát is kénytelenek legyenek Pécssett elöltöteni!

Mert hogy ezek is — hacsak maguk érdekében táblát nem kívánják pécsi kir. táblát óhajtanának, — saját jól telfogott érdekük sérelme nélkül — bajos elhinni.

A másik ugyancsak állami szempont még az is, hogy nem lehet célja az államnak minden intézményét egy városba a másik városok adóképesége rovására összpontosítani, s ez által a fejlődésre igényt tartó s ezt ki is érdemelt városok adóképeségét apasztani, mert ily állami adminisztráció csak magának az államnak alapját támadná meg. Ily kinyilatkoztatást a városok fejlesztése és jelentőségére vonatkozólag a mostani pénzügyminiszter az igazságügyi miniszterrel egyhangulag tettek is.

Nagy-Kanizsán volt már pénzügyigazgatóság a régiebb időkben, távirtda és posta igazgatóság nem régieben, illetékkiszabási hivatali legközelebb s amazokat mind Pécs licitálta el tőle a sátor táborral együtt, s én azt hiszem — hogy ha akkor versenyképesnek nem találta is vele szemben, ma már megelégedhetnek babérain, s gondolhatna más állami követelményekre is, nem csak önző céljaira, melyeket a hazafias gondolkodás a közkívánalmaknak alá szokott rendelni.

Hertelendy Béla.

Magyarország közgazdasági fejlődése német tükörben.

Reánk nézve kétségtelenül érdekes az, hogyan gondolkodnak rólunk, anyagi és szellemi fejlődésünkről. A következőkben a »Deutsche Handelsarchiv« után érdekes fejtegetést közlünk, mely sok tekintetben tanulságos s biztosságot tesz a mellett, hogy közgazdasági és ipari tekintetben elvitázhatlan fejlődés észlelhető. Az említett tudósítás kivonatilag így szól:

Magyarország közgazdasági viszonyai, az utolsó években folyton a jobb felé haladó fordulatot vettek. Az állam pénzügyi viszonyai minden téren úgy az elmúlt, mint a jelen évben oly javulást mutatnak, hogy itt általános közgazdasági lendület jelezhető, mely épúgy a nagyobb állami bevételekben és a költségvetés javulásában, a közlekedési eszközöknél tapasztalt többlet bevételekben s az ipar lassankinti fejlődésében nyilatkozik. A mezőgazdaság is megérsődött az utolsó két évben. A regálék megváltása az állam által kétségtelenül sokat fog tenni ahhoz, hogy a mezőgazdaság jelentékeny tökécsjára járuljon át, mert a további is javítások.

Az állami pénzügyek javítása, részint észszerűbb pénzügyi gazdálkodás, részint az ország adóképeségének szilárdítása által; — azon körülmény, hogy a közlekedési intézetek az ipar, kereskedelem és gazdaszolgáltatásba állottak, — a rakhelyek felállításai Fiumében, a kikötő munkalátak előmozdítása, Magyarország terményei kivitelének előmozdítása Fiumén át, általában pedig a követett közlekedési politika, az iparnak

talja s cselekedetei ellentétben állanak szávaival, annak vallásosságra bizonyosan képes értékű, s legfeljebb csak azokat csálhatja meg vele, a kik a külső látszattól tévútra vezetelik magukat.

Minden igazán vallásos ember, Krisztusnak a felebaráti szeretetre vonatkozó parancsát minden megszorítás nélkül gyakorolta is. A leghumanusabb emberek, melyeket a világtörténelem az emberiség fejlődésében felmutat, mely vallásos érzellemmel bíró emberek voltak, kik az emberszeretet érényét önzetlenül, érdek nélkül gyakorolták, mert az egyik i-mertelő jele a valódi vallásosságnak.

A vallásosságnak gyökere az Istenben való hit. Semmiféle bölcsészeti probléma nem képes az emberi lelket az élet és énéyszet, az örökkévalóság, a test és lélek viszonyai iránt oly megnyugtatólag felvilágosítani s oly felvilágosítólag megnyugtani, mint az eleven hit az ég és föld teremtségében, mely horgony az élet viharúttengerén, világító fáklya a lelke körülvevő renetegben; vigasz a csüggedés és kétségbeesés óráiban; megnyugvás egy megmáshatatlant felő skarthatban, melynek elhatározását emberi gyarló erőnk megváltoztatni nem képes; egyszóval erős, szilárd támasz az élet minden viszonyában, akár a gazdaság és jóiet fénye vejen körül, akár a mindennapi megélhetés súlyos gondjávali keljen megküzdehünk. S azért csak igaz marad az, hogy: »Principium Deus est et finis.«

adókedvezmények által különös támogatása, a helyiérdekű vasútépítkezések előmozdítása stb. mindezen körülmények Magyarország közgazdasági életének fellendülését mozdították elő.

Általában azt a törekvést lehet jelenleg Magyarországban constatálni, hogy az országnak kizárólag földművelési jellegű iparvállalatok létesítése által részben meg akarják változtatni. Ez által a közgazdasági élet függetlenebb akarják tenni a gazdaszálló, másrészt pedig a külföldi iparnak concurrentiát akarnak nyújtani a kelettel való forgalomban.

Magyarország gazdasági viszonyainak fellendülése mellett az a körülmény is szól, hogy a bankoknál előbb gyakran tapasztalt pénz szűke most ritkán lép fel, hogy ellenkezőleg a lakosság készpénzbevételei a bankokba és takarékpénztárakba folyton szaporodnak, s hogy ez intézetek folyton növekvő forgalmat mutatnak ki.

A jölet növekedését az a körülmény is mutatja, hogy az adó összegek nagyobb pontossággal folynak be.

Az anyagi helyzet kedvezőbb fejlődésének tudható be az is, hogy az előbb nagyon gyér vállalkozási kedv is fokozódott. Az ország több részében czukorgyárak állítása, gépgyárak alakítása stb. erről bizonyosságot tesznek.

Magyarország kereskedelme Osztrákországgal és a külfölddel is lényegesen emelkedett. 1887-ben az összforgalom 846 6 millió forint volt, míg 1888-ban 912 milliót ért el.

A vámemelések folytán 1883—86-ig csökkent kivitel is javult az utolsó két esztendőben.

A gabonakivitel 1887-ben 16 millió métermasából állott 131.5 millió forint értékben; 1888-ban 20.8 millió m. másából 173.9 millió frt értékben. Dohányban a kivitel 1888-ban 3 millió, elő marhából 2.5 millió és fában 1.5 millió frttal magasabb volt, mint 1887-ben stb.

Az összes bevétel Osztrákországhól és a külföldről 1888-ban 465.6 millió frt volt, a kivétel pedig Osztrákországra és a külföldre 446.4 millió frt a bevételi többlet tehát 1888-ban 19.2 millió frt, míg 1887. 34.6 millió frtot ért el; a mérleg tehát ez utóbbi évvel szemben több mint 15 millió forinttal javult.

Határozottan emelkedik az ipar is, a mit az 1881. óta létesített iparvállalatok, gyárak bizonyítanak.

Kiemelendő a lótenyésztés, mely igen szép eredményeket mutat fel s az országnak szép bevételi forrást biztosít. A monarchia 7000 lónyi szükségletét $\frac{1}{5}$ részben Magyarország fedezi. A lókvitel is emelkedett az utolsó években. Míg ez az előbbi években 5000 telt, az utolsó évben a lókvitel 22000 drbra emelkedett.

Általában meglehetünk elégedve a folytonos fejlődésével melyet közgazdasági életünkben tapasztalunk. Remélhető, hogy a vállalkozási kedv folytonos növekvése mellett s pénzügyünk teljes rendezése folytán e fejlődés mindig gyorsabb és biztosabb lesz s a megállapodástól nem kell tartani.

Különfélék.

— **Megyéspüspökünk:** Hornig Károly báró öméltsága, tegnap, szeptember 6-án délután 5 órakor városunkba érkezett. A lelkes öröm és ováció, melylyel őt városunk polgársága fogadta és üdvözölte, leirhatatlan. Az elfogadó küldöttség 4 órakor kocsikra ült s mintegy 60 tagu lovasbanderiummal öméltsége elé ment egész Lazsnakig. Itt a gelsei kísérettel érkezett magas vendéget moszarlóvések és lelkes éljenzés fogadták s Babóchay polgármester üdvözölte. Erre öméltsége hosszabban válaszolt. Megnyerő modorával, ritka szívjóságot sugárzó arcával rögtön meghódította a küldöttséget. Válaszában hangsúlyozta, hogy bár városunk egyházmegyéjének egyik legváloesőbb városa, mind a mellett éppen úgy szívén viseli sorsát, mint szekvárosát. A kiöör éljenzéssel fogadott megkapó beaszed végeztével a menet megindult s a föllobogozott, szépen díszített utcákon, s a deaktéri impozans diadalkaput át a városi templomhoz érkezett. Öméltságnak templomba léptekor fölzengett az »Ecce sacerdos magnus« ének megkapóan szép előadásban. A templomi aktus után öméltsége a kegyesrendiek házába szállt. Városunk váloeságos lazában van s minden módot alkalmat megragnd, hogy magas vendéget a hívő hódolat legőszinőbb nyilvánulásával halmozza el. Ma este (7-én) 8 órakor nagy fáklyásmenet lesz öméltségsá tiszteletére.

— **Királyi Pál a Muraközben.** A csáktornyai választókerület orsz. képviselője, **Királyi Pál** m. hó 24-én utazta be kerületét, s mindenütt szívvelyes ovációk tárgya volt. Nem az volt a szándéka, hogy beszámoló beszédet tartson, csak bizalmas körben akarta megismerni választókerület-

nek viszonyait. Habár kertüni óhajította az ünnepelet, mégis mindenütt a meleg ragaszkodás lelkesedésével üdvözölték őt. 24-én érkezett Csáktornyára, melynek indóházában választókerülete intelligenciájának több tagja fogadta, s Ziegler Kálmán kir. közjegyző lakására hajtattott. Másnap több rendbeli küldöttséget fogadott. Tisler József plébános vezetéke alatt tiszteletet a hegyvidék küldöttsége, melylyel a hegyvám ügyében érkezett. Csáktornya város küldöttségét Prásac Alajos városbíró vezette, melylyel a város érdekeit célzó ügyben érkezetti. 25-én délután 1 órakor 60 teritűk bankét volt a képviselő tiszteletére, mely alkalommal beszámoló beszéd alakjában vázolta pártjának a törvényhozás terén a lefolyt időszakban történt működését s magatartását és választói egezésére ürité poharát. Számosan mondtak ez alkalommal lelkes felköszöntőket; így Margitai érintvén a választókerületben évek során át lefolyt pártusát a kormánypárt és ellenzék két vezérérfiát Prusáczt és Ziegler ürité Ziegler a pártok üdvös egyetértésére ürité poharát stb. Másnap, azaz: 26-án reggel a képviselő többek kíséretében Perlakura rándult, hol lelkes fogadtatásban részesült. A városban Varga János perlaki plébános üdvözölte a képviselőt, ki Kóstyál főszolgabíróhoz szállt, a város és az alsó-vidék nevében. Később fogadta a küldöttséget, tiszteletet a városi tanács, az alsóvidék lélekszi kara, melynek szivere kötötte a népnevelés ügyét. Déiben a nagyvendégöl termében 50 teritűk bankét volt a képviselő tiszteletére. Jelen voltak az első vidék és Perlak színe java, a lélekszi és jegyzői kar stb. A felköszöntők sorát Kóstyál Ferenc főszolgabíró nyitotta meg Királyi Pál ürité-ével, ki kitűnő beszédében a békés és jó egyetértésre emelte poharát. Ziegler közjegyző Perlak városát ülitte, volt még ezenkívül sok lelkes tósz. Délután 4 órakor távozott a képviselő választói köréből. — Királyi Pál több ízben kijelentette, hogy büszke arra, miszerint a kerület polgárai pártkülönbség nélkül tisztelték meg bizalmunkkal.

— **Csertán Károly Tapolczán.** Lelkes fogadtatásban részesült Tapolczán — mint nekünk onnan írják — derék alispánunk Csertán Károly m. hó 28-án, a mikor is első ízben tisztelte meg e várost látogatásával. A város határán 24 fogat várta a lakosság élitejével a népszertü alispánt, kit lelkes éljenekkel fogadtak, s kit meleg szavakkal üdvözölt a város jegyzője Arvay. A közönség addig lellobogozta a várost, s künn várta bevonulását, amikor is lelkes éljenekkel fogadta az érkezőt, ki Mojzer vendégüljébe hajtattott, hol először is a tisztelgők hosszú sorát fogadta. Azután pedig a főszolgabíró kíséretében a járásbírósgot tekintette meg. Déután két órakor 72 teritűk bankét volt Mojzer vendégüljében, mely leglélekesebb hangulaban fejt le, s létszerezve volt a lelkes tósztok hosszú sorával. Nedetzky Jenő az alispánt ülitte. Nagy hatást keltett az alispán beszéde, ki az értelmiséget arra figyelmezteté, hogy a községi önkormányzatban használja fel befolyását. Szóltak még br. Puheany, Simon János, Svastics Gyula képviselő, Fackh Gedő, Wisatis Lajos és mások. A bankét a legszebb hangulaban folyt le éssokáig emlékezetes lesz a résztvevőkre nézve.

— **Halálozás.** Kovács Kálmán nyugalmazott igazságügyminiszteri tanácsos e hó 1-én Zala-Egerszegben életének 59. évében szívvelhüdes következtében meghalt. Az elhunyt egyike volt az igazságügy legkiválóbb hivatalnokainak. 1830. december 11-én Alsó-Lendván született. 1862-ben segédelőadó volt a kir. kurian, honnan az alkotmány helyreállításának idejében az igazságügyi miniszteriumba lépett, hol aránylag rövid idő alatt elnöki titkárságtól miniszteri tanácsossággal vitte. A király is méltatta Kovács érdemeit, a Lipót rend lovagkeresztjével tüntetvén ki őt. Kovács 1886. szeptemberben lépett nyugalomba. Fivére volt Kovács Sigmond veszprémi püspöknek. Temetése 2-án volt nagy részvét mellett Zala-Egerszegben, hol tetemei a családí sírboltba tetettek örök nyugalomra. Nyugodjék békével!

— **Templomszentelés** volt Légradon, szept. 1-én. A légrádi csekélyszámú, de lelkes evang. gyülekezet saját erejéből és buzgalomból egy 12 ezer frtba került templomot állíttatott s ezt szentelte föl Karasz Sándor evang. püspök megbízásából Andorka János egyházmegyei főesperes, fényes segédlettel. Magvas beszédének alapja volt: »Elvégeztetik pedig a ház, és megszenteltek azt, az Izsraelnak fiait, a papok és leviták, az Istennek nagy örömmel.« Ezután ünnepi szómonkat következett, mely után Szilvágyi Gyula ottani evang. lelkes lépett az oltár elé és elmondta a gyülekezetet megadó és gyónó beszédét. Erre papi és közlodozás következett. Az ünnepies ténykedést nagy társas ebéd követte, melyen 140 egyén vett részt. A hivatalos tósztok sorát Andorka János főesperes nyitotta meg, poharát emelvén a királyra. Utána Szilvágyi Gyula felköszöntötte Andorka főesperest, mint ki ez előtt 50 évvel lelkes, ügybuzgó fiatal papul ment Légradra s alapját vetette meg az első kis imaháznak s most 50 év után most mint testben megagott, de lélekben ifjú jött, hogy fölstenelje az új szentegyházat. A társasébetet reggeliző táncz követte.

— **Esküvő.** Gróf Hugonny Kálmán kir. törvényszéki bíró augusztus 21-én vette oltárhoz Molnár Viktoria kisasszonyt.

Hirdetmény.

A csapatkórházul jelenleg bérbeadott nagy-kanizsai megyei épületek és az ahhoz tartozó kert

1889. évi szeptember 18-ik napján reggel 9 órakor Zala-Egerszegen

a megyei számvérségi irodában tartandó nyilvános árverés után eladtnak. Kikiáltási ár 20.000 forint bántépénzül annak 10%, ka tehát 2000 forint teendő le készpénzben az árverés megkezdése előtt, az azt vezető tisztviselő kezei.

Az említett épületek a katonaság használatában a jelenleg lenálló szerződési feltételek mellett vevő által addig meghagyandók lesznek, míg az épületekben levő nagy-kanizsai gyalogsági lakotanya s ezzel egyidejűleg a szükséges betegápoló házi helyiségek a katonaságnak át nem adtnak.

A vételár első harmada az adásvevési szerződésnek a megyei bizottság és a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által történt jóváhagyása után azonnal, második részlete ettől számított három hónap és a harmadik vagyis utolsó részlete, melybe a letett bántépénz beszámíthatni fog, — az említett időtől számított hat hónap alatt a megye házi pénztáránál Zala-Egerszegen lesz lefizetendő.

Az első és második vételári részletár lefizetésének a kitűzött időben való elmulasztása esetében, a szerződés azonnal megszűnik és vevő minden ezen jogügyletre vonatkozó peres kérdésre nézve alá veti magát a megye által szabadon választandó sommás bíróság eljárásának.

A második vételári részlet lefizetésétől kezdve élvezi vevő az épületek hasznait és viseli az azok után járó költségeket és ugyanekkor történik az épületek tulajdonjogának telekkönyvi átírása a hátralevő vételár jelzálogi biztosítása mellett. — Az átírással járó költségek, valamint a százelek is a vevő terhelik.

A szóban forgó telken történő új építkezés esetében, ezen telekből az utca szabályozási vonalba eső mint egy 88 □ ölnyi terület, a megyei bizottsági közgyűlésnek e tárgyban hozandó határozatához képest, esetleg ingyen lesz vevő által N.-Kanizsa városának átengedendő.

Utánnomás nem díjazatik.

Zala-Egerszeg, 1889. augusztus 31-én.

Csertán Károly m. k.
Zalavármegye alispánja.

462 1-1

Arany János utca.

A világ legnagyobb

467 1-1

ÁLLATSEREGLÉTE

Ehlbeck J. [Bach utóda.]

Naponkint nyitva 9 órától kezdve reggel.

Félgadások

dressurával és etetéssel I. négy órakor délután; II. esti 7 órakor

Az oroszán-szelidítő és igazgató **Ehlbeck J.** fellépése 5 oroszánnal s egy him

Királytigrissel

Mstr. Willy

hatal állatszelidítő dressurája 5 oroszánnal 2 külön ketrecben.

Bemutatva a csoda-óriásnak

Joly elefántnak

rendkívüli dressurájában

Helyárak:

I. hely 50 kr.; — II. hely 20 kr.

Katonák és gyermekek felét fizetik.

Számos látogatásért esd.

Az igazgatóság.

Leőletésre való egészséges lovak vétetnek.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy részint e városban és vidéken lévő tisztelt vevőim kényelme végett, részint idevaló számos ismerőseim óhajának engedve, elhatároztam hogy helyben a **főterem, Ebenspanger Lipót ur házában**

SZÉKELY és KAUFMANN

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt

férfi-szabó-üzletet

nyitok.

Raktáram a legfinomabb mindennemű bel- és külföldi kelmékkel **dús választékban** felszerelve, továbbá a jelenkor igényeinek megfelelő kitűnő munkaerőim azon reményre jogosítanak, hogy a n. é. köz. bizalmát **jó, gyors és mérsékelt áron szállított munkákért** elnyerni szerencsém lesz.

Együttal értesitem, hogy ezen üzletemhez nálam már 16 éven át működő Kaufmann Mór urat nyilvános cégársul vettem fel, ki is az itteni üzletet vezeti.

Midőn ezen új vállalatomhoz becses pártfogásért esdem, vagyok

kitűnő tisztelttel

456 3-3

Székely Ármin

Árverési hirdetmény.

Bachrach L. H. n.-kanizsai cég csődtömegéhez tartozó a csőd-leltárban 1-554 tételszámig összeirt áruk, felszerelések és butorokból álló 3348 forint 10 krra becsült ingóságok a csődválasztmányának f. évi augusztus hó 31-én hozott határozata értelmében ajánlati uton készpénz fizetés mellett fognak eladni.

A zárt ajánlatok a becsár 10%-ból álló óvadékkal — vagyis 334 forint 81 krral ellátva

f. évi szeptember hó 14-ik napjának déli 12 óráig

alulírott nál nyújtandók be, akinél a leltár és a feltételek betekintheők, az árutár pedig Kovács Lajos tömeggondnok ur közbenjöttével megtekintheők.

Kelt N.-Kanizsán, 1889 évi szeptember hó 1-én.

Rapoch Gyula

gyvőd., — csődválasztmányi elnök.

468 1-1

Könnyű kereset

tőke és kockázattal nélkül

érhető el **mindenki által**, ki a megengedett sorsjegyre törvényesen kiállított részletek eladásával **magas jutalék mellett** kíván foglalkozni. Ajánlatokat elfogad:

Az „Első magyar Iparbank” váltóüzlete

Budapest, IV. ker., Deák Ferencz-utca 5. sz.

455 3-6

Központi szálloda

Budapest, Kerepesi-ut és Rottenbiller-utca sarkán (a közp. pályaudvar átellenében.)

Megnyitás augusztus 1-én.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt utazó közönség becses figyelmébe ajánlani ezen újonnan épült szállodát, mely **minden igényt kielégítő és kényelmes modern berendezéssel, 70 szobával, fürdővel, villamos világítással, személyfelhőzővel (lift)** minden emeletre van ellátva s a legmérsékeltbb szobáinkat jegyzéke minden szobában ki van függesztve. Előnyös fekvésénél fogva a

KÖZPONTI SZÁLLODA

a legélénkebb közlekedési ponton van, a közúti vaspálya megálló helye előtt, két percznyire a központi pályaudvar átellenében, minélgyva kecsi használata nem szükséges a megtekintés s gy elutazáskor, a város minden irányába pedig olcsó társaskocsi-közlekedés van. Ezenkívül szállodánk Budapest leg-egészségesebb pontján fekszik, gyönyörű kilátással a városra.

Midőn még **kávéházunkat és vendéglőnket** ajánljuk a t. utazó közönség figyelmébe, előre is biztosítva tisztá jó **italoknak és izes ételeknek** gondos kiszolgáltatásról s igyekezni fogunk jó hírnevünket, melylyel mint vendéglőkösök hírnök jövőre is t. vendégeink meglegedése által fenntartani.

Budapest 1889. július hóban

Mély tisztelettel

Bucher és Höllrigl

szállodások.

432 4-1

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartouches”

cigaretta-papir **Braunstein Frères gyárából** (Párizs, 65. Boulevard Exelmans), a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzések alvett tettek, úgy **Dr. Pohl** a bécsi vegytani egyetem tanára, **Dr. Liebermann** tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben **Dr. Soyka** Hygienia-tanár által a prágai nem. egyetemen és mindezen összehasonlító **vegyelemzések** mindenkor azon eredményt adták, hogy a **Braunstein Frères** cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékel rajzhoz hasonló és **Braunstein Frères** céget viseli. Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár

Braunstein Frères

cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a raktárt cigarettapapírjai és cigarettahüvelyei elárulására.

276 —25

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

A fogak szépsége

GLYCERIN-FOG-CREME

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT

F. A. Sarg fia & Társa

es. kir. udvari szállítók **Bécsben.**

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1. darab **35 kr.** N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein; Beidin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 5-52

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalalag kitűnőletett sósbor-szesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utazásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. 285

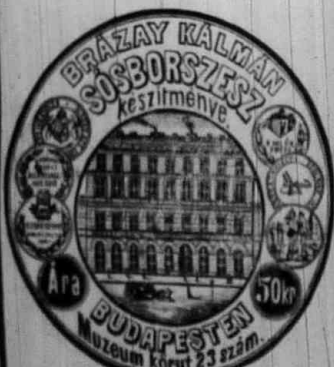
SÓSORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: **csuszos szaglás, fagyás, fog- és fej-fájdalmak, szemgyengeség, béniások, szagorok stb. ellen:** de különösen a **bedörzsölés-kendő-gyuro-gyógymódnál (massage)** igen jó hatásnak bizonyult. **Fogtisztító szerül** is igen ajánlató, a mennyiben a **fogak feyét** elősegíti a **foghúst erősíti, és a száj tisztán, szagtalanul** tart nyír a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szer **fejmosásra** is a **hajdegek erősítésére, a fejkorpácpódás megakadályozására és annak megszüntetésére.**

Ára egy nagy üveggel **1 Ft.**, egy kisebb üveggel **50 kr.**

Brázay Kálmán

Budapest, IV. kerület. Múzeum körút 23. sz. Kapható Nagy-Kanizsán: Rosenfeld A., Schwarcz & Tauber, Strem & Klein, Fesselhofer János, Bellus János, Prellmayer és Deutch, Prager B., Marton és Huber, Marton Adolf, Armuth Nánás.

285

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:
Batthyány- és Kiszfaludy-utczák sarkán.
Ide intézendő a lap azonnali részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városháza-utca 5.
Bármintelen levelek csak ismert csekkből fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt. — kr
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.
Árverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. helyegedlővel felül 100 szög 1 frt. azonnal minden szöveget egy fél kr.

Nyiltárértékesítés 10 kr.

Új élet.

A nyári évad végét járja. A holt saison betöltötte hivatását; az egyéni és társadalmi tevékenység az ősz közeledtével új életre ébred. Habár némely téren a szünnyadás és pihenés csak látszólagos, a nyári hónapok még sem arra valók, hogy a társadalom nagyobb tevékenységet fejtessen ki, s oly nyomait szolgáltatassa törekvéseinek, melyek akár a városok, akár a vidékek életére nagyobb befolyást gyakorolnának. Az állami élet is szünetel bizonyos tekintetben, a törvényhozás éppen szünetét tartja, s a törvényhozók őszkor gyűlének ismét össze, hogy az ország üdvére szánt munkálkodásukat megkezdjék. A miniszterek is visszatérnek pihenőjük után s habár a munka az egyes reszortokban nem szünetelt, mint a hogy nem is szünetelhet az ország pótolhatatlan vesztesége nélkül; csendes munkálkodásuk csak a törvényhozás összehívása után fog kitünni, mikor az egyes miniszterek javaslataikat a ház elé terjesztik.

Városainkban is az őszszel kezdődik meg a néhány hónapon át szünetelt társadalmi tevékenység, mikor a hűvösebb levegő és az őszi ború a társadalmi elemeket ismét összehozza az egyesület helyiségeiben, a klubokban. Vidéki városok egyletei ilyenkor fejtik ki tevékenységüket, s iparkodnak megvalósítani a közjó iránti jó akaró törekvéseiket.

A demokrácia követelménye az, hogy a társadalom élénk tevékenységet fejtessen ki. Sok dolgot, a mit a kormány a legjobb akarattal sem bír létesíteni, vagy csak nagyon lassan létesíthet, a társadalom, ha egyébként buzgó akarat lelkesíti, könnyen, nagyobb nehézség nélkül létesíthet. S nincs kétség benne, a vidéki városok fejlődése jó részben a társadalom buz-

gó akaratától függ, és sok dologban csakis ettől. Csak hogy magyar társadalmunk sokszor olyan, mint az a beteg, ki röstelli a csekély kiadást, mikor a baj még kevés költséggel volna gyógyítható, és később erejét felülhaladó áldozatokra is készen kell lennie, mikor baja már nagyon elharapódzott. Így tesz a mi társadalmunk is; a míg kevés áldozattal létesíthetne valamit, addig nem kell neki, s mikor már szükséges van az elmulasztott intézkedés létesítésére, akkor sajnálkozva bár, de a nagyobb áldozatot is meghozza.

Egyleti életünk meglehetősen fejlett stádiumban van. Rá lehet mondani mindegyikre, hogy virágzik s különösen Polgári Egyletünk, mely tagjainak számát tekintve városunkban az első helyet foglalja el. A társadalmi élet emelése ez egyleteknek dolga, s most az őszi évad beálltával, a választmányok gondját képezhetné, hogy mi módon törekedjenek a maguk körében oly intézkedéseket tenni, melyek által társadalmunkat pezsgőbb életre lehetne kelteni, s a hasznosat egybekötve a kellemessel annyit nyújtani neki, a melyért szívesen meg is hozza esetleg pénzáldozatát is.

Az egyes klubok, egyletek választmányainak gondoskodni kell oly eszközökről, melyek a tag részére kellemessé tegyék az egylet helyiségében való időzést; de a szórakozások nevei között hathatósabban olyanokról is kell gondoskodni, melyek valamely nemesebb, magasabb eszme szolgálatában állanak, s egyszerűsége a közmiveltetés előmozdítását is eszközlik. Egyszóval az évad kezdetén kell az egyleti választmányoknak munka programjukat egybeállítani, hogy azután ennek alapján igazán nemes missiójukat teljesíthessék a társadalomnak demokratikus alapon való egyesítése terén, a mi még mindig bő

vágya mindazoknak, kik a társadalom üdvös tevékenységében csak akkor hisznek, ha nem egyes töredékek foglalkoznak külön célokra törni, hanem az összeeg fog szövetségben. közös és általán elismert üdvös célok előmozdítására. Mindaddig a demokrácia fogalma csak köpenyke, mely meztelenségünköt fedi, de nem bírja eltakarni azt a széthúzásra mutató lólabát, mely miatt valóban kiható, nagy dolgok nálunk oly nehezen létesülhetnek.

Hódoljunk egyszer már a valódi demokráciának, nemcsak üres phrasisokkal, hanem ezeket felérő tettekkel, akkor bizony rövid idő alatt többet létesíthetünk, mint így évek során át.

Hornig Károly, báró, megyéspüspök Nagy-Kanizsán.

Valóságos örömnappja volt városunknak az a 3 nap, melyet megyéspüspökünk: Hornig Károly, báró, körünkben töltött.

Az ő megjelenése és egyéniségének befolyása messze kiható horderővel bír hitéletünk belső erejének növelése és megszilárdítása szempontjából.

A szeretetnek valóban fölkelte apostola ő, kinek felépése nem annyira külső hatásban, mint inkább a hitek belső világára árasztott fény áldott, boldogító melegében érvényesül. Ebben gyökeredzik az ő hatásának maradványai is. Ebben lelki magyarázatát, hogy ahol megjelent, föltétlenül meghódította a szívet; hogy akik látták, hallották őt, nem bírták lelejtetni s hogy ahol ő megjelent és jelen van, ott a szeretetnek ünnepeit ülők.

A megjelenése alkalmával lelőlyt ünnepeketet következőkben adjuk:

I. Előkezületek.

Lapunk előző számaiban már jeleztük röviden, hogy mily lázas tevékenységet fejtett ki városunk, hogy örömmel várt megyéspüspökünk: Hornig Károly báró ömlősségét az itteni helyzetnek és körülményeknek megfelelő fénytel és ünneppel fogadhasse. E végből a rendező bizottság s ennek tagjai sorában különösen Szakonyi József városi főkapitány, mint rendező bizottsági elnök, mindent elkövetett, hogy a

város-diszítési elnökülatok kellő időben megtörténjenek. Ez öszinte, őszintelen buzgalomnak köszönhető, hogy városunk csakugyan impozánsan volt földszítve megyéspüspökünk érkezése alkalmával.

Magyar-utczán kezdeténél (Gelse felől) két gyönyörű árboz állott lengő zászlókkal. Nem messze ettől egy virágüzerekből szerkesztett díszkapu volt föllálítva. Az utczán jobbról, balról zöld galyak voltak tűzdelve. A házak tetőit lobogók, ablakait pedig virágok ékesítették.

A Deákterén, a Stemmer-féle vaskereskedés előtt hatalmas diadalkapu állott, nyugati oldalán, (honnan a püspök érkezett) e felirattal: „Áldott, ki az Úr nevében jő.” Másik (keleti) oldalán e felirat volt: „Isten hozott!”

A felső (városi) templom, hova a püspök elsőben menendő volt, szépen volt díszítve szebbnél szebb melegházi növényekkel. A templom-lejárati lépcsőzete körül volt galyazva, bent a templomban, különösen a szentély és az oltár ragadta meg figyelmünket izléses díszítésével.

A piaristák kertjében és Lazsáknál mozarítepel állítottat, hogy a püspök érkezése és ittélé alkalmával a díszlővegek történjenek.

II. Fogadtatás.

Ily szép előkezületek után a fogadtatás valóban megkapó látványt nyújtott volna kedves idő mellett. De szept. 6-án (a püspök érkezésével jelzett napon) már reggel borongós idő volt s egyszer másszor az eső szítálva esett is.

Mind a mellett a meleg érdeklődés nem hagyta pienni a város lakóit.

Az érkezés d. u. 5 órára volt jelezve a rendező-bizottság által kibocsátott értesítőkön. Mégis már ebéd után, 3 óra tájban, a szakadó eső daczára nagy tömegekben gyűlögött a nép a Deák-ter közelébe s a városháza köré, honnan az elragadó küldöttség s a banderium 4 órakor indulandó volt.

4 óra felé a fogatok egymás után robbantak a városház elé, honnan banderiummal élén hosszú kocsisorban indult meg a küldöttség Babóchay György polgármester vezetésével. A küldöttség egész Lazsáknak ment a püspök elé s ott várakozott réd. A várakozás nem sokáig tartott, mert félót tájban a püspök megerkezett a gelsei banderium és kísérő küldöttség kíséretében. Erkezését mozarlóvegek jelezték. Megállásakor a fogadó küldöttség lelkesen éljenzett minek elcsendesülével Babóchay György

Tárcza.

Üdvözlő dal,

(meltóságos és fötisztelendő báró Hornig Károly urnak, veszprém-egyházmegye püspökének első főpásztorai látogatása alkalmára.)

Nagy ünnepeink van, jertek vigadozunk,
A szeretetnek ünnepe van itt;
Füzzük füzérből szívünk érzetének
Legillatos, legszebb virágait.
És zengjen ajkunk háladalát s szívünkkel
Egyértelműleg hangoztassa szédnek,
Hogy téged, a ki fölkerestél minket,
Isten hozott körünkbe jó Atyánk!...

Több éce mult már, hogy dicső Elődöd
Itt volt köztünk; s áldást oszthatott;
Hogy újra lássuk, névra türelemmel,
Szünlálgatd az eltűnt napot.
De jaj! A gyásznak napja beköszöntött,
S mi vérző szívvel gyászba öltözünk;
S a néma éjben széttekintve, láttuk: —
Vigasztaló fény nem mosolyg felénk...

Óvalatkozánk!... Az árak pártfogója
Dicső örömet készített nekünk!
És zengedeztél lelkesült örömmel:
Van már Atyánk, van újra Püspökünk!...
Van már Atyánk, ki még alig pihent meg,
Már is kegyes szemmel tekint reánk...
S ne hangoztathók harsogó örömmel?...
Isten hozott körünkbe jó Atyánk!...

Mit adjunk Neked, óh mivel fizessünk
Künnel magas kegyelmedért?
Szegegyünkben óh miként találunk
Nagy jószágodhoz illő hálalért?...
De mégis egyet, ósi birtokunkat,
— Jól tudva, nem város földi kincseket, —
Hitünk, reményünk s legő szent szerelmünk
Megörök, alkotuk im Neked!...

Fogadd hitét a kisded gyermekeknek,
Reményök fejlődésbimbóit,
És csaljáságtól ment szeretetöknek
Oltalmát eső hő jóházait.
Erős karoddal, kérünk, véd meg őket,
Legyen vezérük fénylő szellemed;
Kiket megáldasz, majdan így a harcban
Erős bajnokként küzdenek Veled!...

Fogadd hitünket, kikre nem teszed fel
Malasztokat kiosztó karjaid,
De áldj meg minket, kik csak azt reméljük,
A mire ihlett ajkad megtanít.
Ólelj magadhoz, hogy főpátni tudjunk
Az Urnak így trónusa felé;
Ha majd tudunk szeretni, mint Te, tudjuk
Lelkünk az égi útát föllé!

És most még egyszer, újra esdre kérünk,
Fogadd imádba, áldd meg nyájadat,
Hitléletét, mely lemlüetnek indult,
Ne zuzzá szét az ellendradat...
Ha majd az Isten szent kegyelme öríz,
S egy más örömnapp fog derülni ránk;
Újult örömmel hangoztatjuk ismét:
Isten hozott körünkbe jó Atyánk!...

Poór János
kegyestanítói-rendi áldozó pap.

Felköszöntő,

melyet a megyéspüspök tisztelőire rendezett banketten előmondott **Tuboly Victor.**

A veszprémi püspöki vár
Ismét régi hírdőben áll!
Reménynyel néz rá hazája,
Miből nyul a gazdája.

A hazának jó s balsorsban
Veszprém híve mindenkorban.
S e hűségnek korondja:
Hogy hivatalának cancellárja!

S e dicsőség el nem oszlik;
Emeli azt bőrv Hornig!
Viseli szíveben, ütökben;
Hit, remény és szeretetben...

Veszprém derék új püspöke
Zalamegye kettős öke:
Tulajdoná Sümegh várunk,
Itthon can, hát ő mindlunk!

Az kivándor: Isten adja,
Hogy még sokszor jöjjön haza,
S ha elkerül fölünk — végre,
Újjon az érseki székre!

Kivándor, hogy bérmálása
Legyen Istennek áldása,
Áldás hitre és a hovára,
Eljen Veszprém főpásztora!

Az igazi „nagy.”

— A „Zala” eredeti tárczája. —

Ijúságból nyolcz esztendő fölött
tem Veszprémben, egyházmegyének metropoliban. Feledhetetlen évek azok nekem. Sokszor fölebrédnek azoknak emlékei és berajoznak lelkeim; A himporos szív kedves, ártatlan, most is áhitatot keltő emlékei!

Ott állok a gyermeki áhitat külső-egékhöz tapasztó meghatottságával a hatalmas székesegyház szentély-lepcsőj mellett. Mely csend van. Csak egy-egy közelben terdelő susogó imája rezzen meg a szentelt falak közt pihenő leget s egy-egy halkán lehalló olvasó-szem parányi zörög halatszák, amint a leinédközött szemek közé eresztik a bugyón imádkozók.

Most megkondul a harangóris, a hatalmas „Miska”. Aranykeresztes kanonokok az alsóbbrendű papság, a kis papok szép sorban vonulnak le az emelt szentélyből

és a templom oldal-bejárattól egész a szentélyig sorfalat képezve, megállanak.

Majd egyszerre valamennyi harang megkondul és minden zajt, minden hangot elfojtó harangzúgás kíséretében két erdélyországi telivér-falót röpi a ragyogó üveges batár a templomajtó elé, melynek mindkét szárnya nyitva van.

A tömörezüsttel lufatott feketebarsonyözeül húszar leugrik a hátulsó bakról s kinyitja a batár üveg-ajtóját. A bi-borbársoronyjal bélelt batárból biboros se-lyentalárban, hohéher arccsal egy komoly férfi alak lép ki. Inkább égi, mint földi tü-nemény. Két újjat ég tele emelve, legies járassal, nesztelen léptekkel halad a sorfalat képező papság között és áldást oszt. Mindnyájan térdre hullnak előtte és keresztel vetünk.

Ez a püspök!
Bamulom őt és félelmes tisztelőtem nagysága térdre omlaszt. Nem bírom őt földi lénynek tekinteni. Valami különös illó varázs veszi őt körül, mely a közeledőnek távoloságot szab; kiméri a vonalat, melyen át lépnie senkinek sem szabad.

Félelmes csodálatlalt kísértem tekintetemmel a fényes, hatalmas, káprázatos alakot s amint tovább-tovább haladva, eltűnik a szentélyben s az őt körüljáró papság ellakarja a kiváncsi szemek elől, miből valami lagyzásból hídég aramat futott volna csak keresztül a templom levegőjén, — idegeimet valami megnevészhetetlen bor-zongás futja meg; föllelkezem.

Csak mikor a chorusban harsogó zene-instrumentumok, a versenyző choristák zaja lecsendesül s a szentelt falakat újra elfoglalja egy időre az áhitat ünnepeies csendje akkor érzem újra, hogy a szeretet Istenének hajlékában vagyok, azé a jószágos Lé-nyében, kinek közeleget elosztja a szív hiedegét, melegít, áld, fölelem.

polgármester a püspök kocsiához lépett s a város terében szép szavakkal üdvözölte. Üdvözlő beszédre a püspök hosszabban válaszolt s kiemelte, hogy Nagy-Kanizsa haladását — bár megyéjének legelőbb városa — éppen úgy szívén viseli, mint szék-városát.

Azután a díszes menet megindult és pontban 5 órakor harangzúgás és sűrű mozsárlövések jeleztek a váruvart magas vendégnek városunk feléi közé való érkezését.

Amerre a mérsékelt sebességgel haladó kocsi sorvonult, mindenfelől lelkesen üdvözöltek megyéspüspökünket.

A diadalkaputól egész a templom bejáratáig a különböző egyetek, testületek és a mindkét nemű tanuló ifjúság képeztek sorfalat. A tér többi részét is, valamint a Fő-utcát sűrűn elepte a nép.

A főpásztor a folyton hulló eső dacára nyitott kocsiában ült és igazán megkapó, lebilincselő nyájassággal fogadta az ezereknek ez utal csak néma üdvözlését, hódolat nyilvánítását.

Belső a templomban az ajtótól egész a szentélyig a helybeli és vidéki papság állott karingben, sorfalat képezve várva a püspök megérkezését.

Mikor a templomba lépett, fölzengett az „Ecce sacerdos magnus“ üdvözlő ének, a Hock János városi kántor által összeállított négyeskar valóban dicséretre méltó előadásában.

A templomi actus idejére bevonultak a magas vendég kíséretében érkezett előkelekedések: Svasits Benó főispán, Hertelendy képviselő, Bibra báró, honvédeztres, Dr. Dunszt Ferencz keszthelyi apát, Takách Imre keszthelyi főbíró, Svasits Károly a kanizsai járás főbírája stb. valamint a helybeli elagadó küldöttség tagjai is nagy részben. Babochay polgármester, Hertelendy Béla képviselő és Svasits Károly főbíró díszmagyarban voltak.

A templomból kijöve, megyéspüspökünk a templomajtóban megállott és áldást adott a népre, azután újra kocsiába ült. Ekkor már a nép nem elégedett meg a néma hódolatnyilvánítással, hanem lelkes éneklésben tört ki s úgy kísérte a főpásztor lassan induló kocsiját.

A menetet az érkezés rendje szerint a kegyesrendiek házához vonult, hol az utczán a gym. tanulóifjúság állott szép rendben s üdvözölte az érkező püspököt.

Magas vendégünk sűrű mozsárlövések s a nép folytonos éljenzése kíséretében tért be a kegyesrendiek vendégszerető hájkába.

III. Az érkezés estjén.

Az érkezés estjén a kegyestanítórendi társasházban, melynek megyéspüspökünk vendége volt, vacsora tartott, melyen több meghívott előkelő vendég volt jelen. Ott voltak többek között Svasits Benó főispán, Babochay György polgármester, Bibra báró, honvédeztres, Eperjesy Sándor, Plihal Ferencz, Varga Lajos, Dr. Tuboly Gyula, Dr. Bentzik Ferencz, Dr. Dunszt keszthelyi apát, stb.

Megyéspüspökünk és kísérete, Dr. Palotay Ferencz, és Vogronics kanonokok, valamint Dr. Rédey Gyula titkár igen kellemesen töltötték az estét. Dr. Rédey és Dr. Dunszt, több helybeli ur kíséretében vacsora után megtekintették a Polgári Egyletet is, melynek helyiségeiről s berendezéséről dicsérettel emlékeztek meg. Itt több kedélyes toaszt volt, melyeknek egyike Dr. Rédey,

Ez a hideg, fényes pompa: a püspökfogadtatás.

Igy él lelkemben annak emléke, mikor ez előtt 24 évvel, mint 9 éves gyermek, a veszprémi székesegyházban először láttam megjelenni az akkori püspököt: Ranolder Jánost.

Most hogy Nagy-Kanizsán püspökfogadtatásra készülünk és engem is a rendező-bizottságba juttatott valami véletlen vagy tévedés: én bizony ellene voltam minden oly dolog rendezésének, ami arra kényeszeríthetné megyéspüspökünket, hogy megközelíthetetlen magasból leszálljon és közénk vegyüljön.

Szó volt bankettéről. Az Isten világáért: mit gondolnak önök? Csak nem hiszik tán, hogy egy püspök velünk bankettegessen?

Szó volt fátylaszenéről.

Ez még istenes gondolat. Amhár bér-málási alkalomkor ez is szokott lenni. Szintén gyermekéveimből emlékeztem egy fátylaszenetre, amit a boldogult Ranoldernek a csalhatatlan veszprémiékkor rendeztek, mikor a „csalhatatlansági“ zsinatról hazatért. Ugy emlékezem: zene nélkül volt s az üdvözlő beszédre az erkélyen megjelent püspök csupán néma áldással válaszolt.

A fátylaszenetet sem helyesellem. Bankett! Fátylaszenet! Lelkesülés! Melegség! Fesztelenség! Fény! Zaj! Zajos tüntetés!

Megjelent lelkem előtt az a hőbér szobor arca, az a légies alak azzal a közeleget tiltó, dermedt varázsszal. Idegeimet végigfutotta a hideg. Ujra láttam őt haladni a templom márványán zajtalan szellemképpel. Az áldásra emelt két új, mintha néma titulus lett volna.

mint Nagy-Kanizsa jövődéli plébánosát, éllette.

IV. A bér-málás első napja.

Szeptember 7-én reggel 7 órakor megyéspüspökünk a felső templomba ment, hol csendes misét mondott. Utána szent beszédet intézett a templomi közönséghez, mely után kezdetét vette a bér-málás és tartott 12 óra után.

Bér-málás után, déli 1 órakor kezdetét vette a tisztelgés.

Tisztelgetek: a katonaság nevében: Bibra báró ezredes, Babochay György polgármester vezetése mellett a városi képviselő testület küldöttsége: a város nevében; Dr. Neumann Ede főbíró, Jávory Nándor az ev. ref. gyülekezet lelkesze gróf Hugonay Kálmán urral és Hütter Lajos, az ev. gyülekezet küldöttsége élén; tisztelgetek továbbá a keresztény jót. négyelet, azizr. jót. négyelet, a kisdenevelő egyesület, a törvényszék (ügyészség, járásbíró) a felső és alsó népiszkolák tanfőnöke s a görög n. e. lelkes; ezen kívül még a közeli községek küldöttségei lelkeszeik vezetése mellett.

A nagylelkű főpásztor a tisztelgéseket kiütemelt nyájassággal fogadta s a hozzá intézett üdvözlő beszédek mindegyikére hosszasan válaszolt.

A tisztelgés és fogadtatás d. u. 2 óra után végződött s ekkor bankett volt a főgm. tornateremben, melyet Janky Károly kegyesrendi házfőnök s a város karöltve rendeztek a magas vendég tisztelgetére 105 terítéssel.

Résztvettek a megyéspüspök és kísérete: Dr. Palotay Ferencz és Vogronics kanonokok, Dr. Rédey Gyula, püspöki titkár; továbbá ott láttuk a püspök körül ülni: a főispánt, Bibra báró, honvédeztres, Pap János és Kavulák czim. kanonokokat, Dr. Dunszt Ferencz keszthelyi és Elényi mura-kereszturi apátot, Babochay polgármestert, Eperjesy Sándort, Takách Imre, keszthelyi főbíró s városunk és vidékünk más előkelőit.

Janky Károly házfőnök mindent elkövetett, hogy vendégszeretettel bírveves társaság méltó maradjon ez uttal is fényes birnéhez. És valóban övé az oroszlan-rész, hogy a hatalmas és szépen rendezett bankettől mindenki meleg, őszinte elismeréssel szólt.

A lelköszöntők sorát Svasits Benó főispán nyitotta meg, zajos tetszést és lelkesedést keltezt szavakban emelven poharat uralkodó királyunkra, királynéknakra és családjukra. E lelköszöntőt a jelen voltak állva hallgatták végig. Ezután poharat emeltek: Babochay polgármester a megyéspüspökre; Hornig báró, püspök erre válaszolta: Nagy-Kanizsa város jóvájárja s haladására, melynek rohamossága fölötti esodalkozásának s elismerésének kifejezést is adott. Pap Károly esperes a püspököt köszöntötte föl, mire Janky Károly jelentette, hogy a kegyesrendi társház az alkalomra üdvözlő költeményt nyújt át, kérve, hogy azt fogadja önértelősége kegyesen. Erre Poór kegyesrendi áldozó pap, a költemény szerzője, felolvasta szép, ódai hangulatú költeményét: melyet a tárczában talál olvasónk.

A költemény felolvasása után a püspök felállott s a társaság beleegyezését kérve, poharat emelt Poóra. Ezután felköszöntőt mondtak: Dr. Bentzik a főispánra, Plihal Ferencz a kanonokokra; Palotay Ferencz (kanonok) Nagy-Kanizsának a hitélet fejlesztését célzó nemes szándékára; Simon Gábor a vidéki papságra és vendégekre; Rapoch Gyula a piaristákra; Tuboly

Ily megjelenés kizár mindent, ami földi.

„Keressétek Isten országát! De akik még nem láttak (pedig itt kevesen láttak) olyan távolságot parancsoló, hideg szobor-arccot, azok erősen lelkesültek, hogy tegyük a fogadtatást külsőség is mentül fényesebbé, mentül imponansabbá!

Jól van! Első azonban az utca-diszítés, a diadalkapu, lobogózás, mozsarzás... és a többi. En különösen (mintha sejtelmem volt volna) azt sürgettem, hogy a templom-bejáratát, mely szabadon áll, okvetlenül be kell sátoroztatni, mert ha eső talál lenni (amint hogy lett is) a püspök, míg üveges batárjától a templomba s innen megint kocsijáig ér, meg fog ázni.

Indítványom el lett ugyan fogadva, de előállott a fizikai lehetetlenség. A templom-feljárati lépcsőzete úgy van építve, hogy azt besátorozni nem lehetett.

Az eső erősen esett éppen a fogadtatás órájában.

Hogyan fog most a püspök fölmenni? Mikor a harangok zugni kezdtek s a mozsárlövések fülbökítő durrogása egymást érte, — ott állottam a templom feljárata közelében, meghatottsággal várva az üveges batár érkezését, melyből az a hideg-fényben élő, minden földitől elzárt egyháznagy fő döntulias alakja kiszáll.

Es imé: az érkező négyesek elején láttam püspöki talárban, levet kalappal, jóságot sugárzó arccal egy atyai alakot, amint a nyitott kocsiában ült és mély főhajtással fogadta a körülálló szavak, ezerek üdvözlő éljenzését.

Ez volt a püspök. Fejét mosta az eső; még csak esernyőt sem tartott fölfeje; úgy haladt föl a lépcsőn s bemenet a templomba.

Viktor (versben) a püspökre a tárczában közölt felköszöntőt mondta: Szalay Sándor Hertelendy Bélara; Hertelendy Béla Babochay polgármesterre; Dr. Szűts Miklós a püspökre; Bátorfi Lajos a püspökre; Dr. Szűts a piaristák igazgatójára, Janky Károlyra Földy Ferencz a vallás erkölcsőshaladására; Oroszndy Gyula Dr. Bentzikre és Dr. Szűtsre.

A vidáman folyt ebéd 5 órakor ért véget.

Este 8 órakor a város háztól 200 fáklyás menet indult ki a tűzoltó-zenekar indulója mellett s felvonult a kegyesrendiek házához, a püspöki szálló ablakai elé.

Mikor az óriás néptömeg fölért, a püspök kinyitotta ablakait s az első ablaknál megállott. Erre egetrázó éljenvihar zúgott föl.

Az éljenzés lecsendesültével Varga Lajos lépett a püspök elé s hosszú beszédben üdvözölte őt, hatáson málta ama szép küldetést, mely reá e város hitéletének újjáteremtése szempontjából vár s megköszönve, hogy éppen püspökké szentelése évtordulóját választotta arra, hogy köztünk, mint egyházmegyénk főpásztor elsőben megjelenjen. Beszédjére a püspök észrevehető meghatottsággal válaszolt s hangsúlyozta, hogy életének e nevezetes forduló napját szándékában volt itt (Nagy-Kanizsán) ünnepegni s az itt tapasztaltak után ezennel kettős-emlékü lesz ez a nap ránézve s nem ünnepeheti többé a nélkül, hogy minlenkor kedvesen ne emlékezzék Nagy-Kanizsára s annak lelkes polgáira.

Beszédjét a zúgó éljenzés többször megszakította s végül szünni nem akart.

A tűzoltó-banda még pár darabot játszott; azután a tisztelgők ezrei szép rendben eloszlottak.

V. A bér-málás második napja.

Szeptember 8-án a szent-ferencziek templomában volt a bér-málás. Ezt megelőzőleg nagy-mise volt, mely után a bér-málás d. u. 2 óráig tartott.

Bér-málás után a piaristáknál 30 terítékű ebéd volt.

Ennek végeztével a püspök látogatást tett Svasits Benó főispánál, ki valóban ritka előkezséggel folytonosan a püspök mellett volt, őt kalauzolta s illetélt mentül othonosabbá ügyekezett tenni. Főispánuk kíséretében azután látogatást tett meg: Babochay polgármesternél, Bibra bárónál, Hertelendy Bélánál, Tóttösy Bélánál, mint a törvényszék elnök helyettesénél, Eperjesy Sándornál, Dr. Bentzik Ferencznél, Varga Lajosnál, Plihal Ferencznél, Dr. Tuboly Gyulánál. Meglátogatta továbbá a kórházat is, hol Dr. Szekeres József kórházi főorvos kalauzolta. A kápolnában imádt mondott.

VI. A távozás napja.

Szeptember 9-én megyéspüspökünk az apácák fölkerése folytán a kórházi kápolnában reggeli csendes misét mondott, melyen városunk előkelői is megjelentek. Mise végeztével a püspök egy kis gyalogsétát tett, körültekintett a városban, azután utra készült.

Az indulás d. e. 11 órára volt tervezve. Már jóval a kitűzött idő megelőzőleg egymásután rohogtak a fogatok a kegyesrendiek háza elé s készen állott a lovasbanderium is.

11 órakor a püspök búcsút vett a kegyesrendi háztól, megköszönté szíves vendégszeretelmét s dicsérettel nyilatkozott a náluk tapasztaltakról. Azután kocsira ült s a kísérek küldöttség társaságában haladt ki a Petőfi-utczán át Récsé felé.

Mikor kijött s újra nyitott kocsira ült, a nép lelkes éljenzé kísérete. Atyai jóságától ragyogó arccának nyájás mosolya közelébe vonozta a hivatelt s ez a vonzó varázsa ragadta vilte utána valamennyit. Követték zajos lelkesedéssel.

En nem mehettem utána. De amint elhaladt s a jóságos arcz varázsatól lebilincseltek ezrei eltakarták bűvös alakját, — mintha valami áldó, édes meleg szentelte volna meg a tér esőhűtöt levegőjét. Mintha nagy lelkében, nagy szívében a jóságos, a fénytelen, a békét adó Isten szellemét hozta és árasztotta volna közénk.

Ilyen volt a püspökfogadtatás itt!

Lett azután bankett is, fátylaszenet is, megjelent közöttünk igazi nagyságának fénytelen varázsa; szólt hozzánk igazi nyájassággal, főpásztori szívének nagy szeretetével.

Es mi lelkesültünk.

Hatalmába ejtette szívverésünket minden társadalmi rangot feledő atyai jóságával; lelkünket hódolatra keltette nagy szellemével.

Es mikor háromnapj itt időzés után eltávoztól körünkől, valami fájdalmas űrt éreztem támadni lelkemben meg én is, aki csak pillanatnyilag éreztem közelből áldott lényének varázsat. Mintha először látott és végtelenül megszeretett kedves rokon ment volna el körünkől, hogy sohase lássuk többé.

Előttem lebeg jóságos, szelíd alakja azzal a földet hódító, kedves, lebilincselő mosollyal, halom szeretetét hirdető nyájás szavát, nem bírom elfeledni. És jól esik lelkemnek, hogy nem bírom elfeledni.

Vajjon milyen űrt érezhetnek szívükben azok, kik homzabb ideig voltak az igazi nagyság varázsa alatt?!

A Récséi gátig kísérték magas vendégünket. Itt a kocsi sor megállott. A kísérek kiszállottak a kocsiból s a püspök kocsijához gyűlve, búcsút vettek tőle. Itt többek között azt mondta búcsuszavában: „Igen örülök uraim, ha Veszprémben, szerény hajlékomban is szerencsétlennétek.“

A kísérek lelkes éljenzé között indult utnak.

Városunkban igen szép emléket hagyott a valóban nagy főpásztor, olyan emléket, amintől még talán főpásztor soha.

Most napok után is megyéspüspökünk-ről, hódító egyéniségéről, a főpásztori székbe való hivatottságáról foly a beszéd a különböző társaságokban.

Mikor „kell“? — Mikor szabad!

Az igen tisztelt urak a nem kevésbbé igen tisztelt ellenzéken nagyon is kényelmesen szeretnék a dolgokat berendezni. Mig a kormány élén a hála Isten meg mindig elpusztíthatlan miniszterelnök, izzadva dolgozott, hogy a költségvetést és a nemzet által óhajtott reformokat előkészítse, addig az ellenzéki táborbéli uraságok kinyújhatják tagjaikat, üde erdei levegőben vagy hűsítő habokban edzhetik egészségüket, az áldott anyafölddel való benső érintkezés által új természetéről vezethetnek tisztas testükbe s egyuttal a legnagyobb kényelemmel átengedhetik magukat azon kedvencz látékunknak, hogy a borzasztó Tiszát a leges- legfeleketőbb tintával befekettítsék. És miután őt ilyképpen szerezsegetté tették, nevetve mondják: a mór megette kötelességet — nem a korona, haza és nép iránti kötelességet, ments Isten! Ők azt a kötelességet értik, hogy ellenállás nélkül szolgálják nekik a fényt befekettítő kedvteléseik céltáblájául — a mór elme! Természetesen mindjárt utódot is adnak neki, és nem egyet, hanem mindjárt négyet: Zichy Zsejefet, Szögyény Lászlót, Kállay Benjámin, Szapary Gyulát; a tulajdonképenit, vagyis azt, kit in petto legközelebbi miniszter elnökek igrének maguknak, nem nevezik meg. És ebben van az önkénytelen komikuma ennek a szereplők részéről igen komolyan vett háborúsi játéknak.

Ha az ellenzék Tiszát végre szerencsésen elmozdította a miniszterelnökségtől, állásából ki szorította, elűzte, a tarpeji sziklán lelökte: miért nem teszi utódává a győzelmes párt a saját vezérét? Miért keresi a legközelebbi miniszterelnököt azok közt, kik Tisza Kálmánnal egészen egyetértenek, — hogy ellenzéki kiejtéssel éljünk, — veie egy kötélen buznak? Miért tesz fel magáról az ellenzék megfoghatlan szerénységében oly csekély vonzerőt? Hisz gúnynyal és haraggal telve állítja, hogy Tisza csak akkor fog helyéről tagítani, mikor kell, a mi nem jelenthet mást, miat mikor az ellenzék elhódította tőle a többséget: miért tekint hát el e győzelemnek parlamentárisan és alkotmányserűen elkerülhetlen azon következményétől, hogy a visszalépő miniszterelnök hivatalutódul az ellenzék notórius vezérét ajánlja a koronának? Ezen rejteljes jelen-ség magyarázata azon körülményben van, — írja a „Pester Corr.“ — hogy az ellenzéki miniszterkészítők nagyon jól tudják, hogy mily kevés kilátásuk van, sőt hogy semmi kilátásuk sincs, hogy pártjuk Tisza Kálmántól a képviselőház és a nemzet többségét elértesse, neki rendes uton döntő, erkölcsileg lesújtó vereséget készítsen, — hanem inkább megingathatlan szilárdon áll e fény: hogy Tisza Kálmán a kormány éléről nem akkor fog távozni, mikor kell, hanem mikor szabad lesz neki.

Tizenöt év óta vezetí Tisza Kálmán Magyarország állami ügyeit, az országot a legmélyebb pénzügyi és morális zűlétségből fölemelte s azon szivonlra helyezte, melyen ma áll, ismerve s elismerve egy nagy, erős, önállóan nemzeti államnak, mely, mintú államisége, nemzeti s modern európai politikája megtámadhatlan lett, magát a legmesszebbmenő reformokkal megajándékozni s emellett államháztartását teljes egyensúlyra hozni készűl. Valóban, oly munka volt ez, mely meg a legszivósabb titánt is kifárasztalta s ha még azok az örökre sajnálni való gyalázatos hecczek járultak hozzá, melyeket az ellenzék e nagy államférfi s hazafi ellen a tavaszszel hozott szinre, bizony nem lenne csoda, ha Tisza meg lenne undorodva s egyszer végre önmagára, a saját jólétére is gondolna s eleresztiené a kormány rudat. Nem teszi, mert nem szabad tennie, mert az önzetlen odaadásnak az a harafias érzete, mely őt eddig is hivatalában tartotta, maradását ma még szigorúban parancsolja, s iní valaha.

Igen! Tisza nagy szellemének, szerencsés kezének köszönhetően, hogy Magyarország most minden erejével, előnyökkel és képességekkel bíró kormánya van, hogy hozzáfoghat az államnak alapjaiban való reformálásához, a legmagasabb állam-népválasztó szintjére leendő emeléséhez. De éppen a kapacitások e miniszteriumának, melyben oly sok legkidorodottabb egyéniségű s legfontosabb sajtóterületű férfi van, van legsürgősebb s legelengedhetetlenebb szüksége egy legmagasabb tekintélyű főnökre, kimeríthetelen, kiegyenlítő, kiegyenlítő erejű szellemre. Késztelenebbül áll most, mint valaha, hogy ő nem akkor fog menni, mikor mennie kell, hanem mikor szabad lesz.

És tudja az ellenzék is. Ezért kiált fel a komikus kétségbeesés egy roppant szenvedélyesen: ez az ember csak akkor fog menni, mikor mennie kell; ezért nem hiszi ő maga sem, hogy oly hamar kelljen mennie; végre — igen kedve ellenére, — ezért tesz meg utódjait csupa olyanokat, kiknek kinevezése mindig csak azt bizonyítja, hogy Tisza csak akkor ment, mikor mennie szabad lett, mikor a mű már a rekonstruált kabinet nagy talentumával is a legjobb haladásban és minden frictio ellen biztosítva volt. Mert ha csak akkor akarna leköszonni Tisza, mikor kell, úgy bizvást élte fogtaig tényleges miniszterének és pártvezér maradhatna.

A jövő ülésszak.

Még jó időbe kerül, írja a „Pester Corr.“ egy, a jövő parlamenti ülésszak alakjáról és tartalmáról szóló elmélkedésben, míg Magyarország választott, kinevezett, és születtett törvényhozói munkához fogtak. A pártok fejei is még nyaralnak, vagy klimatikus gyógyhelyeken tartózkodnak s általában pihen a polémia és a politikai szóváltás. Még a hírlapok is, legyenek bár még oly buzgó, vagy túlbuzgó organumai a pártoknak s pártvezetőknek, még a hírlapok is csak monologokat tartanak különben vitás témák fölött, és a monologok mindig szelidebbek, mint a dialogok. Mindamellett, ha jól figyelünk, már ma tisztán hallhatunk ily hangokat, melyekből következtetést vonhatunk a legközelebbi ülésszak jellemére. És e hangok, — a „Pest. Corr.“ hazafias örömmel konstataja, — lágyak, békések, sokat ígérők.

Igy mindenekelőtt az a mi kormány-körökből a miniszteriumnak az országgyűlés elé leendő betérjesztés végett előkészített javasatairól hallatszik, alkalmas arra, hogy a szabadelvű párt reményét emelje az ellenzék hullámokra csillapító olajat öntsön. Mindenekelőtt be lesz váltva Tisza miniszterének azon ígérete, hogy a jövő 1890. évre deficitmentes költségvetés fog az országgyűlés elé terjesztés. És pedig a miniszterelnök, akkor a pénzügyeknek is ideiglenes vezetője, ezt az ígéretet nem mint feltétlent tette, hanem elővigyázatosan, mint mindig, ha szól, azon tentatással, hogy mi rendkívüli sem tolu az ő jóakarata s ennek érvényesítése közé. Már pedig elég sok rendkívüli jött közbe s hogy csak egy igen szomorú esetet említsünk, az aratás igen rossz volt annyira, hogy több vidéken notórius inségtől kell félni.

A mi pedig a kormány enagy tetterre különös fényt vet, az azon körülmény, hogy az államháztartásban az egyensúly semmiesetre sem mesterségesen, a nemes és hasznos állami kiadások rovására lett kikényszerítve, hanem inkább teljes figyelembe vannak véve a reformok s a költségek, melyeket azok természetesen megkívánnak. A kiadási rovat még van állapotja a nélkül, hogy az egyes szakminiszterek és a pénzügyminiszter közt a legeszekebb frictio történt volna. Hiszen Wekerle maga is par excellence modern államférfi, teljesült minden európai reform-ért.

Ennyt arról, mi a kormányt s vele mindenesetre a szabadelvű pártot is illeti. A mi az ellenzékét illeti, annak részéről is kellemes hangokat hallottunk, melyeket a jövő ülésszak alatt előreláthatólag hallatni szándékszik. Így pl. a mérsékelt ellenzék egyik organuma a napokban határozottan tiltakozott egy pártja jövő magatartásának szentelt cikkekben az ellen hogy gróf Apponyi s azok, kik vezetését követik, normalis viszonyok közt a legelősebb hangnemben nyulnának, vagy hogy a miniszterelnök elleni személyes ellenzékéből annyira mennének, hogy a saját programjuknak is megfelelő reformokat megtámadjanak csupán azért, mert azokat a kormány hozza szövegre. Többet Tisza nem kíván. Ha a politikai okosság és a törvényhozói komolysággal az ellenzék szónokok Tisza ellen ismételen személyes támadásait folytonos alkalmazását, csak a tárgyalás rendes menetét ne gátolják s ama parlamentben nem való botránnyokat ne segítik elő, melyek aztán magára a parlamenti illemteték árnyékát. A közigazgatási reform bizonyítva fel fogja kelteni a méltóval

legnagyobb mértékét. Annak tárgyalásakor illendőség szerint szövetkezhetik-e vele a mérsékelt ellenzék a köteles lehet-e botránnyokat támogatni oly reformok meg-
használták a jövő ülésszak magatartása méltóságos lesz, a mi mindig megerdemli, hogy nagy megnyugvással regisztráltsák s mindenesetre élvezetes előzést adja az országgyűlés legközelebbi törvényhozói működésének.

Különfelek.

Jótékonyág. Megyéspüspökünk Hornig Károly báró, városunkban tartózkodása alkalmából atyai áldott jószívét tekintve is nyilvánította, amennyiben a szegények és egyes jótékony egyesületek között 500 forint osztott szét.

Városi képviselő gyűlés. Nagy-Kunizsa város képviselőtestületének szept. 12-én tartott közgyűlésén a tárgyszorot gyorsan lefolytatták. Az 1890. évi városi költségvetés egyhangúlag és minden észrevétel nélkül elfogadotván a megyéhez felterjesztetni határozották. A legtöbb adófizetők listájának kiigazítására és a választók névjegyzékének összeállítására bizottság küldetett ki. — **Dr. Pick Albert** városi orvos helyettesítésére a legközelebbi választásig **Dr. Gerő József** választott meg.

Hercegprímás ő eminentiáját szerdára várak Sümegyre. Mint nekünk írják a város nagy előkészületeket tett a hibornok hercegprímás fogadtatására, ki megyés püspökünkkel látogaja meg Sümegen.

Személyi hírek. Festetics Tassilo gróf családjával mult szerdán Keszthelyre érkezett. A pompás grófi palotában és parkban most élénk, mozgalmas élet honol. — **Báró Hornig Károly** veszprémi megyés püspök csütörtökön, i. hó 19-én Keszthelyre megy, meglátogatja Festetics Tassilo gróft, azután fogadja a keszthelyi hatóságok és testületek tisztelgését. A püspök hír szerint csak egy napra megy Keszthelyre Sümegről s oda este vissza is tér.

Az utolsó világhírlapírói kirándulás. A máv. városi menetjegy irodája tekintettel arra a rendkívüli érdeklődésre, melylyel az eddigi három párisi kirándulás találkozott s különösen arra, hogy kereskedők, iparosaink, gyárosaink leginkább a bekövetkezett őszi évadot tartják magukra nézve a legalkalmasabbnak arra, hogy Párisba utazzanak a jövő hónapban október 10-én rendez még egy, s azuttal utolsó kirándulást Párisba. E kirándulásra, ép úgy mint az elsőkre, lehet jegyet váltani teljes ellátással 8 napra, vagy a nélkül, megjegyezvén, hogy az ellátás módja akként van szervezve, hogy a turista választás Párisnak mintegy 20, különböző pontokon fekvő vendéglője között, s így nem kell az étkezés miatt abba a fogadóba, a hol lakik, visszatérnie. Több ilyen vendéglő magán a kiállítás területén is van. A kirándulás jegyei 30 napra érvényesek. A részvevők árai, valamint egyéb részletek felől készséggel nyújt felvilágosítást a menetjegyiroda (Budapest, Hungaria szálló), mely kívánatra bárkinek megküldi a kirándulás részletes programját is.

Templomszentelés. Meghatóan szép lélekemelő ünnepély folyt le az elmúlt szerdán délután 4 órakor **Pácán**. Az ottani zsidó hitközség ugyanis nagy áldozatok árán templomot épített és azt szerdán avatta fel, a felavatási aktsura Dr. Neuman Ede nagykanizsai főrabbit kérve fel, ki készséggel vállalkozott a szép és fontos ténykedésre. Az ünnepélyes aktsur programmszerűen folyt le. A bezárt templom előtt az iskolás gyermekek kepeztek sorfalat élükön a tanító, ki a község előjáróival a templom elé érkező főrabbit rövid szavakkal üdvözölve, átnyújtja neki a templom kulcsát, hogy azt kinyitva felavassa és rendeltetésének átadja. A templom előtt ekkor már a község apraja nagyja összegyűlekezett volt, s nagyszámú közönség vallásünnepséggel, mely — a templom felnyitását — azt az utolsó zúgig betöltötte. A felavató beszéd egy óra hosszat tartott, s úgy kitűnő szerkesztésű, mint lelkes tartalmánál fogva — mely a zsinagoga feladatával foglalkozott — mélyen meghatotta a hallgatóságot. Ugyanez alkalommal esketés is történt az új templomban, s utána lakoma a lakodalmas házban. Kiemelendőnek tartjuk a mozzanatot, hogy liles, pacsiai plébános a lakoma alkalmával lelkesen felköszöntötte Dr. Neumann főrabbit. A felavatás jelen volt a járás derék főszolgabírája is. Dr. Neuman Ede két szép koszorút kapott két lelkes pacsiai hölgytől a templom-felavatás emlékére.

A nagy-kanizsai 6 osztályú polgári fu-iskolába ez évben 147 tanuló iratkozott be.

Ingyenes népkönyvtár. A helybeli ingyenes népkönyvtár a jait ismét megnyiták. A szokott helyiségben s a szokott időben adatként ki ismét a könyvek. Megemlítjük egyuttal, hogy a ven-

déglői és kávéházi helyiségekben perselyek vannak felállítva. Ajánljuk ezeket olvasóink figyelmébe.

Időjárásunk az utóbbi több napig tartó esőzések után egészen észre-
vált. Pedig most kellene nálunk is még egy kis meleg jöjjön, hogy a szőlő meg-
érhessen, mely amugy sem valamely nagy-
nyon is biztató kilátásokat nyújt.

Hadgyakorlatok. A Budapesti vidéken tartandó nagy katonai hadgyakorlatokra a Keszthelyen állomásozó „m. kir. honvédelmi társaság is elvonult mult vasárnap d. u. t. hó 8-án. A délceg hadiukat a városból sokan kikísérték. A vasúttalomás előtti térségen a vitéz őrnagy ur tisztelkedést vezényelt s utána imázást, mire megharsantak a kürtök. Ez oly megható jelenetet idézett elő, hogy szem nem maradhatott köny nélkül. A huszárok Szt. Györgyig mentek lóháton, onnan a déli vasúton Budapestre mentek, innen pedig Vecsésre. A gyakorlatról szept. 26-án térnek vissza.

Bérmátias Z. Apátiban. Báró Hornig Károly megyés püspök ur ő méltósága i. hó 10-én Zala-Apátiban, hol érkezésekor nagy fényvel és pompával fogadták. A bérmátias társaság előtt diadaloktat állították, a házban a lépcsőház és folyosók délszaki növényekkel voltak díszítve. A bérmátias délből ért véget, azután lakulási ebédhez ültek, mely alatt szikrázott a szellem; durrogtak a pezsgők. A püspök Z.-Apátiból Sümegre tért pihenni.

Rablók. Három fegyveres csavargó i. hó 8-án egy karosí emberrel meg-
támadott s pénztől, ruhájától megfosztva jól elverték s aztán elbocsájták. A rablók közül kettő alacsony barna, a harmadik magas, barna, mind nadrágot viseltek.

Járvány. Keszthely város területén a ragályos száj- és körömlajás járvány-szerűleg fellépvén, ennek következtében a járvány tartamára Keszthelyről és Keszthelyre a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések hajléka beillatott. A városból más határba szénát, szalmát, trágyát kivinni sem szabad. A mérsárosoknak és marhakereskedőknek a városban levő istállóba bemenni tilos. Megbetegedett tehén tejét eladni, vagy felhasználni tilos. A tialom át-
lépői szigorúan tognak büntetenni.

Tíz ütött ki i. hó 13-án reggel 8 és 9 óra között a Rakóczi és Hunyady-utca sarkán. Dolmányos Szódi György pejtája gyuladt meg ismeretlen okból. Szerencsére a patta teljesen magánosan állott s így a tűz lokalizálása — mert különben is esendes idő volt — semmi különös nehézséggel nem járt. Egy óra alatt a tűz teljesen el volt oltva.

Betörési kísérlet. Bien József tapolczai kereskedőnek üzletét akarták jó madarak meglátogatni. Be is törtek a boltba, de a házi gazda felébredvén, lármát csapott, mire a tolvajok megugrottak, még mielőtt valamit elemelhettek volna.

Rablógyilkosság. Filák Forgó József galambokit marhakereskedőt, mikor a legutóbbi zala-apátii orsz. vásárról hazafelé ment, ismeretlen tettesek megtámadták és meggyilkolták. Négy drb marhalevelet és kenyéret vettek el a gyilkosok. Pénz nem volt nála, mert véjének adta, ki az uton elmaradt tőle.

Micsoda szert használjunk? mindig azt, mely régen már mint jó ismeretes gyomorbetegség ellen bizonyára **Dr. Rosa Hebalzsama** Fragner B. gyógyszeráról Prágában régóta mint a legjobb ismert, mert már 30 év óta az egész birodalomban mindenki kipróbálta becsületes Kapható minden gyógyszerárban.

Közegészség.

Elénkebben s behatóbban, mint valaha, foglalkozik kormány s közvélemény a közegészségügygel. Teleki Géza gróf belügyminiszter lankadatlanul látogatja a közműtetteket, vizsgálja azok működési képességét s hajlamát, megkeresések, leírások s intések követik egymást bizonyítékul szolgálva ama mely komolyságnak melylyel a miniszter ez ügyet vezeti, megkövetvén, hogy mindazok, kik arra hivatják, azt ugyanoly komolysággal gondozzák s ápolják.

Milón a „Pester C.“ mint egyike a közvélemény ama organumainak, melyek kötelességüknek ismerik, hogy a buzgó minisztert üdvös igyekezetében támogatás, meglegedéssel vesz tudomást az érellyes tevékenységéről, melyet a kormány kiejt; ezerszerinek tartja az ügy érdekében, hogy a társadalom figyelmét is felhívja s ráterelje az egészségügyre. Az állam sem tehát mindent, intézkedéseivel csak a szegényesek gyámolítására irányulhatnak; a tehetősebbeknek sajátmaguknak kell magukat segíteniük.

Most, hogy az ország határain belül a zónatarifa a távolságot ügyszólván teljesen elenyésztette, Budapest meglátogatása oly olcsó a kényelmes vállalatú lett hogy mindenki, a ki a magasabb tudás és tehetség törzssait, melyek a fővárosban csergednek, fölkeresni óhajtja, arra könnyen s az eddiginél sürűbben határozhatja el magát. A „Pester C.“ e körülményt az egészség általános és tökéletes ápolásának szempontjából mérlegeli s figyelmezteti a közönséget, hogy nem csupán súlyos megbetegedéskor, mikor az utazás különben is föltötte bajos, hanem könnyebb esetekben

is, midőn kevesebb fáradsággal jár a hely-
nek a fővárosba szállítása, látogasson el a fővárosba az itt lakó szaktekintélyek és mintaintézetek fölkeresésére. Nevezetesen a testgyógyászati és vizsgyógyászati ter-
reá nincs Budapestnek pára. A **Fischer Viktor**, azelőtt Fischhoff-féle intézet a városligetben akként van felszerelve, hogy ott mindenféle izületi lobb, sérv, fizomollás, az emberi testen keletkező diffommitás a világhírű Hessing féle rendszer szeriut gyógyították. Az intézet nyitva áll gazdag és szegény számára, pártalan műszereit s a leggodosabb orvosi consultatió oly mérsékelt áron ajánlja, hogy a kevésbé tehető is igénybe veheti. A műszereket ki is kölcsönzik s annak, ki azokat használja, csak időnként fel kell rándulnia, hogy a haladó gyógyulásnak megfelelőbb műszerekkel cserélje fel a régieket.

Hány gyermek megy tönkre csak azért, mert tagróvidülési, vagy diffommitási bajától szakavatott kéz idejében meg nem szabadította? Hány embernek kell kínosan szenvednie, mert baja orvoslását a vidéki orvos kevésbé gyakorlott kezére bízta a beteg tagjait meg a régi mód szerint készült műszerekbe illesztették? Ez ma már elkerülhető; itt a főváros és a modern tudomány vívmányai; itt a zónatarifa olcsó díjaival Használják tehát!

Irodalom.

Előfizetési illetőleg megrendelési felhívás „Törvényhatósági Naptár 1890-iki folyamára. A mult évben megindított „Törvényhatósági Naptár“ a közönség oly meglepő pártolásban részesíté, hogy e vállalat folytatását elhatároztam, s van szerencsém ezennel az érdeklőkörök becses figyelmét felhívni a sajtó alatt levő II. évfolyamra. Azon önézetes vallomással állhatok a t. közönség elé, hogy Naptárunk első évfolyamában többet nyújtottam, mint a mennyire magamat köteleztem, s hogy így kiérdemeltem azon méltánylást, melyben az részesült. Naptárunk ajánlására felemlitem, hogy azt nm. gr. **Teleki Géza** belügyminiszter úr 47281/1889 számú rendeletében a belügyminiszterium fennhatósága alatt álló összes hatóságok figyelmébe ajánlotta, nm. gr. **Csáky Albin** vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1888. okt. 22-én 1650/1889. eln. számú átiratában a miniszteriuma keretében tartozó összes egyházi és világi hatóságoknak melegen ajánlotta, s hogy Budapest főváros polgármestere 1888. szeptember 7-én 1.274/1888. eln. sz. körlevélben az összes fővárosi hatóságoknak, hivataloknak s intézeteknek mint oly segédkönyvet ajánlotta, mely a közigazgatás terén működőknek hasznos szolgálatokat tehet. A sajtó alatt levő II. évfolyam tetemesen bővebb lesz az elsőnél; míg ugyanis abban csak Budapest főváros törvényhatósága volt a magateltjes egészében felölelve, a sajtó alatt levő II. évfolyam, a fővároséhoz hasonló keretben fogja közölni az összes megyék, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok, s a nagyközségek képviselőletét és tiszt. karát. Az általános cziuntár is tetemesen fog bővülni, s e tekintetben elég lesz arra hivatkoznom, hogy úgy a mint a mult évben Budapest főváros hatóságainak ügykörét közöltem, togon az új folyamában a miniszteriumok s azok egyes osztályainak működési körét is ismertethi. Ezen bővítések folytán a II. évfolyam 20-25 ívvel terjedelmesebb lesz az elsőnél.

A II. évfolyam tehát tartalmazni fogja a) a naptári részt, b) Magyarország általános cziuntárát, c) Magyarország törvényhatósági cziuntárát, d) a Hasznos tudvalók rovatát. A naptár almanachszerű része gr. **Teleki Géza** bel. gr. **Csáky Albin** vallás- és közoktatás- dr. **Wekerle Sándor** pénzügy- és Szilágyi Dezso igazságügyminiszterek, továbbá **Darvas Imre** Abauj torma, báró **Kemény Kálmán** Alsó Fehér vármegyei főispánjainak, végre **Comáromy László** Abauj-Torna és **Csató János** Alsó Fehér vármegyei alispánjainak arcképeit és életrajzait, s a két vármegyeinek cziuntárát fogja közölni. A diszes kiállítás Naptár ára vászonba köve 1 frt 50-kr. lesz, bolti ára pedig 2 frt. Az előfizetési ár csupán szeptember végéig marad érvényben. Kérem az előfizetési, illetőleg megrendelési leveleket, azok vételétől számítva 2 hét alatt a Pesti könyvnyomda-részvény-társasághoz, mely a Naptár e II. folyamát is nyomtatja, beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt intézkedhessem

Közgazdaság.

Időleges sajtókiállítás (sajtóvásár.)
1889. október havában.

1. A ludapesti kereskedelmi muzeum a városliget nagy iparcserzőknek időleges kiállítások számára fenntartott részében sajtókiállítást (sajtóvásárt) rendez, mely folyó évi október hó 1-én megnyitják és október hó 31-én bezáratik.

2. A kiállítás czéja: a fogyasztó közönséget, valamint a kereskedőket a hazánkban termelt sajtótermékekkel

ÉRTESÍTÉS.

Gundel János

István főherceg szállodája
Budapest, Ferencz József-tér

I. é. augusztus 2-án kelt közleményemre hivatkozva, melyben a fővárosnak a legszebb helyén fekvő **István főherceg** című szállodámra (a láncz-hiddal és a királyi palotával szemben) a t. közönség figyelmét felhívtam, van szerencsém a m. nemességnek és a t. cz. utazó közönség — tisztelt barátaim — és ismerőseim szíves tudomására hozni, hogy szállodámat a jelenkor igényeinek megfelelőleg teljesen átalakítottam és konyhámat a pinczemet a legjobban berendeztem. Nem kíméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy a nagybecsült utazóknak kellemes otthont nyújthassak, és ezennel átadom **István főherceg**-hez címzett szállodámat a t. utazó közönség szíves használatára.

Mély tisztelettel 459 2—3

Gundel János

István főherceg szállodának tulajdonosa.

„Zacherlin“

a legkitűnőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitűnő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból, szállókból valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névalírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papírzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl Specialitás!“

Nagy-Kanizsán kapható Fesselhofer J. urnál.
Schwarz és Tauber uraknál.
Strem és Klein uraknál.
Rosenfeld Ad. urnál.
Marton Adolf urnál.
Preslmayer és Deutschnál
Armuth Nathan urnál.

Alsó-Lendván kapható Fuchs Ferdinánd gyógyszer.
Csáktornyan „ Strahia testvéreknél
Göncz L. gyógyszer.
Graner testvéreknél
Csurgón Hafner Albertnél
Pacsán Schleifer M. G.

207 10 - 10

ZACHERL J. Bécs,

Budapest 1885. Nagy dísz okl. N.-Palánán 1887. Aranyérem London 1878. Díszoklevél.

Bécs 1873. Erdem-érem **Csik** József Paris 1867. Bronz-érem
cs. és kir. kir. remél Port- szab. első szel-land cement

és vízhatlan mész-gyár
BECSINBAN.

Központi iroda és raktár:
Budapesten V. k., Rudolf-rakpart 8. szám
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyeimébe saját gyártmányu

Portland-cement
és vízhatlan meszt

melyek mindekor egyenlő jó minőségben szá-
lítatnak. 341

Arjegyzék s magyarázat ki-
vanatra készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872.	Ujvidék 1875.	Szeged 1878.	Trioszt 1882.
Ézüst érem.	Arany érem.	Erdem érem.	Arany érem.

**Könnyű kereset
tőke és koczkáztatás nélkül**

érhető el **mindenki által**, ki a megengedett sorsjegyekre törvényesen kiállított részletek eladásával **magas jutalék mellett** kíván foglalkozni. Ajánlatokat elfogad:

Az „Első magyar Iparbank“ váltóüzlete
Budapest, IV. ker., Deák Ferencz-utca 5. sz.
455 4—6

Kedvező alkalom

oly egyéneknek, kiknek kiterjedt ismeretségük van. Oly személyek, kik egy könnyen elárusítható cikk eladása által jó keresményre akarnak szert tenni, felkéretnek, hogy címüket jelentégi foglalkozásuk felemlítése mellett sub: „Alkaikom“ Hausenstein és Voglerhez Bécs l. küldjék. 465 1—1

Klement János veje

Gröber Lajos

kosárfonódója. 474 1—2

Műkosarak, virágtartók, gyekénybutorok nádkalitikák, utazó bőröndök, ruhaállvány gyermekkocsi stb. dús választékban.

Munka ezüst éremmel jutalmazva.

Az üzlet 1848 óta áll fenn:

Budapest IV. kigyó utca 6. szám.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az élemedvek s annak folytán a vérnek tisztítására és tétele állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a leg gondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyús felbűtögés, vértótlás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy behísonyult, megbáhalód hátszerévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalzsam” minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” oximzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felelő pedig az ide nyomon ott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

Védjegy. főraktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205—III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van rakítár ezen életbalzsamból. 329 — 26

Ugyanott kapható:

„Prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hányillatkozáttal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő-gyuladásánál, a tej-tespadásnál s az emlő megkeményedésénél szűléskor, kelevény-nél, vérdaganatoknál, genyes sakadékoknál, pokolvaruál, körömgyök-nél, az ugynevezett körömféregnél, ekeményedéseknél, felpuhadásoknál mirigy-daganatoknál, zárdaganatoknál, ízületi tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekeményedést, felufadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kierezi és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcs-öt sokszor utánozták, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga címszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartónba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Brünni készítmény, finom posztó- és atucziák szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

székhelyi társaság mellett:

457 — 20

Hölgy posztó egész gyapju, minden új divatú szatukban dupla-széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős leavásztaból eszkekkel 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cm-t széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80. — 1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/4 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/4 nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojttal 3 frt 50 kr.
Ruha-baroet legdivatosabb váasztekban 10 mtr. 3 frt	Czerna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 5 frt	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem-rojttal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és lebentyűvel, minden színben teljes nagy 1 db 1 frt 30 kr.	Egy lópokróc legjobb készítmény 19) cm. hosszú 130 cm. széles 1 d. 50.	Hollandi futószőnyeg-maradék 10—12 mtr. hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török- minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy fiaker pokróc 90 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvaszon 1 db 30 rőf 1/4, 4 frt 50. 1 db 30 rőf 1/2, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 drh 2 frt.	Ragusa Divatszövetek duplaszéles, jelmex-ruhák, minden simaszínben úgy sávos, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvaszon, 1 db 1/4 széles 30 rőf 6 frt
Normal-ing teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-fejkendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 30 rőf I A 5 frt 50. legjobb minőségű 6 frt 50.
Posztó-portéka és gyár-állomány.		
Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 maradék 3,10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2,10 mtr. teljes téli kabátra, fekete-ben, barnában és kékben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3,10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.
Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2,10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.		

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékáért és pontos szállításért kezeség vállalatik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlenül.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

GLYCERIN-FOG-CREME

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

A fogak szépsége

KALODONT

F. A. Serg fia & Társa

cs. kir. udvari szállítók Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 — 52

Szerkesztőség:
Bathfay- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Bérmontion levelek csak ismert korszakból fogadtattak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 ft. — kr.
Félévre	2 . 50 .
Negyedévre	1 . 25 .

Hirdetések jutányosan számoltattak.
Arverési s egyéb hivatalos hirdetések 80 kr. belyagdijon felül 100 szög 1 ft. szantal minden szöveg egy fél kr.

Nyitlitter pótlósora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A hadastyán-egylet.

Azt lehet mondani, hogy ma-napság valóságos lázas gyorsasággal alakulnak egymásután a különböző irányú, czélú és törekvésű egyesületek.

Aki a világ folyását, a világban történő dolgokat egykedvűen veszi, aki nem kutatja az események logikáját: az egyszerűen azt mondja, hogy megszállta az embereket az egyesület alkotási mánia. Hűhónak, egyesek szereplési viselkedésének tekinti az egyéneknek valamely czéla való egyesülését. Az ily szempontból ítélő és gondolkodó ember — igen természetes — nem talál az egyesületek keletkezésében semmi fontosságot: nem látja be, hogy azok a társadalom belső alakulásának, belforrongásának eredményei.

A társadalomban elő egyének mindegyikének megvan a maga törekvése egy vagy más irányban. Ha egy ily egyén valamely törekvését megvalósítani akarja, önkéntelenül érzik, hogy maga egy egyén a társadalom küzdő terén általánosabb halásu törekvéseket nem valósíthat. Ez azután arra sarkalja, hogy szándékát, törekvését kifejezi, nyilvánossá teszi, hogy a vele rokon-törekvésű egyéneket, mint társadalmi erőket, maga köré tömörítse.

Igy történik az egyesülés. Így keletkeznek az egyesületek, Minél erősebb a társadalom belső forrongása, minél erősebb a társadalmi létküzdő, — annál inkább tömörülésre vannak utalva a rokon-törekvésű, rokon-gondolkodású egyének; annál nagyobb mérvű az egyesülés; annál lázasabban alakulnak az egyesületek.

Aki tehát a korunkban oly lázas gyorsasággal alakuló egyesületek létüket mélyebben keresi, kutatja, aki

az események, dolgok logikáját fűkészi, — az csakhamar be fogja látni, hogy minden újabb keletkező egyesületnek létoka a társadalom belső alakulásában, belforrongásában van. A létjogért küzdő egyének tömörülései azok, sajátos czélok elérésére

Minél általánosabb érdekeket ölel föl valamely egyesület; minél általánosabb érdeklődő czélok elérését tűzi feladatául; annál több küzdőre számíthat; annál biztosabban lehet arra számítani, hogy az érdek-küzdőleg egyre több egyént fog zászlója köré tömöríteni. Ebben leli magyarázatát az, hogy egyik egyesület csak vegetál, mert szűkkörüli érdektörekvéseknek nyitott teret; a másik pedig virágzik, sok tagot számlál, mert általánosabb érdeklődő czélokra tűzött lobogójára.

A hadastyán egyletek keletkezése nem mai dolog. Egyik, másik városban már szép virágzásnak örvendenek azok.

Nálunk alig pár éve alakult meg a hadastyán egylet. És mondhatni: mindjárt keletkezése stádiumában meglehetősen erőnek örvendett. Ezt természetes dolognak találjuk, tudva, hogy a hadastyán-egylet oly czélokra irt lobogójára, mik majdnem mindnyájunkkal közösek.

Mióta az általános hadkötelezettség kimondatott, mióta tehát a katonakodás mindnyájunknak sorsa, kötelessége, különösen pedig mióta a népfelkelési törvény a számandó nyomorultak kivételével minden egyént katonává tett; a hadastyán egylet oly egyesületté lett, melynek mindnyájan tagjaivá lehetünk nyugodt lélekkel; mert különben itt oly czélokra tűzött maga elé, mely után minden ember kivétel nélkül törekszik: az özvegyek árvák, betegek gyógyítását, az elhaltak tisztességes eltemetését.

Azért igen természetesnek találjuk, hogy az alig pár éve keletkezett egyesület városunkban is egyre erősből s hova hamarabb szép virágzásnak fog örvendeni.

Rövid idő alatt vergődött oda, hogy saját zászlót szerzett be, melynek felszentelési ünnepsége ma (szept. 22-én) megy végbe. Az ünnepség programját lapunk más rovatában tesszük közzé. E helyen csak létjoga, érdeme szerint méltatni és üdvözölni óhajtottuk a szépczélú egyesületet, mely kétségtelenül jövőre érdemes a melynek ma felszentelendő lobogója köré mindegyre tömegesebben fognak sorakozni.

Lengjen az mindenkor magasan az édes hazza és nemzetünk érdekében!

Enquète a keresk. miniszteriumban. A miniszter által ipari és kereskedelmi ügyekben egybehívott enquète a következő négy kérdés iránt fog nyilatkozni:

1. Szükséges-e egyáltalán s esetleg mily irányban a keresked. és iparkamarákat illető törvénynek megváltoztatása? — 2. Minő rendelkezések volnának szükségesek a kézmű és gyári ipar emelésére és új iparágak behozatalára? — 3. A kézmű és ipari termelésnek honi területen miképen biztosítható és fokozható a legjobban a piac? — 4. Minő nézeteket és óhajokat táplál az enquète kereskedelmünkre nézve? Az ezen enquète-hez meghívott országos iparegyesület összes szakosztályai a fentebbi kérdések megbeszélésére czéljából e hó 20-án délután 4 órakor közös értekezletet fognak tartani.

Három tartalomdús szó.

Ma a mi dicső királyunk az, kinek az európai fejedelmek közt a pátriarcha szerepe jutott s ő be is tölti azt, méltóan és jóságosan, mint a milyen egész valója. Meg is felel ennek a pátriarchális módnak az, hogy a király valahányszor közelebből érintkezik a néppel, fogadja a legvénebbeket, kik birják annak bizalmát és bölcs szavakat intéz hozzájuk, melyek küldöik fölének s az egész nemzetnek vannak szánva.

E szerint mi feltűnő sincs abban, írja a Pester C., hogy ő Felsőge a had-

gyakorlatokra Kisbérre érkezvén, ama vidék népének előkelőit és szövívoit fogadta s üdvözlőleltre márkáns, mely benyomást keltett beszéddel válaszul. Három tartalomdús szó világlik ki a királyi válaszból, utmutatva a legközelebbi időre: testvériség a közigazgatás reformja, segítség a szűkkörülieknek.

És e szavak mindegyike — ezt jól meg kell jegyezni, — nem csupán azoknak szól, kikhez intézve voltak, hanem mindnyájunknak, mert a korona mindenkor a nemzet összességére sugározza lényét, külföldiséget soha nem ismer párt, nyelv, vallás közt.

Midőn a király éppen a katolika egyház híveivel szemben hangsúlyozza a testvériség elengedhetlenségét, áldását, akkor a koronás pátriarcha magasztos szava az minden gyermeknek, kik lélekben mindig körülé vannak, és az éppen testileg is jelen voltak, kik Kisbérre e trón lépcsőjén hódolva megjelentek, csak a megüszelő missió adatot, hogy a király jóságos szavait vigyék meg a népek s maguk legyenek az első, kik azokat érvényesítik. A testvériség mindnyájunk kötelessége és joga is mindnyájunknak, valamint az áldás melyet hoz, javára válik az egész országnak.

Nincs másként a dolog a közigazgatás reformjával sem, melynek közeli jövetelet jelentette a király a kisbéri fogadtatásnak. Erről ama vidék törvényhatóságainak képviselőire szólt s nyomatékon hangsúlyozta az odaadást és önzetlenséget, melyet a reform a municipiumoktól kíván; de szólt ez azoknak is, kik a törvényhatóságokon kívül állnak s nem utolsó helyen éppen azoknak kik idegenkednek a municipalismustól. Ezeknek is odaadást és önzetlenséget fog kelleni tanusítani. Mert a közigazgatás reformja nálunk nem sablon, bevált minták szerint lesz keresztül vive hanem a nemzet geniusának megfelelőleg vagyis kegyeletteljes megóvása mellett annak, a mi a hagyományos institutióban elpusztíthatlan volt s a mit az idő fogja sem emészthet meg. A reform nem német, se nem francia, hanem magyar közigazgatást hoz modern európai elvekkel.

Hogy a király utalása a rossz aratásra s következményeire nem csupán a kisbéri vidéknek szól, az természetes; sajnos, rossz aratás volt mindenütt az egész országban s mindenütt szükség lesz az állam segítő kezére. De nem is csupán a pillanatnyi segély az mire a király a nép figyelmét terelni akarja; a szelid vizsgálat

Tárca.

Arról, a mi nem lesz.

— A „Zala” eredeti tárcaja. —

Nem akarok sokáig illúzióban ringatni — kedves olvasó — hát csak megmondom, hogy bizony savanyú tárca lesz ez, vagy ha azt akarod keserű. Az eredményre nézve éppenségesen mindegy, akár savanyú, akár keserű lesz.

Megvárattam illúziódat, mert nem lehetetlen, hogy a czim után itélve, azt hittem, hogy olyan problémát kísérek meg itt megoldani, mikor arról akarok szólni a mi nem lesz, mely mélységével legalább is vetekedik az Eiffel torony magasságával s eszmeimmel valahol azoknak a mezőségeken bolyongok, melyeken a persimimusz ritkább példányai teremnek. Szó sincs róla! Szeptember közepén 5° R. mellett a fagypont felett oly kevés a böleselkedési hajlamom, s annyira nincs kedvem arra, hogy a magasabb régiókat felkeressem, mert tudom, hogy ott még hidegebb van mint itt lenni, hogy inkább nagyon prózai, nagyon is földi dolgok foglalkoztatják elmémet.

De minden dolognak van eleje. S ha az elejére gondolok annak, a mit elmondandó vagyok, meg kell valtanom, hogy nagyon kevéssé, és nagyon megtámadható posztóm van. Már maga a czim is oppositóra hív fel. Arról beszélni, a mi nem lesz. A józan ész feltétele szerint az a mi nincs, még mindig lehet s a mi van, az valamely időben lesz. Az a dolog tehát, a mi nem lesz, alig határozható meg előre, legfeljebb olyan lehetetlen dolgokról mondható ez, a mik általában a képtelenségek köré tartoznak; habár az emberiség története általában gazdag oly példákban, melyek azt bizonyítják, hogy lehetetlennek tartott dolgok is lettek, és képtelenségek is léteztek. Még

sajátságosabbá válik azonban a dolog az által, hogy azt, a miről beszélek s a miről azt mondom, hogy nem lesz, az valójában van. Ez mutatja a nyelv gazdagságát, melyely oly ellentétes fogalmakat is ki lehet jelezni.

Nem bánám, sőt örülnék neki, hogy ha szeptember hó 2-dik felének időjárása dezavouálna. Mert hogyha a kánikulai meleg után ilyen fordulat állhatott be oly hamar, miért ne fordulhatna visszaelé is egyet az időjárás s miért ne szökhethet fel a higany a thermometerban tíz fokkal.

Sejttem azonban, hogy az ősz megint oly hideg lesz, mint tavaly s a tél ismét oly korán fog bekövetkezni, a mi csak fokozhatja ugyan a helybeli népkönyha derék vezetőinek érdemeit, de úgy hiszem senki sem örül neki, de legkevésbé a mi kedves Szt. Györgyegyházunk, melynek várható áldása ebben az esztendőben megint olyan savanyú lesz, mint volt az akkor, nem régeből, mikor azt ékes vagy nem ékes rygmusokban énekeltem meg. Látom hogy a vers nem sokat használt, megpróbálok most prózában, talán elfordítom a veszedelmeit, habár magam nem hiszek benne sokat.

Sejtéd már most te is kedves olvasó, hogy miről szól a nóta, mikor arról beszélek, a mi nem lesz. Szőlőről, szüretéről, borból van szó. De hát a három közül az egyikből van valami, a másik is lesz, mert az elsőből van valami; persze hogy nálunk itt a vidéken nagy valószínűséggel muszika-szó nélkül fogják az egészet megcsinálni, mert ilyen és ennyi szőlő mellett, minek a költéses mulatság. De már a harmadik: a bor, az nem igen lesz; mert a mi lesz is, nem érdemi meg, hogy legyen, s sokan azt fogják mondani, hogyha már van, miért nincs jobb? Legfeljebb cognacot vagy perzsgót lehet belőle csinálni, mert ezeket a

finom italokra akár milyen karcos is jó a művészet litkaaz, hogy miért. Mi nem kutatjuk.

Bizony rossz, szomorú idők járnak szőleinkre. Pedig a phylloxera miatt nem is panaszkodhatunk.

A mi szőleink a phylloxerának nem kellene s meggyünkben eddig is a javát kezdték pusztítani. Erről az oldalról tehát nem tenyegyei veszedelem a mi szőleinket. Annál több bajuk van évről évre az időjárással, mely sohasem olyan, hogy a mi fölkhégeinken valami jobbféle ital is teremjen. Az idén meg éppen kevéssé és rösszra van kiátás. Pedig alighanem ezek a rossz börtérmések nagyban okozói annak, hogy városunkban szaporodnak a szódavizgyártók. Tudják ezek nagyon jól, hogy a savanyú bor csak szódavizvel felérészve válik elfogadható jallá, habár a kanizsai szódaviz nem tartozik a legerősebb italok közé; talán azért, mert olcsó busnak higa levé.

Az egész dologban az az egy a vizsgálat, hogy oly csodateremtések, mint egy Bónsergent Katalin nevű nő a múlt században, miköz az üstökös csillagok, csak hosszú idő után térnek ismét vissza. Ha ez véletlenül most él, és viz helyet a bort szereti, aligha íhatott volna ez esztendőben kedve szerint.

Ez az asszony megérdemli, hogy az elporlott annalesek után emléke feljuttassék. Azt írják róla, hogy e nő már kora gyermekéskében feltűnt kelletlen rendkívül szomjú-ága miatt. Három éves koráig más embereknél nevelkedett s mikor hazakerült csodálkozva vették észre szülei, hogy rop-pant nagy vízmennyiség fogy a házban, s végre azt találták, hogy kis leányuk naponta körülbelül 2 akó vizet iszik meg. Eleintén azt hitték, hogy lezoktatják erről, de sem kedveskedések, sem lenyegedések nem használtak. Bizonyos furfangos ravaszsgal tudott magának vizet keríteni,

hogyha el is akarták tőle venni. Nyáron olyan vizet ivott, a milyen keze ügyébe került, télen havat és jeget. Még éjleire is gazdag készletet tartott magának. Mikor aztán a szőlők részéről e hajjam miatt rosszabb bánásmódban részesült Párisba ment, hol cselédnek szegődött el. Mivel különben jól viselte magát, elnézték ezt a vizivási mániáját, habár 2 akó viz Párisban 6 souba került. 1788-ban (akkor már 9 gyermek anyja volt) a kemény télben naponként 4 akó vizet ivott; csak akkor nem ivott, mikor rosszul érezte magát. Olvasható ez a historia még bővebben Dr. Simmon Medical Facts 68. sz. a.

Mai napság szép pénzt kereshetne valaki ilyen művészi tehetséggel, a minélvel ez az asszony birt; s ha már leánykorában indul vendégszerre, mutogatva nagy ivási tehetségét, nem lett volna szükséges, hogy egy cipészhez menjen nőül.

Azt kérdezde nyájias olvasó, mi összefüggése van e múlt századbeli vizivó nőnek az ideai börtérmésünkhöz? Erre csak azt mondhatom, hogy az összefüggés ugyan nem igen nagy, de ha meggondolja az ember, hogy néhány tucatnyi borivó ember, mint a miú ez a vizivó asszony, s számítva egyre naponként 2 akó bort, nagyon felmenne ennek az ideai bornak ára is, hármilyen savanyú legyen is az. Szerencsére azonban a csodáemberek sorában sok nagy-evő emberről tesz említést a krónika, meg lehetne ivókról is, különösen a sör fogyasztás terén; de olyan dispositiival bíró emberről, ki naponként 2 akó bort ivott volna meg, még nem hallottam semmit. Egyelőre tehát nincs mit félni, s míg ilyen megszülethetnek, és elérhetné azt a kort, melyben annyit íhatnak a borból, addig jobb lesz a termés. Akkor azután bátran neki állhat fogyasztani azt, a mi akkor lesz is, a mi az idén nem lesz.

Scalamander.

Szerkesztőség:
Bathányi- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Bérmunkatlen levelek csak ismert keszkből fogadhatók el.
Készírtok vissza nem küldetnek.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 2 ft. — kr.
Félévre 1 ft. — 60 »
Negyedévre 1 ft. — 30 »

Hirdetéseik jutányosan számítanak.

Árverés a egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. bélyegdíjra felül 100 szög 1 ft. asztal minden szobát egy fél kr.

Nyitlár pótlóóra 10 kr.

Olcso hitelt a kisbirtokosoknak.

Hosszú évek óta a nemzet legjobbjainak gondolkodása tárgyát képezi: Miképen lehetne különösen a földmivelő népnek olcsó hitelt nyújtani? Mert érzik mindenki, hogy az olcsó és könnyű hitel hiánya okozza sokféle gazdasági bajunkat, okozza, hogy a kalamitásoknak jó szerrel elejét nem lehet venni, okozza hátramaradásunkat a racionális gazdálkodás terén s okozza, hogy gazdálkodásunk egyes ágai lábra kapni nem bírnak. Ezeket a dolgokat már annyiszor megbeszéltek theoretice, hogy egész irodalma van a különféle javaslatoknak, véleményeknek, melyek szerint gazdaságunkon segíteni lehetne, gazdasági bajunkat meg lehetne szüntetni.

A mit e szép elméletek közül, különösen a gazdasági hitel terén megvalósítani akartak, s át akartak vinni a gyakorlatba, az vagy csak részben felelt meg a várt igényeknek, vagy egyáltalán utópiának bizonyult. A gazdasági hitelügy mai napig sincsen rendezve, s a különféle hitelszövetkezetek említésre sem érdemes módon segítettek azokon a bajokon, melyeket ők egészen akartak megszüntetni.

Gazdasági életünk még ugyanazon bajokban sanylik, mint előbb, s minden igaz házi meleg óhaját képezi, bárha a földmivelő nép felségítése által sikerülne gazdasági bajainkat legalább részben megszüntetni.

A kisbirtokosoknak nyújtandó hiteltügyre nézve nevezetes enunciaciót tett a m. héten gróf Károlyi Sándor Pestmegye s a kecskeméti vidéki gazd. egyesület által a megyeház nagytermében rendezett gyűlés és borkiállítás alkalmából tartott megnyitó beszédében. A beszéd — melyet a jelen voltak lekesztül éljenekkel fogadtak

— jelzi azokat a pusztításokat, melyeket a phylloxera szőlőinkben tesz, a szőlőbirtokosok nagy részét a tönk szélére juttatva. Fájdalommal kell látnia a hazafinak, hogy a phylloxera által észlelt pusztítások következménye gyanánt nemcsak a szőlőbirtokosok mennek tönkre, hanem a szőlőművelők is, s hogy e miatt az ország több vidékein a nyomor terjed, s a legjobb bortermelő vidékekről a magyar elem kivándorol. A folyt. n terjedő baj ellenében pedig csak gyenge és lassu a védelem, melyet a kormány nyújt, s mely vigasztalást nem adhat. Szólok azon nézetben van, hogy nálunk is úgy mint másutt, hábor nagy áldozatok árán is, a bajt enyhíteni lehetne. Lehetnek közgazdasági teoriák, melyeknek teljesen közönyös, hogy az ország népességének egy része kivándorol-e vagy nem? Mert a kivándorlás épügy a túlnépesedés symptomája is lehet, mint a keresethiányé. De a kérdés nem lehet közönyös, ha azt a magyar államiság szempontjából itélik meg. Önmagától áll be annak szűkeessége, hogy a kivándorlásnak gátat vessenek az által, hogy legalább a jobb borvidékeken az amerikai szőlőfajták behozatala által az ültetést ismét lehetővé teszik, továbbá az által, hogy különféle előnyök nyújtása által a gyéren lakott homokos vidékeket az ország más vidékeinek bortermelést őrö elemei által betelepítsék.

Azt mondja a szólok, hogy társadalom és kormány mint tapasztalható volt, többet tett a közép és nagybirtokosság érdekében, míg a kisbirtokosok ügye elhanyagoltott. Ez pedig a gyümölcsre és borra nézve annál nagyobb baj, most éppen e termelési ágak azok, melyek a kisbirtokosok által kihasználtnak.

Fölötte figyelemre méltó az, mit a szólok a gazdasági egyesületekről

és az ézszerül szőlőművelésről mond. Szerinte mai napság kevésbé az a feladata a gazdasági egyesületeknek, hogy elméleti ismeretek körében tanítsanak, mint inkább az, hogy a földmivelő nép számát a helyes övényekre vezessék. A valódi haladást az az egyesület fogja elérni, mely gazdasági köröket alakít, népszertű feladatokat rendez és képzett vándortanítókról gondoskodik. Az eliez szükségessé pénzt nézete szerint a kormány-
nak kell adnia.

Az ézszerül szőlőművelés feladatairól szólva azt hiszi a szólok, hogy minden törekvés hiába való lesz, ha nincs elég pénz vagy pénzérték. A szőlőművelőknek e czélból különféle kedvezményeket kell nyújtani. A legszükségesebb azonban az olcsó hitel. A jelzálog hitel körülirt czélokhoz nem mindig alkalmas. Ahelyett hitelszövetkezetek alakítását ajánlja a szólok személyi hitel nyújtása végett.

Nem tudjuk, hogy a hitelszövetkezetek mikénti szervezésére nézve hogyan nyilatkozott a szólok, mert erre nézve azokban a közleményekben, melyeket a lapok e figyelemre méltó beszéd közlése alkalmából hoztak, nem találtunk semmit. A szólok tehát bizonyára csak ráirányozta figyelmét a hallgatónak az ily szövetkezetek szervezésének szűkeessagára. S kétségtelen, hogy az ily szövetkezetekre szükség van. Nézetünk szerint oly formán, hogy legalább minden megyében egy ily szövetkezet alakításának a gazdasági termelés egyes ágainak felségítése érdekében. Persze, hogy ezeknek a szövetkezeteknek, melyek kizárólag személyi hitelt adnának a kisbirtokosoknak, minden mellékeztől eltekintve kellene szervezve lenniök, s nem oly formán, mint az eddig alakult és ismert szövetkezetek, melyek nézetünk szerint éppen a főczélt

tévesztették mindig szemek elől, s éppen ott nem segítettek, a hol segíteni kellett volna. Minden megyének érdekében fekszik, hogy saját kisbirtokosain segítsen, földjeik, szőlőik, gazdaságuk racionális művelését előmozdítva, fokozván ez által a megye termelő képességét és emelve gazdasági viszonyait. S nézetünk szerint minden megyében van elég gazdag vagyonomos ember, kik az ily szövetkezetek életbeléptetésére kezét foghatnának egymással, özszerakott tőkájuk bizonyára meghozná a mérsékelt kamatot.

Felhívjuk vidékünk gazdaközségének figyelmét ez ügyre, mely elég fontos, hogy megvitatás tárgyává tésseük, melyre nézve szivesen megnyitjuk lapunk hasábjait.

A francia választások és a szabadelvűség.

A republikánusok győzelme a szept. 22-ki választások alkalmával — a szabadelvűség győzelme. Az egész művelt világ érdeklődéssel tekintett Franciaország felé, azon ország felé, melyből egy évszázad előtt az egyenlőség, testvériség és szabadság igéi először felhangzottak.

Éppen azért, mivel a francia nép kiszámíthatatlan, kiváncsisággal tekintettek a választások elé, melyeknek eredménye nem csak azt volt bebizonyítandó, vajlon Franciaország valóban egy nagyszajú poltron üres szavainak ad-e hitelt, oly embernek, ki viselt dolgainál fogva is erkölcsileg halott, hanem azt is kelle a választásnak demonstrálni, hogy az európai continens visszajedjen-e reactio kúrjába; hogy visszadöbbsen menjen-e még az a pár szabadelvű foszlány, melyet az egyes nemzetek kebelében a jobbak, azok, kik az emberiség eszményében hisznek, erkölcsileg őriznek. A francia választások tehát nemcsak a hitelet vesztett boulangéismus veresége, hanem a

Tárcza.

Az életből.

Ugy elszir

Ugy elszir az a hegedű,
Ha a halvány fű hűzza,
Majd megszokád szegény szíve —
Oly nehéz a gondja-bija.

Addig zokog, addig gyászol,
Mig a fáradt vonó elhal,
S a temetőn több lesz majd egy:
Siratatlan sin halommal.

„Egy valaki.”

Zúg a zene, habzik a bor,
Lakodalmat ülnek ott benn.
A mennyasszony olyan sápadt —
Hogy mi baja? tud? az Isten.

Künn a kertben, egy valaki
Búslakodik egymagába . . .
Nem sokára két sir tördül
Temetődomb oldalába.

Dalolt, dalolt

Dalolt, dalolt a dalnok ifjú
Órök tavaszról, boldogságról,
Ligetéről, ahol örök a nyár
S pálmái zöldje te nem sárgul.

Dala oly bájos, oly igéző,
Festett világja oly isteni;
De mindhiába — a szegénynek,
Bélt sem szabad tekinteni!

Tapost a nép

Tapost a nép, dörg az „Éljen!”
Hogy a lovarnó kilépett,
Minden ember mond fölőle
Valami jót, teljese, szívet.

Csak egy ifjú halványul el
Amottan a félhomályba . . .
Hogy ne volna sápadt, szegény,
Hátlen kedvesét, ha látja?!

Doktor Ferencz.

Ködfény.

— A „Zala” eredeti tárczája. —

A kolostor néma falai között sápadt képpel járnak, kelnek az apácák. A fiatalabb kezeiket lördelik s éghöz emelt szemekkel fohászkodnak, sűrűn veve magukra keresztet. Az öregebbek az olvasó nagy szemektől sűrűn hullajtják le egymásutána, amint egy-egy imádságot lázasan elvégeztek.

A kolostor néma csendjét egy-egy földet rázó moraj szakítja meg. A sápadt képű apácák megreszkednek a szokatlan hangra s egymás közelébe mennek. Így talán könnyebb lesz a télelem elviselése.

Mikor egy-egy dörrenés után kis időre csend áll be, figyelem dugják fölőket a zárt folyosó ajtóikához.

Valami zűrzavaros hangkeveréket hoznak oda a felkavart léghullámok.

Mi lehet az?
A lárna, a zaj, a csaltogálás, zúgás, dörrenés egyre sürűbbé, egyre gyakoribbá lesznek. Mintha láncot tépett, ketrechez kötött lenevadnak rohannak keresztül kasul az utcákat, lépve, zuzva, ordítva, rettenetes vérgöngyessel tombolva, pusztítva legnagyobb ellenségüket, legleketlenebb zsarnokukat: az embert.

Amily arányban nő a falakat rázó zaj, oly mértékben az imádkozó, reszkető apácák arcán a félelem sápadtsága.

A kolostor folyosóján lelket lekvő homály van. A reszkető apácák, mintha sűrű ködben didergő alakok volnának ott a kriptái hideg-égű folyosón.

Csak sejtik ott a vést; de nem tudnak felőle.

Köd lezúg a felsőlet kolostor folyosóján, termén és celláin; köd a felteken is.

Honnan jön egy parányi sugár, egy parányi fénylobbanás, mely csak pillanatra is eloszlassa azt a ködöt? Ugy várják, úgy epednek utána.

Hátba nekik most nem is remegni, pápádni kellene, hanem kigyúlt arcokkal nézni a vést elé, lázas szívereséssel várni annak a zugásnak, (ami oly igen hasonlít a csata-morajláshoz) — végső megszűnését. Hátba olvasó helyett babért kellene kezökbe ragadniok, hogy kuszorut tonjanak azoknak a hősnőknek homlokára, kik ott abban az idegeket vadgáló morajlásban küzdenek azokért és azok helyett, kik fegyvert fogni gyöngök vagy képtelenek ennek a szent, ennek a püchhatatlan drága földnek megvédelmezésére.

De ők nem tudnak semmiről, nem tudnak semmiről. Ott a ködös homályu kolostorban csupán egy küzdelemlől tudnak: az üdvösségért való küzdelemlől. Ez pedig olyan csendes, olyan líliomártatlan küzdelem.

A szelid, halványképű apácák lelkében a csaták véres képei, a hazáért, szabadságért elhullott hősök véruólása, a lenyűgözött, rabigába gönyvesztett népek lánczacsörrenése, vagy milliók elfojtott kínos sóhaja csak ködös emlékek, mikről ott künt hallottak, olvastak egykor . . . régen szép meséket. Akkor telkesedtek, lángra gyúltak, sirtak mellette. Ott künn a fényes világban. De itt? A zárda köde elborítja a fényes emlékeket. És lesznek azokból ködös, fénytelen, lassankint eloszló, lassankint alakilanná váló emlékek. Itt nem mondának zozozsmákkal a fegyveres hősök emlékei fölött. Itt csak a fegyvertelen hősök, a hitragas-

kodás fényes alakjai: a hitvilág martírjai emlékre gyujtják meg az emlékezt világot.

A csaták hősei, a világszabadság vértanúi itt csak ködös emlékek annak a fényes világnak, hol egészen más a lég, más az élet, más a szívverés.

Hogyan? Hát abban a kolostori csendben, az oda zárt szívek a sűrű tartó lassú, csendes, eszményi haldoklásban nem dohoghatnak föl többé soha szent eszmékért, gyarló embereket is szemlé avató nagy gondolatokért, dicső czélokért? Hát annak a lelket fejtozgató homálynak, annak a lélekre, szívre leködt ködnek ott sohasem lehet egyetlen lény jobbanára? Hazaszerzetet, lelkesedés a hősnőkért, rajongás a szabadságért . . . mind . . . mind . . . egy erőszakosan kioltott szírvilág elhamvadó szűkei csupán?

Ki tudna azokról ott szólni?!

Az apácák halvány arcán valami szokatlan fény villan meg, amint az egyik ajtón át gyönyörűn csengő női hang hat ki a homályos folyosón.

Az apácák öszenéznek. Arcukon s sápadtságot derengő pir váltja föl.

Lassan labujjhegyes közelednek az ajtóhoz és visszajelöltöt lélekzettel hallgatják azokat a szivig ható igéket, amik a benn beszédő nő ajkairól csengnek le.

Honora lesteré tart ott a csódat a kolostor növényökeinek.

Mit beszélhet egy gyöngy, remegő apáca, akiben el van temetve minden? Minő igék roppanhatnak el ajkairól, mikor künn, az ostromlott város térsin égyet dörögnek, puskák ropognak, leggyerekek csatognak? Talán éppen arról a csatáról beszél?

Honnan, hogyan, ki lopta volna szívébe a lángot, hogy a kolostor homályos, hamvas falai között beszéjen a szabadság epedő milliók szent akaratáról?

— Csakus Ede (Zágráb) a királyra magyarral; — Dr. Saluga (Bécs, németül) a városliget; — Lengyel Ignác: a bécsi Tegethoff-egyletre; — Tuboly Viktor (versben) a zászlóanyára; — Remete Géza: Babóchay polgármesterre; — Zachariel lovag (Fiume) a kanizsai hadságnak egyletre; — B. Svastits Gyula: Babóchay polgármesterre; — Tuboly Viktor (versben) B. Svastits Gyulára; — Remete: Modrovics esperesre és Lengyel Ignácra; Simon Gábor: az egyenlőség és testvériség öre; az egyleti zászlóra; — Svastits Gyula (németül) a Tegethoff-egyletre; — Zachariel lovag Magyarországra.

A bankett 5 óra után ért csak véget. Este az Arany-Szavazó szálló nagyteremben táncmulatság volt, melyen szép számban vettek részt a jövedelvel mulattak egész reggelig.

A testvéregyesületek küldöttei csak másnap távoztak el, mikor is őket az itteni egylet tagjai a vaspályaudvarig kísérték s ott testvéries búcsút vettek egymástól.

Különfelek.

A király a honvédségről. A hivatalos lap a király következő kéziratát közli. Kedves rokonom, József főherceg ur! A közös hadseregem 4-ik és 5-ik hadtestének záhadyakorlataiban részt vett honvédségi csapatok működése alkalmat adott Nekem azon előmenetelt észlelni, melyet ezen fegyvernem a katonai tartás, rend, harciaszaki képzettség és nagyobb csapatkötésekkel való fellépés tekintetében tett. A magyar honvéd lovasság épp úgy ezen gyakorlatoknál, mint a honvéd lovas-hadosztály ülő összpontosításánál általában mindenkor dicséret ügyességét ismét ténylesen igazolta. Meg vagyok győződve, hogy magyar honvédségem újból megkezdett szervezeti fejlődésével a további átlagos kiképzés is, minden oldalról összevágó tevékenység által még nevezetesen növekedni fog. Kedvességem ezen irányban már éveken át tanúsított befolyását legmelegebben köszönöm és megbízom Önt, mindazon parancsnokoknak és magyar honvédségem csapatainak, melyek igen kielégítő működését a legutóbbi időben észlelni alkalmam volt, legteljesebb megelégedésemel nyilvánítani. Kell Gödöllőn, 1889. szeptember 23-án.

Ferencz József s. k.

Házvétel. A katonai csapatokhoz hálal szolgáló megyei épület megvétele tárgyában egészség költésre a városi közgyűlés által kiküldött tagok Babóchay György és Eperjessy Sándor urak f. hó 21-én terjesztették jelentésüket a képviselő testület elé, mely szerint az említtet megyei épület 16000 forintért megvételre. A képviselő testület a szerződést jóváhagyta, mely azonban majd csak akkor emelkedik jogerőre, ha a törvényhatóság által is jóváhagyatik.

Jegyzői közgyűlés. A zalamegyei községi és körjegyzők egylete szept. 23-án d. e. 10 órakor gyűlést tartott városunkban, a »Korona« vendéglő nagytermében. Felolvasást a következőkben adjuk: 1) Az elnök évi jelentése és a múlt év jegyzőkönyve felolvasatván, tudomásul vétetett s ez utóbbi hitelesítetett. 2) Az évi számadások átvizsgálata, a tételek helyeseknek találhattak s a pénztárnoknak a fölmentvény megadott. Pénztári maradvány: 52 forint 17 kr. — 3) Az 1890-ik évre a költségvetés 612 forintban állapították meg. — 4) Az országos jegyzői egylet 1888. évi közgyűléséről szóló jegyzőkönyv tudomásul vétetett. — 5) Pal Pongráczné özvegy jegyzőnének segély iránti kérelme nem volt teljesíthető, mivel férje tagja sem volt, nem is lehetett az akkor még nem létezett jegyzői egyletnek. — 6) A zalamegyezői járási jegyzőegyletnek indítványa, hogy a marhalevelek kiállításának a jegyzőtől történt elvonása által megcsorbított javadalom pótlása iránt a törvényhatóságokhoz felterjesztés és intézkedés, elfogadott. — 7) A zalamegyezői járási jegyzőegylet elfogadott indítványa alapján, hogy a jegyzői nyugdíjkezelő bizottságha 3 tag választassék — tapokul választották: Simony Géza gőczföldi, Csirke Iván keszthelyi és Singly Károly gelsei jegyzők. — 8) Illés Lőrincz nemesapáti jegyző árny részére indítványozott segélyt — mintán az egylet ügyeire alappal nem rendelkezik — nem volt megadható. — 9) A zalamegyezői jegyzőegylet indítványa oly értelmű föltérjesztés beadása tárgyában, hogy az újonnan választott községi bírók és elöljárók hivatalaikat mindig az év első napján foglaltassák el: az egylet magáévé tette. — 10) Illés Lőrincz volt nemesapáti jegyzőről egy szép memoire olvastattat Szerzőnek az egylet jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. — 11) Az országos körjegyzőegylet közgyűlésére szóló meghívó bemutatván, azo képviselőül: Csirke Iván keszthelyi, — Scholtz Károly szentgrotti és Kollay Lajos battonyai jegyzők küldettek föl. Ezek után megőrtent a tisztújítás, melynek végzetével az egyleti tagok társaságában maradtak a Koronában.

Ellenőrzési szemle. Nagy-Kanizsa város területén tartózkodó magy. kir. honvédségbeli szabadságos katonák ellenőrzési szemléje az évi október hó 1-én és 2-dikán, — a cs. kir. közös hadseregbeli tartózkodó és szabadságos katonák ellenőrzési szemléje pedig az évi október hó 10-án és 1-én tartatik meg a »Zöldes« borbélyban.

Tissa Mátyás miniszterelnök e hó 27-én tért vissza Kassáról a fővárosba. 29.-én Szatmára megy onnan pedig Nagyváradra.

József főherceg, a helybeli hadastyán-egylet védnöke, Lengyel Ignác elnököt bizta meg a neki felajánlott szeg. beverésével, szép levél kíséretében egyszermind 10 forint küldte az egylet azéjaira.

A 1. évi október 1-én s folytatva tartandó közgyűlésre előterjesztendő alispáni jelentés a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szól. Tárgyalja a közegészségügyet, jelzi a vármegye népesedési mozgalmának számadatait, melyek szerint f. é. április hó 1-től augusztus 31-ig terjedő időszak tartama alatt a vármegye 13 járásában született 6114, meghalt 3923, Szaporodás 2119. Ezt követi a hasznos házi állatok közegészségi állapotáról szóló jelentés. Ezután következik a közbiztonságról és a tüzetek számáról szóló jelentés. Tüzetesen kimutatja a vármegye területén előírásban volt egyes adónak és hadmentességi díjnak esedékessé vált összegeit, az ezekre teljesített befizetésekkel egy a fennálló tartozásokat. Továbbá kimutatja számokban a leszolgált természetbeni közmunka állását és a befizetett váltás összegeket. Végül jelenti a vármegye közigazgatási összes központi és járási hivataloknak, valamint a vármegyei árvaszeknek ügytörzsmű kiállítását, mely szerint f. é. április hó 1-én hátralék volt 3527 üggyd.; f. é. április hó 1-től aug. 31-ig befolyt 62143 üggyd.; elintéztetett 62407; maradt elintézetlen 3263.

Haldózás. Dr. Kommen Ignác orvos Nagy-Atádon e hó 24-én délután 3 órakor halt meg hosszú szenvedés után. Az elhunyt orvos 57 évét élte. Halálát neje s négy gyermekén kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Béke hamvaira!

Városi közgyűlés volt szept. 26-án d. e. A gyűlés tárgyat egy irnok és városi szülészeti állás betöltése képezte. A választásra megjelent alispán: Cserián Károly az ülést megnyitván, a kandidáló bizottság részéről: Eperjessy Sándort és Nuclest Józsefet küldte ki; a képviselő-testület részéről pedig id. Hegedűs László és Knauz Boldizsár választották meg. Az irnoki állásra csupán Hiczelberger jelentkezett, kit a képviselőtestület egyhangulag megválasztott. A szülészeti állásra 3 pályázó közül Kovács Róza választották meg.

Ellenőrzési szemle. A keszthelyi szolgabírói járás területén levő szabadságos állományu cs. és kir. továbbá m. kir. honvéd-katonák ellenőrzési szemléje október 22-én lesz Keszthelyen.

Szüret. A keszthelyi szőlőhegyekben a szüretet a múlt héten kezdték és jó részt be is végezték. Megőrtent minden nagyobb zajt, lármát, vigaszt nélkül, mert az idő sem kedvezett a szüretnek, aztán meg nagyon lehangolta a gazdákat az, hogy a szőlő igen gyorsan rohadásnak indult. A szüret eredményével azonban meg vannak elégedve a szőlőgazdák; hordaik, melyek a két előző éven üresen maradtak, most jól megteltek. A must minősége is kielégítő. Hektoliterjét 10—12 frton veszik most.

A fővárosból. Nemzeti múzeumunk, mely gazdag gyűjteményeinek tekintetében igen örvedetes lendületet vesz, úgy hogy a benne összehalmozott kincsek tudományos tekintetben megszámlálhatlan értéket képviselnek, szűk lett mindezek befogadására. Ezen baj annál érethetőbb, mert a múzeum az utolsó időben is értékes gyűjteményekkel gazdagodott, melyeket illő módon elhelyezni nem lehet. Románia öt millió frankot szavazott meg egy múzeum építésére azon reményben, hogy ha lesz épület, lesz hozzávaló tárgy is; nálunk az ellenkező áll; vannak nagybecsű és értékes gyűjteményeink, de nincs hely, hová azokat felállítsuk. Ez az eset sok értékes családi arzenálum tekintetében áll, de még nagyobb veszteség tenyegeti múzeumunkat. Haynald érsek ugyanis ismételt megígérte, hogy híres botanikai gyűjteményét s az ahhoz tartozó könyvtárát a múzeumnak fogja hagyományozni, de csak azon feltétel alatt, hogyha azok czél szerű módon 3 teremben fognak elhelyeztetni. Az a veszély forog fenn, hogy a múzeum térhiány miatt e föltételnek nem fog megfelelni. Nagyon szükséges tehát, hogy a múzeum megfelelőleg megnagyobbíttassék, már azért is, hogy a közönség és a nemzet összes gyűjteményeit láthassa.

Zalamegye gazdasági egyesülete 1889. évi szeptember hó 30-án Zala-Egerszeg szántó választmányi, 10 órakor pedig rendes közgyűlést tart. A közgyűlés főbb tárgyai: 1. Miniszteri leirat a Tapo-czán létesítendő vincerlép képzésére vonatkozólag. 2. Miniszteri leirat a Balaton-mellettek tervezett selyem-termelés érdemében. 3. A balatoni halászat-különleges szabályozása tárgyában kiküldött bizottság működéséről elnöki jelentés. 4. Tikkári jelentés a műtrágyák beszerzéséről és kiosztásáról. 5. Folyó ügyek és indítványok.

A királyi tábla decentralizációsjáról szóló törvényjavaslatot, mint a Jogtudományi Közlöny értesül, még a jelen évszak alatt fogják betervezni s le is tárgyalják ebben az évszakban. A legközelebb megjelenő általános költségvetés még nem tartalmazza ugyan a kir. tábla általános költségvetését, mivel nem

vehető fel a költségvetésbe oly ítélet, melynek nincs szubstrátuma a törvényben; de magához a decentralizációsóról szóló törvényjavaslathoz mellékelve lesz a költségvetés is. A kormány az illető összegnek póthitel alakjában való megszavazását fogja kérni a képviselőháztól.

Tüzrendőri szabályrendelet elkészítését és mielőbbi életbe lépését sürgeti a »Zala Közlöny«. Ennek szükségességét azzal okolja meg, hogy a szept. 13-án a Hu-yndy- és Rákóczy-utca sarkán támadt tűz alkalmával a tűzoltói szerek szállítására szolgáló bérelt lovak munkában voltak s egy éppen kénytelenben lévő vidéki kocsióbi akartak a tűzoltók a lovakat kifogni; a városi rendőr azonban ezt nem engedte. E körülmény néhány percnyi késedelmet okozott, mi esetleg kiszámíthatatlan káros hatást lehetett volna. — Erre vonatkozólag az érdekelt és érintett rendőr fölkért benünket annak kijelentésére, hogy a vidéki gabonás kocsióbi a lovak kifogatását csakugyan beillotta; de azért, mert voltak ott a tűzoltók rendelkezésére bízott lovak s így nem tartotta mellányos és megengedhető dolgoknak, hogy a szegény falusi földművelő kényeszeríték gabonával rakott kocsiójának bitang-ságban hagyására. Eljárás helyességét más részről az is bizonyítja, hogy mire a földművelő lovat félig kiköltözték, a bízott lovak már a lecskendő elé voltak fogva. — Eynyit, az érintett rendőr eljárásának megokolására.

Ujmisé. Mult vasárnap, f. hó 22-én Kéhlhelyen, a r. k. templomban mutatta be az Urnak első szent miséjét *Csurda Jenő* pécsgyógyházi megyei neoprebitus, a maróti főerdész derék fia. Az ujmisénél a manuduktori tisztelt Szabó Lajos kéthelyi plébános teljesítette. Az ünnepi szónok, Kiss Dezso sámsoni plébános volt. Mire után a meghívottak számosan *Marótra*, az örömszülő vendégszerető házába mentek, hoi nagy lakoma volt. Felköszöntöket mondtak Kiss D., Szabó L., az ujmisés és mások. Az ujmisés papot püspöke Gödrébe helyezte segédlelkésznek.

A helybeli hadastyánok zászlószentelése szept. 22-én ment végbe nagy érdeklődés mellett. Az ünnepség felolvasásról lapunk máshelyen részletes tudósítást közöltünk.

Kétszer nyílt egy kis almafa virága, Staab József sugáruiti vendéglős kertjében, mintha meg akarta volna hazudolni ezt a korán beköszöntött zimankós, télies időjárást. Agai teletéle vannak gyönyörű virággal; egyik ágán pedig egy kis alma ing a kétszer nyílt fa másod gyümölcseül.

A mayerlingi kastély, mely oly szomorú jelentőségre vergődött trónörökösünk halála által egészen megváltozott. Az újonnan épített kolostorban nem ismerhető fel többé a régi kastély. A trónörökös-pár hálótermei helyén szép kápolna áll, drága festményekkel díszítve, melyek legfőbbnyire az uralkodóház tagjai által ajánlottak fel. A hol a boldogult trónörökös halottas ágya állott, most egyszerű oltár áll, mely éppen egyszerűsége által annál szomorúbban hat a szemlélőre. A kápolna előtt feleynülök a torony. A beszenjelés a trónörökös halálának évfordulóján egész csendben fog megtörténni. A kápolna melletti új épület, mely két emeletnyi és oldal 12 ablakot foglal be 20 karmelia szerzetesnek befogadására van szánya, kik október 15-én fogják lakhelyüket elfoglalni. A baltzányon vannak a vendégszobák. A park változatlanul marad, épügy az úgynevezett kávépavilon, felazott kertiház, mely igen izléseben van feldíszítve, s a hol a magas uraságok reggelizni szoktak. Rövid idő alatt az új Mayerling teljében készen fog állani.

Felüti betörő A Telek-utca végén egyik szatócsboltot, szept. 25-én éjjel ismeretlen tettes feltörte s már a bolt helyiségébe be is hatolt; de a szatócs, kinek lakószobája a bolt mellett volt, a zajra fölébredt. Ez volt szerencséje, mert a betörő tolvaj, amint a szobában fölébredt gazda zaját hallotta, minden ragadmány nélkül elfutott. Ebből is világos dolog, hogy legjobb rendőre a gazda ébersége.

Szaj- és köröm fájás. Ezen ragályos betegség, mely a keszthelyi járás területén először Keszthelyen lépett fel, most már Sarmellék és Felső Páhok községeiben is mutatkozik. Ugyanezért a járás szolgabírája nevezett községek összes marha állományát — a lovak kivételével — zár alá helyezte és azon községekben — a lovakat kivéve — bármint állatot keresztül hajtani, vagy abból szálas takarmányt kivinni betiltotta. A tiltás azonban aligha fog használni, meri örök a községek végén nincsenek kiállítva.

A kalendárium csatlólok az ez évi szeptemberi időjárás csakugyan kitalláltak. A mint ok megőrsoltak, olyan lett ez az időjárás s a meteorologiai észleletek még a legközelebbi napokra sem jósólnak jobb időjárás. A sok eső teljesen lehtëtté a levegőt, úgy, hogy a néha-néha lomhán előbujó napsugár sem képes átmelegíteni. Nem csoda, ha már szedegetik elő a téli gúnyát, s így minden oko mutat, hogy telünk korán következik be az idén. Ez elég baj a szegény emberekre nézve, kikre nézve nem nagyon kellemes dolog a korai fűtés.

Piaci árak. Keszthely, szept. 25. Buza: 7 frt 20 krtól 7 frt 40 krig; rozs: 5.30-tól 6 frtig; árpa: 6.50-től 7-ig; zab: 6.30; burgonya 1 frt mázszáknál. A la

6lenkint 13, 14, 15. és 16 frt hához szállítva.

A nemzetközi Edennasimhás jön Budapestről Kanizsára s két előadást rendez szenziós mutatóványokat igérvé a színházlátogató közönségnek. Annatelli igazgató sokatig, nevezetesen: A titokzatos óriási fej ezimutó mutatóványt; a közönség teletti repülést; jeleneteket, búbajos képeket, átalakulásokat. Az előadások szeptember 29-én és 30-án tartatnak meg a Szarvas szálló nagy termében, a hol előre válthatók jegyek is.

Micsoda szert használjunk? mindig azt, mely régen már mint jó ismeretes gyomorbetegség ellen bizonyára *Dr. Rosa Gletzbalsama* Fragner B. gyógyszerierárbi Prágában régóta mint a legjobbnak ismeri, mert már 30 év óta az egész birodalomban mindenkitől kipróbáltak becsültetik. Kapható minden gyógyszeriarban.

A »Budapesti Hírlap«-ot, mely *Csukás József és Rákosi Jenő* kiadótlaladonok szerkesztése alatt kilenczedik esztendőjét éli, Magyarország legkedveltebb és legteljesebb lapjává avatta a közönség pártfogása. Pártatlanul tisztelettel elterjedését a hazai olvasó közönség óriási megzaporodása körül a lap olvasása is teszi. A legzesebb ember is adhat napokig egy számról négy krajczárt, hogy tájékozott szerzesen a politikai társadalmi és művészetek eseményeit. A »Budapesti Hírlap«, mely naponta 28—30,000 példányban farag közönség oktatva szórakoztat, miatt hű értesítéssel szolgál a világnak minden nevezetesebb eseményéről. De előmozdította a lap terjedését teljes politikai függetlensége is. Mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlatlan tiszta igazság szempontjából ítéljen s egy a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a »Budapesti Hírlap« remekes politikai hanem irodalmi és művészetek terében is megőri teljes függetlenségét. A hírek gyors és hiteles közlése is sokat lendített a »Budapesti Hírlap«-on, mely csak táviratokra anyait költ, a mennyi harmincz évvel ezelőt egy-egy magyar lapnak egész évi költsége volt. A tudósoknak jól szervezett kara résen áll az ország minden pontján hogy ellássa hírekkel a »Budapesti Hírlap«-ot. Európában seholsem történhetik nevezetesebb eseményről másnap már kimerítő jelentésnek se szolgálna a »Budapesti Hírlap«. A külföldi világvárosokban rendez levelező vannak a hová szükséges, oda külön tudósítók küldi el szerkesztésig tagjait. A »Budapesti Hírlap« napról-napra arra törekszik, hogy minél szorosabb kapcsolatot tartsa közre az olvasó közzel. Beközpont minden nap a magyar családokhoz, diákok vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szavakkal, hogy egy tíz éves jó barátok illik. A szerkesztőségnek tizenegy belső tagja állítja össze naponta a »Budapesti Hírlap« különböző rovatait s a munkatársak díszes csoportja segíti a lapot sokoldalú feladatának sikeres megoldásában. Szakkérdésekben első rangú szakemberek mondják el véleményüket a »Budapesti Hírlap« hasábjain s az eszméi tisztázása végett tért enged a szerkesztőség az övétől eltérő nézetekük is. A »Budapesti Hírlap« rendszeres cikksírói Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő és Balogh Pál s a magyar politikai élet kitalálói közül is több szólnak a lap révén a közönséghez. A vesztécsikket irányszemre a magyar nemzeti politika a magyar nemzeti állam s ennek mindent alárendel a »Budapesti Hírlap«, de ezt nem rendelalája semmink. A társasváltás, mely szintén egyik erőssége a lapnak, a belső társasváltás kivül Herman Ottó és Eötvös Károly is igen sokszor gyönyörködött a »Budapesti Hírlap« közönségét. A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak s híven tükrözik vissza ezertel változatlanul a fővárosi életet. Regénycsarnokában az idén két magyar, két angol és egy orosz regényt közölt a »Budapesti Hírlap« s legújabbban megzserelte jelentékeny áldozatok árán Ohnet Györgynek, a most legnépszerűbb francia regényírónak *Utolso szerdem*, című regényét, melynek közlést szeptember 25-dikén kezdi meg. E regény tele van érdekfeszítő fordulattal s méltó társra a kitaláló iri korábbi híres alkotásainak, *Serge Panine-nak* és a *Vagyvárosnak*. Az idegen lapok közül a »Budapesti Hírlap« közül legelőbb. A francia eredeti is csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvtárczán. — Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érdeklődéssel néz a közönség s a »Budapesti Hírlap« nagy gondot fordít arra, hogy a képviselőháznak egy nap vitáit, mint kisebb eseményeket híven adják elő tudósítással s a nyilvános jeleneteket a folyosók titkairól is bőven referálják. Különböző minden rovata teljes olvasmányokat, gondosan megírt, magyar szavatu közleményeket kínál, nem pedig léha pletykákat, melyek megzserítik a kedélyt és üressé teszik a szívet. — Az előfizetési föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetési legzesebb részben postautalványzival eszközölhetők következő cím alatt: A »Budapesti Hírlap« kiadó-hivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

Irodalom.

A »Budapesti Újság« című 48-as és függetlenségi párti közlöny október elsejétől kezdve Henzler Lajos országgyűlési képviselő szerkesztése mellett jelenik meg. Előfizetési feltételek: Budapest: Egész évre 10 frt. Fél évre 5 frt. Negyed évre 2 frt 50 kr. Egy hóra 85 kr. Vidéken: Egész évre 12 frt. Fél évre 6 frt. Negyed évre 3 frt. Egy hóra 1 frt. Egyes szám ára Budapestén 3 kr., vidéken 4 kr. Kapható Budapestén minden tőzsdeben, vidéken minden laparúszónál. A Budapesti Újság kiadóhivatala IV., Rostély-utca. (Károlykaszárnya-épület)

Pesti Hírlap, demokráikus irányu politikai napilap. Közkeveltségénél fogva valóban nem szorul dicsőreire vagy ajánlatásra. Az új évnegyed közönségében nem mulasztathatjuk meg sem el, hogy meg ne említsünk egyet-mást abból, mit e lap szerkesztősége veünk közöl. A *Pesti Hírlap* különös helyet foglal a hírszolgálatra; mint bizonyít az is, hogy e lapnak van legzesebb hírszolgálat. Napi híreinek nagyobb részét is vidéki tudósítói sűrűnyileg küldik meg, mert a levelelbi tudósítás ma már nem tartják elég gyorsnak. S az is érdekes adalék a hírlapirodalom rohamos fejlődésének történetéhez, hogy — a mi szintén unitum — a *Pesti Hírlap* immár rendes havi fizetésben részesíti a nagyobb vidéki városokban levő rendes tudósítóit. Ez a fizetés 25—30 frtig terjed s tudósítókat még folyton szerződött. Így eléri a lap, hogy